

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1955

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τού, υπό την Ὑψηλὴν Προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον Προεδρείαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 10ον

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1955

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαδηττοῦ) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α.Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα 8, Ἰσπρία 22

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε., Ἱερά Ὁδός 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1,50 — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ ἑσῶπ. Δρχ. 12 (νέαι), ἑξῶπ. 10 σελλίνα ἢ 2 δολλάρια

Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικὸν νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴ ἢ τραπεζιτικὴ ἐπιταγὴ ἀπὸ σὺν ὡς
ἐ'Ελληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ 3, Ἀθήνας

Ἡ Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἢ μὴ τῶν ἀποστελλομένων χειρογράφων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες, Μ. Νικο- λαΐδη	1	«Blessed are they that have not seen and yet have believed» By M. Nicolaides	1
Σελίδες ἀπὸ τὴν δράσιν τοῦ Ε.Ε.Σ., Ὑπ. Βουρ- λούμη	2	Pages out of G.R.C. activities by H.B.	2
Ριζάρηδες, Ε. Φωτιάδου	3	The Rizarides by E. Photiades	3
Καιρὸς καὶ Κλίμα, Φ. Καραπιπέρη	4	Weather and climate by Ph. Karapiperis	4
Τὸ Μεσολόγγι, Π. Καλονάρου, β) Ἡ Δόξα στὸ Με- σολόγγι (ποίημα) Κ. Παλαμά	5	Missolonghi by P. Kalonaros b) The glory in Missolonghi (poem) By C. Palamas	5
Ἡ καταγωγή τῶν φυτῶν ποὺ καλλιεργούμε	6	Origin of the plants, we cultivate	6
Τὰ Νορβηγικὰ Φιόρδ, Ν. Δημητροκάλλη	7	The Norwegian Fjords by N. Demetrocalis . . .	7
Ἀλεξάντερ Φλέμιγκ	8	Alexander Fleming	8
Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιὰ, Κ. Παπαναγιώτου	9	Jesus blessing the children by K. Papapana- giotou	9
Τὰ Δυὸ Κεριὰ Β.	10	The two candles by B.	10
Ἡ Ἀμπελος, Γλ. Πρωτοπαπᾶ, β) Τὸ Σταφύλι (ποίημα) Γ. Δροσίνη	11	The vineyard by Gl. Protopoulos b) The grape (poem) By G. Drossinis	11
Φωτογραφίες Δράσεως	12—13	Activity in pictures	12—13
Τὸ Γούνινο Παλτό, Ι. Μεταξάκη	14	The furcoat by G. Metaxakis	14
Ἡ Παιδικὴ ἡλικία στὰ ζῶα, Π. Γρίσπου, β) Ἀνά- στασις στὸ Χωριὸ (ποίημα) Σ. Κωσταρίδη	15	b) Fight against malaria (instructions)	14
Τὸ Ἑλληνικὸ Μπάσκετ, Σπ. Αὐλωνίτη	16	The young age of animals	15
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	17	b) Resurrection at the village by S. Kosta- rides	15
Μαθητικὴ Συνεργασία	19—22	Greek basket ball by Sp. Avlonites	16
Ἡ ἀλληλογραφία τῆς Θεᾶς Σταυρούλας	23—24	G. J. R. C. Movement	17—18
Προσέχετε, Προσέχετε, ΑΝ. ΒΩ.	25	Pupils' contribution	19—22
Ἐσωτερικὴ ἐξαφύλλου: Ἡ ἀνοιξίς, Χρ. Χριστοβα- σίλη, Ὁ θάνατος τοῦ Λόρδου Βύρωνος, Γ. Δροσίνη		Aunt Stavroulas's correspondence	23—24
Ὅπισθόφυλλο: Χριστὸς Ἀνέστη, Στίχοι Α. Προ- βελεγγίου, Μουσικὴ Α. Παναγιωτοπούλου		Beware, Beware by AN VO	25
		Inside front cover: The spring by Chr. Christovassilis b) Lord Byron's death by G. Drossini	25
		Back cover: Christ is risen. Verses by A. Pro- velenghios. Music by A. Panagiotopoulos . . .	

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΠΑΨΡΟΝ

Ἐκεῖ, ποὺ ἡ ἄγρια φαλαριδα κ' ἡ ἄγρια πάπια
Χειμαδιὸ βρίσκουν στὴν προσηλιακὴ στεριά,
Στῆς λιμνοθάλασσας τ' ἀκρόνερτα τὰ σάπια
Τί ἦρθες ζητώντας, λευκὲ Κύκνε τοῦ Βοριά;
Τὸν Κύκνο κοσμοπλανεὺτὴ πλάνεψε κάποιος
Τῆς λιμνοθάλασσας νεράϊδα, ἡ Λευτεριά;
Παλάτι στεριανὸ τοῦ κάστρου εἶχε τὴν τάπια,
Κι ἀντὶ στολίδια νύφης ἄρματα βοριά.
Αὐτὸς ὁ λευκὸς Κύκνος θέλησε νὰ γίνη,
Κι αἰτοῦ φτερά καὶ νύχια τάνυσε γιὰ κείνη.
Μὰ ἦταν παράτολμη, θανάσιμη ἡ ὁρμή...
Καὶ τὰ μαγιάπριλα, ὅταν γύριζαν καὶ πάλι
Τὰ νεροπούλια πρὸς τὸ βορεινὸ ἀκρογιάλι,
Συνοδιὰ γίνηκαν στοῦ Κύκνου τὸ κορμί.

ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Η ΑΝΟΙΞΗ

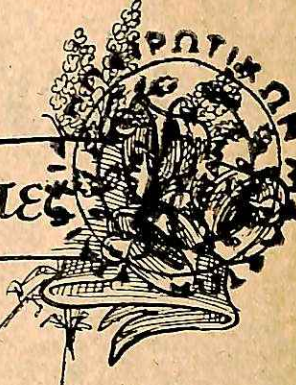
Νά την, προβάλει ἡ Ἀνοιξί μ' ἀνθούς στεφανωμένη,
κι ἡ Πασκαλιά μας ἡ Λαμπρὴ μὲ τὸ «Χριστὸς Ἀνέ-
καὶ μὲ τὰ κόκκινα αὐγά καὶ τὴ χαρὰ τὴν ἅγια, (στην)
μόνο τὴν Ἀνοιξί ἔρχεται, καὶ θάρχεται γιὰ πάντα.
Ὁ καθὲς πόθος τῆς καρδιάς δρομάει καὶ φτερώνει,
κι ἀνθρώποι, ζῶα καὶ φυτὰ προσπέφτουνε μπροστά
καὶ σὰν θεὰ τὴν προσκυνοῦν καὶ τὴν ὑμνολογοῦνε (τῆς
κι ἓνα τραγοῦδι θεϊκὸ πετάει στὸν αἰθέρα
σὰν νάειταν σύννεφο χρυσόν, εὐχαριστήριος ὕμνος!
Γεῖά σου, χαρὰ σου, Ἀνοιξί χιλιοχαρτωμένη,
Βασίλισσα τῶν ἐποχῶν καὶ καύχημα τοῦ Πλάστη,
ὅς ἦταν τέσσερες φορὲς νὰ ῥχόσουνα τὸ χρόνο!

Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ
ΗΜΕΡΟΜ.
ΑΡΙΘ. 36198
16/8/85

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Ἀληθινὰ δραματικὲς ἦσαν οἱ στιγμὲς, ποὺ εἶχαν
ζήσει οἱ Μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ τὶς πρώτες μέρες ἔπειτα
ἀπὸ τὴν Ἀνάστασί Του. Εἶχαν ἀγαπήσει μὲ ἀληθινὴν
ἀφοσίωσιν τὸν Δάσκαλό τους· εἶχαν γεμίσει τὴν ἀπλὴν
καρδιά τους μὲ ὅσο πῖο πολλοὺς μπορούσε νὰ χωρέσῃ
σπόρους ἀπὸ τὴν θεία διδασκαλία Του· εἶχαν πονέσει
βαθύτατα γιὰ τὸν μαρτυρικὸν Του θάνατον. Ἀλλὰ οὔτε
περίμεναν ἀπὸ πρῶν, οὔτε καὶ πίστεψαν κατόπιν ἀμέσως
τὸ μέγα θαῦμα τῆς Ἀναστάσεώς Του. Καὶ ὅταν ἀκόμα
ἡ Μαγδαληνὴ — ποῦ, μὲ τὴν ἐξαγνισμένη καρδιά καὶ
σκέψι εἶχε τὸ μέγα προνόμιον ν' ἀντικρύσῃ πρώτη τὸν
Ἀναστημένο — ἔτρεξε χαρούμενη νὰ τοὺς ἀναγγέλῃ,
ἐκεῖνοι ἔμειναν διστακτικοί, γεμάτοι ἀπὸ ἀμφιβολία καὶ
σκεπτικισμό.

Ἦσαν πραγματικὰ δυστυχισμένοι, βαθύτατα ἀπεπι-
σμένοι. Δὲν εἶχαν ἀκόμα κατορθώσει νὰ ὁλοκληρώσουν
τὴν πίστιν τους. Δὲν εἶχαν ἀκόμα μπορέσει νὰ κοιτάξουν
πίσω ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καὶ ἀπὸ τὸν Τάφο, νὰ ὑψωθοῦν
πάνω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, γιὰ ν' ἀντικρύσουν
αὐτοῦσιο τὸ φῶς τῆς ἀληθινῆς Ζωῆς καὶ τῆς αἰώνιας
Ἀλήθειας.

Γι' αὐτὸ ὁ Ἀναστημένος Χριστὸς τοὺς ἐπιτιμᾷ στὸ
Ἑμμαοῦς. Καὶ ὅταν τοὺς παρουσιάζεται πάλι στὰ Ἱε-
ροσόλυμα καὶ ξαναβλέπει τὴ βουβή τους ἀμφιβολία,
τοὺς λέγει: «Τί τεταραγμένοι ἐστέ; Καὶ διατὶ διαλο-
γισμὸ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἰδετε
τὰς χεῖρας μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ
εἰμι».

Καὶ τὴν ἄλλην μέρα, ὅταν ὁ Θωμᾶς δὲν θέλησε οὔτε
καὶ μὲ τὶς μαρτυρίες τῶν ἄλλων νὰ πιστέψῃ, παρὰ ἔ-
θεσε ὡς προϋπόθεσιν τῆς πίστεώς του τὴν ἄμεση καὶ
ιδιόχειρη ψηλάφρησιν τοῦ τύπου τῶν ἄλλων, ὁ Χριστὸς
εἶπε τὸν τελευταῖον χρονικὰ, ἀλλὰ καὶ βασικὰ ἀξιολο-
γικὰ μακαρισμὸν του: «Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ
πιστεύσαντες».

Μακάριοι δηλαδὴ ἐκεῖνοι, ποὺ χωρὶς νὰ ψάδουν καὶ
νὰ ψηλαφῶν μὲ τὰ σαρκικά τους χεῖρα, ἀγγίζον καὶ
νοιῶδουν μὲ τὶς κεφαλαῖς τῆς ψυχῆς τους καὶ τοῦ πνεύ-
ματός τους τὴν Ἀλήθεια. Μακάριοι ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν
ἀναζητοῦν ν' ἀντικρύσουν μέσα στὸν στενὸν καὶ περιο-
ρισμένο κύκλον τῆς φυσικῆς τους ὁράσεως τὸ θεῖον
θαῦμα, ἀλλὰ μποροῦν νὰ τὸ βλέπουν καθαρὰ καὶ νὰ τὸ
χαίρωνται δλόγηχα μὲ τὰ ἀόρατα μάτια τοῦ ἐσωτερι-
κοῦ τους κόσμου.

Αὐτὰ τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς τὴν κρίσιμη καὶ δραματι-
κὴν ἐκείνην ὥρα τῆς ἀμφιβολίας καὶ τοῦ σκεπτικισμοῦ.
Αὐτὰ λέγει πάντα καὶ σ' ἐκεῖνους, ποῦ, καὶ μετὰ τὸ μή-
νυμα τοῦ λευκοῦ Ἀγγέλου, καὶ μετὰ τὸ ἄγγελμα τῶν
μυροφόρων, καὶ μετὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς Μαγδαληνῆς,
καὶ μετὰ τὶς ἐπιπρόσθετες διαπιστώσεις τῶν Ἀποστό-
λων στὸ Ἑμμαοῦς καὶ στὰ Ἱεροσόλυμα, στέκονται μὲ

δυσπιστία καὶ μὲ ὀρθολογισμό μπροστὰ στὸ μέγα καὶ
ὑπέροχον Θαῦμα.

Ἀγαποῦν καὶ αὐτοὶ καὶ σέβονται καὶ λατρεύουν τὸν
Ἰησοῦ. Μελετοῦν καὶ μαθαίνουν μὲ συγκίνησιν καὶ μὲ
θαυμασμὸν τὴν θεία διδασκαλία Του. Πονοῦν καὶ θρη-
νοῦν μπροστὰ στὴ μεγάλη θυσία Του. Ὅταν διώκ-
ονται φθάσουν στὸν κενὸ Τάφο, ἡ σκοτισμένη ἀπὸ τὰ θολὰ
καὶ ἀνήσυχτα θεάματα τῆς ὑλιστικῆς ζωῆς ὁρᾷς τους
δὲν ἔχει τὴ δύναμιν νὰ δῇ τὸν λευκὸν Ἀγγέλου. Καὶ ἡ
γεμάτη ἀπὸ τὴν ἐκκωφαντικὴν βουὴ τῶν ταπεινῶν πα-
θῶν καὶ τῶν ἐγωϊστικῶν ἐπιδιώξεων ἀκοή τους δὲν
ἔχει τὴν ἰκανότητα ν' ἀκούσῃ τὸ μέγα μήνυμα. Καὶ
μένουν ἐκεῖ διστακτικοὶ καὶ συλλογισμένοι.

Εἶναι ἄνθρωποι μὲ τὴ μικρὴ, στενὴ καὶ πονηρὴ
σκέψιν, μὲ τὴν στεγνὴ καὶ μάταιη κρίσιν, μὲ τὴν πολυ-
πλοκὴ καὶ ἀνώμαλη γνώσιν, ποὺ ἀντὶ νὰ φατίζουν τυ-
φλώνουν, ἀντὶ νὰ καλλιεργοῦν τὸ πνεῦμα τὸ ἀποξη-
ραίνον καὶ τὸ στεριοποιοῦν.

Εἶναι αὐτοὶ, ποῦ, καὶ καλὴ καρδιά νὰ ἔχουν, καὶ
στὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ νὰ βαδίζουν δὲν πρόκειται νὰ
συναντήσουν τὸν Ἀναστημένο Χριστὸ καὶ δὲν θὰ μπο-
ρέσουν ποτὲ ν' ἀκούσουν, νὰ νοιώσουν καὶ νὰ χαροῦν
τὸ θεσπέσιο ἐκεῖνο «Χαίρετε», ποὺ εἶχε ἀπευθύνει τότε
στοὺς Μαθητάς του.

Εἶναι αὐτοὶ, ποῦ, καὶ νὰ λέγωνται, δὲν εἶναι στὴν
πραγματικότητα χριστιανοί. Διότι μόνο μὲ τὴν πίστιν
στὴν Ἀνάστασιν ὁλοκληρώνεται καὶ κορυφώνεται ἡ
γνήσια Χριστιανικὴ πίστις.

Καὶ γιὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς στὴν ὁλοκλήρωσιν καὶ στὴν
κορυφῶσιν αὐτῇ, χρειάζεται βέβαια πρῶτα-πρῶτα κα-
θαρὰ καρδιά, ἀλλὰ χρειάζεται συγχρόνως καὶ καθαρὴ
σκέψιν. Καὶ ὅπως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξυγιάνουμε τὴν
καρδιά μας ἀπὸ τὶς τοξίνες τῶν παθῶν, γιὰ νὰ γίνε-
ται ἰκανὴ νὰ δέχεται τὴν θεία Χάριν, ἔτσι πρέπει νὰ
καθαρίζουμε καὶ τὴ σκέψιν μας ἀπὸ τὶς σκοριές καὶ
τὶς σαπίλες τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν, γιὰ νὰ εἶναι σὲ
θέσιν νὰ δεχθῇ τὸ καθαρὸ καὶ ἀληθινὸ φῶς τῆς Γνώ-
σεως καὶ τῆς Ἀλήθειας, ποὺ εἶναι τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ
Πνεύματος.

Ἔτσι, ὅπως οἱ Μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπηλλαγμένοι
ἀπὸ τὴν ὀλιγοπιστία καὶ τὸν σκεπτικισμό τῶν πρώτων
στιγμῶν, ἐδέχθησαν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκο-
στῆς, τὴν εὐλογία καὶ τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος, ἔτσι καὶ ἡμεῖς μὲ ἐξαγνισμένη τὴν καρδιά καὶ
τὴν σκέψιν ἀπὸ τὸ Θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως, θὰ μπο-
ροῦμε νὰ χαροῦμε τὴ δική μας Πεντηκοστή καὶ νὰ εὐ-
λογηθοῦμε καὶ νὰ φωτισθοῦμε ἀπὸ τὸ ἴδιον Ἅγιον
Πνεῦμα, ποὺ φτερουγίζει πάντοτε, κάθε μέρα καὶ
κάθε ὥρα, πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας, ἑτοῖμο πάντοτε,
ὅταν Τὸ καλέσουμε μὲ ἀληθινὴν πίστιν, νὰ κατέβῃ μέσα
μας καὶ νὰ μᾶς γεμίσῃ ἀπὸ φῶς καὶ χαρὰ.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΙ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Μετά τους νικηφόρους πολέμους του 1912—13, το 1914 ήρχισεν ο Α. Παγκόσμιος Πόλεμος. Έτσι ο Έλληνας Έρυστος Σταυρός εύρεθη και πάλιν εις τὰς ἐπάλξεις. Έστειλε άμέσως βοήθεια πρὸς τοὺς Έρυθροὺς Σταυροὺς τῶν ἄλλων Κρατῶν καὶ ἱατρικὰς ἀποστολὰς εἰς Σερβίαν καὶ Μαυροβούνιον. Τὸ 1917 Πρόεδρος τοῦ Ε.Σ. γίνεται ὁ ἀείμνηστος Ἰ. Ἀθανασάκης. Εἰς τὴν Θεσ/νίκην ἱδρύεται Νοσοκομεῖον 230 κλινῶν. Τὰ Νοσοκομεῖα πολλαπλασιάζονται καὶ ἀκολουθοῦν ἀποστολαὶ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐκεῖ πολέμου καὶ τῆς καταστροφῆς.

Οἱ διακόμενοι καὶ βασανιζόμενοι πληθυσμοί, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο εἰς Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην, Κυδωνίαν, Μάκρην καὶ Ἀλικαρνασσὸν ἀνέμενον τὰς ἀποστολὰς τοῦ Ε.Σ. ὡς παρήγορον ἄγγελον, διότι αἱ ἀποστολαὶ αὐτὰς ἐχορήγουν φάρμακα, ἱατρικὴν περίθαλψιν, ἱματισμὸν, τροφίμα καὶ ἐφρόντιζαν ἐπίσης διὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν ὀρφανῶν. Ἡ τραγικὴ Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία κατέληξεν εἰς τὴν ἀκόμῃ τραγικωτέραν κόθοδον τῶν προσφύγων. Ἡ μικρὰ καὶ αἱμάσσουσα Ἑλλάς ἠναγκάσθη ὡς πτωχὴ ἀλλὰ φιλόστοργος μητέρα νὰ ἀνοίξῃ τὴν ἀγκάλην τῆς καὶ νὰ δεχθῇ ἐνῆμισυ ἑκατομμύριον παιδιὰ τῆς. Ἐκκλησίαι, σχολαί, τὰ πάντα κατεκλείσθησαν ἀπὸ τὸ κύμα τῶν προσφύγων. Μὲ ἓνα ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα ὁ Ε.Ε.Σ. ἐφρόντισε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατὰστασιν. Διὰ τὰς ἐπιτόκους μητέρας, ἱδρυσε τὴν «Στέγην τῶν Μητέρων», ἱατρεία καὶ Νοσοκομεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Συγχρόνως, ἀπὸ τοῦ 1915, ὁ Ε.Ε.Σ. εἶχε δημιουργήσῃ τὸ Γραφεῖον Αἰχμαλώτων, μέσῳ τοῦ ὁποῖου κατὰ τὰς τραγικὰς ἐκείνας στιγμὰς πολλοὶ Ἕλληνες ἠδυνήθησαν νὰ μάθουν περὶ τῆς τύχης τῶν ἀγαπητῶν τῶν προσώπων, καὶ τὸ ὁποῖον ἀνελάμβανε τὴν ἀποστολὴν δεμάτων, ἀλληλογραφίας, χρηματικῶν ἐμβασμάτων κλπ. Τὸ Γραφεῖον εἶχε καὶ τμήμα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐν Ἑλλάδι κρατουμένων ξένων αἰχμαλώτων διότι, πράγμα πού δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονώμεν, διὰ τὸν Ε.Σ. δὲν ὑπάρχει ἐχθρὸς καὶ φι-

Ὁ Κυβερνήτης τοῦ Ἀμερικανικοῦ καταδρομικοῦ Newport News πλοῦ-
αρχος Ντέιβις παραδίδει συμβολικῶς εἰς τὸν Ναύαρχον Φακάν, ἀντι-
πρόσωπον τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, 2½ τόνους
ἱματισμοῦ δωρηθέντος ὑπὸ τῆς πόλεως Newport News διὰ τοὺς πτω-
χοὺς τῆς Ἑλλάδος.

The Captain of the American cruiser «Newport News» Captain Davis,
hands over symbolically to Admiral Phocas representative of the
Greek Red Cross Administrative Board 2½ tons of clothing do-
nated by the town of «Newport News» to the indigents of Greece.

λος καὶ προστατεύει πάντα ὁ ὁποῖος πάσχει καὶ ἔχει
ἀνάγκην περιθάλψεως.

Ὁ Ε.Ε.Σ. τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνέλαβε νὰ βοηθήσῃ
καὶ εἰς ἓνα ἄλλο μεγάλο ἔργον, εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν
τῶν πληθυσμῶν. Εἰς τὰ στρατόπεδα ἀνταλλαζέμενων,
εἰς τὴν Τουρκίαν, συνεστήθησαν ἱατρεία, τὰ ὁποῖα
ἐφρόντιζαν διὰ τὴν πρόληψιν τῶν ἐπιδημιῶν, τὴν περί-
θαλψιν τῶν ἀσθενῶν, τὴν καθαριότητα, τὴν διατροφὴν
κλπ. Τὴν βοήθειαν τοῦ προσέφερεν ὁ Ε.Ε.Σ. ἐπίσης
κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παλινοστήσεως τῶν Ἀρμενίων
προσφύγων κατὰ τὸ 1931 καὶ ἀργότερον πάλιν τὸ
1936 προσέφερεν ἱατρικὴν περίθαλψιν εἰς Ρώσους
προσφύγας.

Ἐδῶ θὰ σταματήσωμεν διὰ νὰ παρακολουθήσωμεν
τὴν δράσιν τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ κατὰ τὰς συντόμους μὴ
πολεμικὰς περιόδους τῆς Ἑλλάδος. Ἦδη ἀπὸ τοῦ
1884 ὁ Ε.Ε.Σ. εἶχε προτείνει εἰς τὸν Διεθνή Σύνδε-
σμον τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν ὅπως περιληφθῇ καὶ
πρόγραμμα κοινωνικῆς προνοίας εἰς τὸ ἔργον τοῦ. Ἡ
πρότασις αὕτη ἔγινε ἐπίσημως δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Διε-
θνοῦς Συνδέσμου μόνον μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον
Πόλεμον. Ἀλλ' ὁ Ε.Ε.Σ. εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ δρᾷ
εἰς τὸ πεδῖον τῆς κοινωνικῆς προνοίας ἀπὸ τοῦ 1881,
κατὰ τὴν τότε ἐπιδημίαν τύφου. Ἐκτοτε ἐξηκολούθησε
ὁσάκις ἐξηπλοῦντο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιδημίαι—πράγ-
μα συχνὸν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους—νὰ παρέχῃ
τὴν βοήθειάν του. Ὁ Ε.Ε.Σ. συνέβαλεν ἐπίσης πολὺ
εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας, τῆς μαστίγος
αὐτῆς τοῦ τόπου μας, καθὼς καὶ τῆς φυματώσεως.
Ἰδρυσε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀντιφυματικὸν κέν-
τρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεβολιάσθησαν χιλιάδες βρεφῶν
καὶ παιδιῶν μὲ τὸ ἀντιφυματικὸν ἐμβόλιον Καλμέτ
καὶ ἀπὸ τοῦ 1922 ἀνέλαβε τὴν συντήρησιν τοῦ Ἀσ-
κληπείου Βουλᾶς, τὸ ὁποῖον εἶναι πρότυπον εἰς τὸ
εἶδος τοῦ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον θεραπεύονται ὅσοι πάσχουν
ἀπὸ φυματίωσιν τῶν ὁστών.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ὁμιλῶν κατὰ τὴν
παραλαβὴν 1.000 τόνων γάλακτος εἰς κόνιν διὰ τὸν Ἑλληνικὸν
λαὸν ἀπὸ τῆς μεγάλῃς δωρεᾶς τῆς Κυβερνήσεως τῶν Η.Π.Α. ἐκ τῶν
πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ ὑπὲρ πλη-
θυσμῶν ἔχοντων ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ἐξ ἄρι-
στερᾶς πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ Ἀμερικανὸς Ἀντιπρόσωπος κ. Χίλλ, ὁ
Πρόεδρος Ε.Ε.Σ. κ. Γεωργακόπουλος καὶ οἱ ὑπουργοὶ Παιδείας καὶ
Ἐμπορίου κ. κ. Ἀχ. Γεωργακόπουλος καὶ Λ. Μασκάς.

The President of the Greek Red Cross, Mr C. Georgacopoulos
speaking on the occasion of the receipt of 1000 tons of powdered milk
a gift to the Greek people from the Government of the U.S.A
of the surplus production of the American people intended for needy
populations. In the picture from right to left: Mr R. Hill Deputy
chief F.O.A., Mr. C. Georgacopoulos, and the Ministers of Educa-
tion and Commerce Messrs. A. Gerocostopoulos and L. Maccas.

ΟΙ ΡΙΖΑΡΗΔΕΣ

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Δ) τοῦ Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Γ. Ριζάρης

Ἀπὸ τὸ Ζαγόρι τῆς Ἡπείρου, πού ἀνέδειξε καὶ ἀναδεικνύει ὄχι ὀλίγους σπουδαίους ἀνδρας ἐθνικῆς, πολιτικῆς, κοινωνικῆς, ἐπιστημονικῆς δράσεως, ἀπὸ ἐκεῖ ἀνεδείχθησαν καὶ οἱ μεγάλοι εὐεργεταὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀδελφοὶ Ριζάρηδες, ὁ Μάνθος καὶ ὁ Γεώργιος.

Ἐγεννήθησαν καὶ οἱ δύο εἰς τὴν ὥραιαν πολίχνην τοῦ Ζαγορίου, τὸ Μονοδένδρι. Πατέρας τῶν ἦτο ὁ Ρίζος Μάνθος. Ἡ μητέρα τῶν ὠνομάζετο Καλουσιώ. Καὶ ὁ μὲν Γεώργιος Ριζάρης ἐγεννήθη τῷ 1769, ὁ δὲ μεγαλύτερος ἀδελφός, ὁ Μάνθος Ριζάρης, ὀλίγα ἔτη προηγουμένως.

Ὁ πατέρας τῶν κατόπιν μεγάλων εὐεργετῶν ἀποθνήσκει τῷ 1772. Καὶ ἡ μητέρα τῶν, χήρα, ἀνατρέφει τὰ ὀρφανὰ τῆς μὲ εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν, τὰ δύο αὐτὰ θεμελιώδη κοσμήματα τοῦ Ἡπειρωτικοῦ βίου. Καὶ ἂς λεχθῇ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι σπάνιον, ἀλλὰ συνηθέστατον νὰ λαμβάνουν τὴν θέσιν τοῦ πατέρα αἱ μητέρες εἰς τὴν Ἡπειρον περισσότερον, παρὰ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ διότι ἡ τυραννία ἢ το ἀφόρητος καὶ διότι ἄγονος ἦτο ὁ τόπος, πολλοὶ Ἡπειρώται ἐφευγαν ἀπὸ τὴν ἀγαπημένην κοιτίδα τῶν, ἀφιναν τοὺς προσφιλεῖς τῶν καὶ ἐπὶ γαίαν εἰς τὰ ἀπώτατα τοῦ κόσμου, εἰς ἀναζητήσιν καλύτερας τύχης. Καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐδοκίμουσαν. Διότι εἶχαν στερεὸν χαρακτήρα, εἶχαν ἐπιμονὴν εἰς τὸ ἔργον τῶν, οἰονδήποτε ἔργον καὶ ἂν ἀνελάμβαναν. Εἶχαν, ἀκόμη, πίστιν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς πατριωτικῆς καὶ οικογενειακῆς φιλοτιμίας. Καὶ ἐφιλοδοχοῦσαν εἰς ἀντάλλαγμα τῆς μακρᾶς ἐγκαταλείψεως τῶν οἰκείων, νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ θυσιάσουν πρὸς χάριν τῶν ὅτι ἀπέκτησαν.

Ἦτο λοιπὸν φυσικὸν αἱ γυναῖκες νὰ ἀναδέχωνται ὅλα τὰ ἔργα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἀνδρῶν, τῶν ἀποδημητικῶν αὐτῶν πτηνῶν. Καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐκαλλιεργοῦσαν καὶ ξύλα ἐκο-
θαν καὶ εἰς τὰς πόλεις ἐπὶ γαίαν καὶ ἐπώλουν τὰ προϊόντα τῶν καὶ ἐπρωμεθεύοντο ὅτι τοὺς ἐχρειάζετο καὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδιῶν, ὅσον ἤμπορούσαν, ἐφρόντιζαν καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ καθήκοντα τῶν ἀπόντων ἀνδρῶν ἀνελάμβαναν. Καὶ εἶχαν ὑπομονὴν χρόνους καὶ χρόνους αἱ γυναῖκες αὐτὰς αἱ ἡρωικαί, διότι οἱ ἄνδρες ἐπέστρεφαν μόνον ὅταν ἐσχημάτιζαν κάποιαν περιουσίαν.

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τοὺς Ριζάρηδες. Εἶχαν δύο θεῖους: Τὸν Πανταζὴν καὶ τὸν Ἀλέξιον Ρίζου Μάνθον. Τούτων ὁ πρεσβύτερος Πανταζὴς ἐμπορεύετο εἰς τὴν Μόσχαν, μέγα τότε κέντρον ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, χάρις εἰς τοὺς Ἕλληνας διδασκάλους καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐμπόρους. Μόλις ὁ Πανταζὴς πληρο-
φορεῖται τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καλεῖ πλησίον τοῦ τὸν μεγαλύ-
τερον ἀνεψιὸν του, τὸν Μάνθον, καὶ

φροντίζει διὰ τὴν περαιτέρω ἀνα-
τροφὴν καὶ ἐξελεῖσιν του.

Ὁ Μάνθος πολὺ γρήγορα ἀποκτᾷ εἰς τὴν Μόσχαν ἰδικὴν του περιουσίαν. Καὶ τῷ 1806 καλεῖ πλησίον του, κατὰ τὸ Ἡπειρωτικὸν ἔθος, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Γεώργιον. Ἐκτοτε οἱ δύο ἀδελφοὶ συνεργάζονται καὶ διακρίνονται διὰ τὴν σπουδαίαν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν. Ὁ Μάνθος εἶναι ὁ ἐμπνευστής. Ὁ Γεώργιος ὁ ἐκτελεστής. Ὁ Μάνθος ὁδηγεῖ μὲ τὸ οἰκονομικὸν τὸν δαιμόνιον. Ὁ Γεώργιος ἀκολουθεῖ, ἀλλ' ἀκολουθεῖ δημιουργικά, διότι δὲν ὑστερεῖ τοῦ ἀδελφοῦ του. Εἶναι ἀπλούστατα ἡ ἀσπληρὰ πειθαρχία καὶ ἱεραρχία, πού ἔχουν οἱ Ἡπειρώται συγγενεῖς εἰς τὰς σχέσεις τῶν καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ ἀντικείμενον τῆς δράσεως εὐρίσκεται ἔξω τῶν συγγενικῶν σχέσεων.

Πρώτη ἀγαθοεργία τῶν πλουσιῶν πλέον ἀδελφῶν ἦτο ἡ σύστασις σχο-

Ἐάν θέλωμεν νὰ δημιουργήσω-
μεν ἓνα Κόσμον καλύτερον θὰ ἔ-
πρεπε τὰ βαυτέρτα ἀνθρώπινα
συναίσθηματα, καθὼς ἡ φιλία, ἡ
γενναίοφροσύνη, ἡ ἀνιδιοτέλεια
ἡ κατανόησις καὶ ἡ ἀγάπη νὰ
ἱσσταθμίζον, ἂν ὄχι νὰ ὑπερ-
βάλλουν, τὰ ὕλικά μέσα.

(Ἀποκαρτεριστὴριον Μήνυμα τῆς
Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων
Παύλου ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει Του ἐξ
Ἡνυμ. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.
3 Δεκεμβρίου 1953)

λείου εἰς τὴν μικρὰν τῶν πατρίδα,
εἰς τὸ Μονοδένδρι. Βλέπομεν εἰς τὸ
μικρὸν τοῦτο πρῶτον δῶρημα νὰ ἀ-
κολουθοῦν καὶ οἱ Ριζάρηδες τὴν με-
γάλην Ἡπειρωτικὴν παράδοσιν, ἡ
ὁποία εἰς τὸ σχολεῖον, ὡς τὴν συνι-
σταμένην τοῦ ἐλληνοχριστιανικοῦ
πολιτισμοῦ, ἐτοποθετεῖ τὴν κυρίαν
καὶ πρώτην προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ
δούλου Γένους. Οὐδὲ πρέπει νὰ λη-
σμονήσωμεν, ὅτι κατὰ τὸν ζόφον
τῆς μακρᾶς δουλείας νὰ μὲν σχε-
δὸν παντοῦ ὑπῆρξαν μερικαὶ νησιδες
παιδείας, ἀλλ' εἰς τὴν Ἡπειρον
—μὲ τὰ Ἰωάννινα καὶ τὴν ἐξασφαι-
σθεῖσαν Μοσχόπολιν ἐπὶ κεφαλῇς—
ἔχομεν συστηματικὴν καὶ πλήρη ἀ-
νάπτυξιν τῆς παιδείας, στοιχειώ-
δους, μέσης, ἀνωτέρας, ἔχομεν παι-
δευτικὸν πολιτισμὸν, πού ἀφῆκε κα-
ταπληκτοὺς τοὺς Εὐρωπαίους τῆς
ἐποχῆς.

Τὸ δνεῖρον τῶν Ριζάρηδων, πού
ἐνέπνευσεν εἰς αὐτοὺς ὁ μεγαλο-
ργὸς Ἰωάν. Καποδίστριας, ἦτο ἡ ἱ-
δρυσις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅταν θὰ ἐ-
γίνετο ἐλευθέρη, Ἐκκλησιαστικῆς
Ἀκαδημίας. Ὁ,τι ὁ Καποδίστριας,
γενόμενος Κυβερνήτης, προσεπάθη-
σε νὰ ἐπιτύχῃ καὶ ἐπέτυχεν εἰς μέ-
γαν βαθμόν, καὶ συμπέσει δηλαδὴ
εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὁ διδασκα-
λος, ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ γεωπόνος, ὥστε
ἀπὸ τὸ αὐτὸ πρόσωπον νὰ ἀναπλά-

σθῇ ἠθικῶς, πνευματικῶς καὶ ὕλικῶς
ὁ λαός, εἰς τὰ πρῶτά του καὶ δυσ-
κολώτερα βήματα, — τὸ σχέδιον
τοῦτο εἶχεν εἰς τὸν νουν τοῦ ὁ Κα-
ποδίστριας ἀπὸ μακροῦ καὶ τὸ εἶ-
χεν ἐμπνεύσει εἰς τοὺς θαυμασίους
ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι τὸν προσέβλε-
παν, καὶ δικαίως, ὡς τὴν μεγαλειό-
τητα τοῦ ἔθνους.

Ὁ Μάνθος Ριζάρης ἀποθνήσκει
τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1821, ἀφού ἠτύ-
χησεν νὰ ἴδῃ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐθνε-
γεργίας. Καὶ ἀφίνει ἐντολήν εἰς τὸν
ἀδελφόν του νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν
κοινὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἱδρύσεως τῆς
Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ
Γεώργιος, ὡς εὐσεβὴς Ἡπειρώτης,
πιστὸς εἰς τὸν κοινὸν πόθον καὶ τι-
μῶν τὴν μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ του,
συμβουλεύεται περὶ τοῦ πρακτέου
τὸν περίφημον θεολόγον, ἱεροκήρυκα
καὶ φιλόλογον Κωνσταντῖνον Οἰκο-
νόμον τὸν ἐξ Οἰκονόμων. Καὶ ὁ Οἰ-
κονόμος, συντάσσων τῷ 1824 δια-
θήκην τῶν δύο ἀδελφῶν κατ' ἐντο-
λήν τοῦ Γεωργίου, διαλαμβάνει καὶ
περὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐκκλησια-
στικῆς Ἀκαδημίας.

Ὁ Γεώργιος Ριζάρης, ὀλίγον χρό-
νον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ
του, φεύγει ἀπὸ τὴν Μόσχαν εἰς τὴν
Ὁδησσόν, ὅπου ἦτο μέγα κέντρον
ἐνισχύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος,
καὶ προσφέρει γενναῖα χορηγήματα.
Ἀγοράζει καὶ συγγράμματα τοῦ
μεγάλου ἀναγεννητοῦ Ἀδαμαντίου
Κοραῆ καὶ τὰ ἀποστέλλει εἰς τὰ
σχολαί τῆς μαχομένης Ἑλλάδος.
Καὶ δαπανᾷ μεγάλα ποσὰ διὰ νὰ
λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν πολ-
λὰς δυστυχεῖς οἰκογενεῖς. Καὶ ὁ-
ταν ὁ Καποδίστριας κατέλθῃ εἰς
τὴν Ἑλλάδα καὶ προνοήσῃ περὶ ἱ-
δρύσεως Ἑθνικῆς Τραπέζης, ὁ Γε-
ώργιος Ριζάρης, πρῶτος ἐκ τῶν Ἑλ-
λήνων μεγαλεμπόρων τῆς Ρωσίας,
θὰ σπεύσῃ νὰ συνδράμῃ τὴν εὐδω-
σιν τοῦ ἔργου.

Τῷ 1837 ὁ Γεώργιος Ριζάρης
ἐρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου περι-
θάλλει πολυαριθμούς μαθητὰς καὶ
εἰς ἄλλας φιλογενεῖς πράξεις προ-
βαίνει. Ἀλλὰ πρὸ πάντων φροντί-
ζει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν περιουσίαν
του, μὲ τὴν ὁποῖαν εἶχε σκοπὸν νὰ
προικίσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν σχο-
λὴν, ὥστε νὰ μὴ παρουσιασθῶν τρί-
τοι καὶ τὴν διεκδικήσουν τυχόν ὡς

(Συνέχεια εἰς σελ. 8)

ΚΑΙΡΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑ

ΦΩΤ. Π. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ, Ύψηγητὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ε΄.

ΤΟΠΙΚΟΙ ΑΝΕΜΟΙ

Ένα φαινόμενο, πού ἡ γένεσίς του ἀρχίζει κάποια στιγμή τοῦ εἰκοσιτετραώρου, πού ὅλος ὁ κύκλος του, κύκλος πότε εὐεργετικός γιὰ τοὺς ἀνθρώπους κι ἄλλοτε καταστρεπτικός, συμβαίνει μέσα σ' ἓνα ἡμερονύκτιο καὶ πού τις πιο πολλές φορές τελειώνει μαζί του, εἶναι αὐτό πού λέγεται «τοπικοί ἀνεμοί».

Ἡ θαλασσία αὖρα, γνωστή σ' ἑμᾶς ὑπὸ τὸ ὄνομα «μπάτης» καὶ ἡ ἀποχέιος λεγομένη αὖρα, με τις κανονικές των ἐναλλαγές κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ 24ώρου, πού τόσο διευκολύνουν τὰ ταξίδια τῶν ψαροκαϊκιῶν, εἶναι τὸ καλλίτερο τυπικὸ παράδειγμα τοπικῶν ἀνέμων. Οἱ «ἐτήσιαι» ἐξ ἄλλου, ἡ καλλίτερα τὰ «μετέμια», ὅπως τὸ θέλει ὁ λαός μας, ὁ Σιρόκος, ὁ Βαρδάρης τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐπίσης ὁ Μισιτραλ, ἡ Μπόρα, ὁ Φέν, ὁ Σιμόν καὶ τόσοι ἄλλοι ἀνεμοί, πού συμβαίνουν σὲ μακρυνότερες ἀπ' τὴ δική μας χώρας, ἀνήκουν στὴν κατηγορίαν τῶν τοπικῶν ἀνέμων.

Οἱ τοπικοὶ ἀνεμοὶ παίζουν σημαντικό ρόλο στὴ δημιουργία τοῦ κλίματος μιᾶς περιοχῆς. Πρέπει ἐπομένως νὰ λαμβάνωνται ἰδιαίτερως ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τοὺς εἰδικούς σὲ περιπτώσει οἰκοδομικῶν ἔργων, γεωργικῶν καλλιεργειῶν, νοσηλευτικῶν ἐγκαταστάσεων, ναυτικῶν καὶ ἐναερίων δρομολογίων κ.τ.λ.

Οἱ σπουδαιότεροι μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνέμους αὐτοὺς εἶναι καὶ γιὰ τὴ δική μας χώρα οἱ ἐτήσιαι, χάρις στοὺς ὁποίους μάλιστα ἔχει καθιερωθῇ εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου εἰδικὸς τύπος κλίματος. Οἱ ἐτήσιαι, ἀνεμοὶ πνέοντες κατὰ περιόδους, μᾶς ἐπισκέπτονται ἀπὸ τὸν Μάιον μέχρι καὶ τὸν Ὀκτώβριον δηλ. κατὰ τὴ θερινὴν περίοδο τοῦ ἔτους, διακρίνονται δὲ στοὺς προδρόμους πού ἐπικρατοῦν κατὰ τοὺς δυὸ πρώτους μῆνας καὶ στοὺς κυρίως ἐτήσιος. Οἱ σταθεροὶ αὐτοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνεμοὶ τοῦ βορείου τομέως, ἦσαν γνωστοὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρόδοτος πρώτος ἀναφέρει στὰ ἱστορικὰ ἔργα του τοὺς ἐτήσιος, ἡ συστηματικὴ ὅμως μελέτη αὐτῶν ἀρχίζει ἀπ' τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τὸν Θεόφραστον, πού θεωροῦνται οἱ θεμελιωταὶ τῆς Μετεωρολογίας.

Οἱ ἐτήσιαι εἶναι σφοδροὶ κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἐνῶ κατὰ τὴν νύκτα ἡ δύναμις των μετριάζεται μὲχρι τελείας νηνεμίας πολλές φορές. Οἱ ἀνεμοὶ αὐτοὶ μπορεῖ νὰ ἐπικρατήσουν γιὰ πολλές συνεχεῖς ἡμέρες, σπανίως ὅμως συνοδεύονται ἀπὸ καταιγίδας, ὁπότε εἶναι ἐπικίνδυνοι. Τὰ ἱστιοφόρα μας, ἀν τοὺς συναντή-

σουν τότε στ' ἀνοιχτά, ἀντιμετωπίζουν μεγάλο κίνδυνον. Οἱ φυτεῖες μας ἐπίσης μαστίζονται κυριολεκτικῶς ἀπὸ τοὺς σφοδροὺς αὐτοὺς ἀνεμούς καὶ οἱ καλλιερῆται ἀναγκάζονται νὰ λαμβάνουν εἰδικὰ προφυλακτικὰ μέτρα. Στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου π.χ. οἱ κάτοικοι περιφράσσουν τὰ κτήματά τους μὲ πυκνὲς σειρὲς κυπαρισσιῶν.

Ἡ γειννίασις ἐξ ἄλλου τῆς θαλάσσης προσφέρει στὴν Ἀθήνα καὶ σ' ἄλλες παράλιες περιοχὲς τῆς χώρας μας ἓνα ἄλλο εἶδος τοπικοῦ ἀνέμου, τὴν θαλασσίαν καὶ τὴν ἀποχέιον αὖραν.

Ἰσως ἔχομε προσέξει ὅτι στὶς παράλιες περιοχὲς καθὼς ἐπίσης καὶ στὶς ἀκτές μεγάλων λιμνῶν πνέει κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἓνας ἀσθενὴς μᾶλλον ἀνεμος, πού διευθύνεται ἀπὸ τὴ θάλασσα πρὸς τὴν ξηρὰ (θαλασσία αὖρα), ἐνῶ ἀντιθετῶς τις βραδυνὲς ὥρες ὁ ἀνεμος αὐτὸς πνέει ἀπὸ τὴν ξηρὰ πρὸς τὴ θάλασσα (ἀπόχέιος αὖρα). Τὸ φαινόμενο αὐτὸ δημιουργεῖται ἐξ ὁλονόμου ἀπὸ τὴν διαφορὰν θερμοκρασίας τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Κατὰ μιανθερινὴν ἡμέραν ἡ ξηρὰ κοντὰ στὶς ἀκτὲς εἶναι πλεονεκτήματα ἀπὸ τὴν θάλασσα. Ὁ ἀήρ, πού εἶναι ἐπὶ τὴν ξηρὰ καὶ πού εἶναι ἐπὶ τὴν θάλασσα, θερμότερος ἀπὸ ἐκεῖνον, πού εὐρίσκεται ἐπὶ τὴν θάλασσα, ἀνέρχεται σὰν ἐλαφρότερος πού εἶναι, ἐνῶ ὁ ψυχρότερος ἀήρ τῆς θαλάσσης κινεῖται παρὰ τὸ ἔδαφος πρὸς τὴν ξηρὰν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχομε τὴν θαλασσίαν αὖραν, τὴν «Τροπαίαν», ὅπως τὴν ἀποκαλοῦσαν οἱ Ἀρχαῖοι, ἡ διευθύνσις τῆς ὁποίας εἶναι πάντοτε κάθετος ἐπὶ τὴν μέσην διευθύνσιν τῆς ἀκτῆς καὶ στὶς εὐεργετικὲς πνοὲς τῆς ὁποίας ὀφείλουμε τις δροσερές μας στιγμὲς μέσα στὸν ἀφόρητο καύσωνα τοῦ καλοκαιριοῦ. Κατὰ τὴν νύκτα καὶ ἐνῶ ἡ ξηρὰ κοντὰ στὶς ἀκτὲς ἀρχίζει νὰ ψυχεται περισσότερο ἀπὸ τὴν θάλασσα, ἐμφανίζεται τὸ ἀντίθετον φαινόμενο, ἡπιωτέρας ὅμως μορφῆς. Ἀνεμος δηλ. προερχόμενος ἀπὸ τὴν ξηρὰ διευθύνεται πρὸς τὴν θάλασσα δημιουργώντας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν ἀπόχέιον αὖραν ἢ «ἀπογαίαν» τῶν ἀρχαίων.

Ἡ θαλασσία καὶ ἀπόχέιος αὖρα εἶναι κυρίως φαινόμενα τῆς θερμῆς περιόδου τοῦ ἔτους, παρατηροῦνται ὅμως πολλές φορές καὶ κατὰ θερμᾶς ἀνεφέλους ἡμέρας τῶν ἄλλων ἐποχῶν τοῦ ἔτους. Κατὰ τις πρωῒνές ἐξ ἄλλου καὶ πρώτες βραδυνὲς ὥρες, πού δὲν ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ θερμοκρασίας μεταξύ ξηρᾶς

καὶ θαλάσσης, ἐπικρατεῖ συνήθως νηνεμία.

Ἡ διαφορὰ θερμοκρασίας, πού ἐμφανίζεται κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ 24ώρου, δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιον τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καὶ μεταξύ κοιλάδων καὶ ὄρεων καὶ ἔχομε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν αὖραν τῶν κοιλάδων, ὅπως λέγεται, καὶ τὴν αὖραν τῶν ὄρεων.

Ὁ Σιρόκος, ὁ Λίψ τῶν Ἀρχαίων, εἶναι ἓνας ἄλλος τοπικὸς ἀνεμος, πού πνέει στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ κυρίως στὰ νότια παράλια τῆς Ἰταλίας, καθὼς καὶ στὶς ἀκτὲς τῆς Τυνίδος καὶ τῆς Ἀλγερίας. Ὁ σφοδρὸς αὐτὸς ἀνεμος εἶναι συνήθως θερμὸς καὶ ὑγρὸς, ἐμφανίζεται ὅμως πολλές φορές καὶ ὡς ξηρὸς καυστικός καθοδικὸς ἀνεμος. Μερικὲς φορές συνοδεύεται ὁ Σιρόκος ἀπὸ λαίλαπες ἀστραπῆς καὶ βροντῆς καὶ εἶναι τότε πολὺ καταστρεπτικός. Συνήθως ὕστερα ἀπὸ μιὰ τέτοια θεομηνία μεταπίπτει εἰς μέτριον ἀνεμον, πού καθαρίζει τὴν ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία τότε ἀποκτὰ μεγάλη διαύγεια.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω ἐπικρατοῦν στὶς διάφορες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι τοπικοὶ ἀνεμοί, τῶν ὁποίων ἡ ὀνομασία εἶναι καταστάλαγμα τῆς ἐμπειρίας τοῦ λαοῦ μας καὶ σχετίζεται μὲ τὸ μέρος, ἀπ' τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι πνέουν. Τέτοιοι ἀνεμοὶ εἶναι ὁ Βαρδάρης καὶ ὁ Χορτιάτης τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Ὀλυμπίας τῆς Θεσσαλίας, ὁ Λίβας ἢ Μέγας, καὶ ὁ Τρικαλινὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Καρπενησιοῦ ὁ Τσικινιάς τῆς Τήνου ὁ Καρτελάς τῆς Κυπαρισσίας κ.τ.λ.

Φυσικὰ δὲν θάπρεπε νὰ νομισθῇ ὅτι τοπικοὶ ἀνεμοὶ ἐπικρατοῦν μόνο στὴν Ἑλλάδα. Καὶ σὲ πολλές ἄλλες χώρας παρουσιάζονται εἰδικοὶ τέτοιοι ἀνεμοί, τῆς δημιουργίας μάλιστα τῶν ὁποίων εὐνοεῖ περισσότερο καὶ τὸ ἀνάγλυφο τῆς περιοχῆς (ὑψηλὲς ὄροσειρές, ἀπέραντες κοιλάδες, θαλάσσης μὲ ἀπεριόριστο ὀρίζοντα κ.τ.λ.).

Ὁ πλεονεκτήματα ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς αὐτοὺς ἀνέμους εἶναι, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, ὁ Φέν ὅπως τὸν ὀνομάζουν στὴν Ἑλβετία καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ἓνα εἶδος καθοδικὸ ἢ «κατεβατοῦ» ἀνέμου, πού παρατηρεῖται σὲ μεγάλες ὄροσειρές, ὅπως ἐκεῖνες τῶν Ἀλπεων. Ὅταν στὴν Κεντρικὴ (Συνέχεια εἰς σελ. 8)

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν Ἑλλάδα

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΛΟΝΑΡΟΥ

Τί ἱστορία μποροῦσε νὰ ἔχη ἑνα ἀσήμαντο χωριὸ φτωχῶν ψαράδων, ἀπὸ τὰ πολλὰ χρόνια, εἶχαν φθάσει ἐκεῖ στὴ λιμνοθάλασσα καὶ ἐγκαταστάθηκαν σὲ δυὸ - τρία ἐρημόνησα; Τὰ ἐρημόνησα αὐτὰ τῆς λιμνοθάλασσης μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὴν ἀνθρώπινη προσπάθεια ἔγιναν ἓνα μὲ τὴν ξηρὰ καὶ μέρος ἀπ' τὴν λιμνοθάλασσα ἔγινε λόγγος. Ἔτσι οἱ ἀπόγονοι τῶν πρώτων ἐκείνων φτωχῶν ψαράδων βρέθηκαν ἀργότερα στὴ «Μέση τοῦ λόγγου» καὶ τὸ χωριὸ τους ὀνομάσθηκε Μεσολόγγι. Ἦταν τὸ χωριὸ αὐτὸ ἀσήμαντο μέχρι τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ σχεδὸν ἄγνωστο. Κατὰ τὸν Ἰερὸν Ἀγῶνα τὸ Μεσολόγγι ἔλαβε μέρος μεταξύ τῶν πρώτων καὶ μετὰ τὴν μάχη τοῦ Πέτα ἐπολιορκήθη ἀπὸ τὸν Κιουταχὶ καὶ τὸν Ὁμέρ Βουῶνη κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1822. Τότε μάλιστα τὸ ὕμνησε κι ὁ Σολωμὸς στὸν Ἐθνικὸ μας Ὑμνον (στροφὰὶ 88—122).

Πηγες εἰς τὸ Μεσολόγγι
τὴν Ἡμέραν τοῦ Χριστοῦ,
Μέρα πού ἀνθίσαν οἱ λόγγοι
γιὰ τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ.

Σοῦ ἦρθ' ἐμπρὸς λαμποκοπώντας
Ἡ Ὀρθοκεία μ' ἓνα σταυρὸ,
Καὶ τὸ δάχτυλον κινώντας
Ὅπου ἀνοίγ' τὸν οὐρανὸ

Σ' αὐτὸ, ἐφώναξε, τὸ χῶμα
Στάσου ὁλόρθ' ἐλευθερία!
Καὶ φιλώντας σου τὸ στόμα
Μπαίνει μέσ' στὴν Ἐκκλησιά!

Ἡ ἱστορία τοῦ Μεσολογγίου ἀρχίζει κυρίως ἀπ' τοῦ ὁ λῶρος Βύρων ἀπεφάσισε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ βοηθώντας τὸν ἀγῶνα μας, γιὰ τὸν ὁποῖον καὶ ἐθυσίασε τὴ ζωὴν του πεθαίνοντας στὸ Μεσολόγγι (7 Ἀπριλίου 1824). Ἀπὸ τότε τὸ ὄνομα τῆς μικρῆς πολιτείας γίνεται γνωστὸ σ' ὅλον τὸν κόσμον. Γιὰ τοὺς ξένους ἐφημερίδες τοῦ τότε

καιροῦ ἐδημοσίευσαν καθημερινῶς πολλὰς ἀνέκδοτες εἰδήσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου φιλέλληνας ποιητοῦ μαζί μὲ τοὺς Σουλιώτες, πού τοὺς εἶχε κοντὰ του ἐκεῖ. Ἐν τῷ μεταξύ καὶ τὰ νέα σχέδια ἐπιχειρήσεων τῶν Τούρκων ἔγιναν αἰτία νὰ λάβῃ τὸ Μεσολόγγι ἀξιόλογη σημασία, γιὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖ ἐγένετο τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴ Ρούμελη στὴ Μωριά καὶ ἀντιστροφῆς. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις δώχρωσε δυνατὰ τὸ Μεσολόγγι.

Αὐτὰ εἶχαν γίνῃ πολὺ πρὶν ἀπὸ τις 15 Ἀπριλίου 1825, ὁπότε ἀρχισε ἡ δευτέρα πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου, πρῶτα μὲ τὸν Κιουταχὶ, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει αὐστηρὲς διαταγὲς νὰ τὸ κυριεύσῃ μὲ κάθε θυσία. Ἡ ἑλληνικὴ φρουρὰ τοῦ Μεσολογγίου ἦταν μόλις 3 χιλιάδες πολεμιστὰι, ἐνῶ οἱ Τούρκοι ὑπερέβαιναν τις 35 χιλιάδες. Αἱ ἐπιχειρήσεις ὅμως τῶν Τούρκων στὸ Μεσολόγγι τὸ μόνο ἀποτέλεσμα πού εἶχαν, ἦταν νὰ δύνουν ἀφορμὴν στὶς εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδες, νὰ γράφουν ἄρθρα φιλελληνικὰ καὶ ἀνεκδοτὰ εἰς βάρος τοῦ Σουλτάνου. Μὲ τὴν ἄμυνα καὶ μὲ τις ἄλλες παρενοχλήσεις, πού ἔκαναν οἱ πολιορκούμενοι Ἕλληνες, κατάρθωσαν τελικὰ νὰ ἐκμηδενίσουν τις ἐχθρικές δυνάμεις καὶ ὁ Κιουταχὶς ἦταν ἔτοιμος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1825. Τότε ὅμως ἐφθασεν ὁ Ἰμπραὴμ στὸ Μεσολόγγι μὲ 10 χιλιάδες Αἰγυπτίους καὶ τὰ πρᾶγματα πῆραν ἄσχημη τροπὴ γιὰ τοὺς Ἕλληνες. Μολαταῦτα ἡ φρουρὰ τοῦ Μεσολογγίου δὲν ἔχασε τὸ θάρρος της, ἀν καὶ

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΨΑΛΗ (Ἐλαιογραφία Βρυξέλλης).

ἦταν πιά ἀδύνατον νὰ φθάσουν νέα τρόφιμα καὶ ἐφόδια πολεμικά.

Ὁ Ἰμπραὴμ ἄρχισε μὲ βομβαρδισμοὺς φοβεροὺς ρίχνοντας 2 χιλιάδες κανονόμπαλες καὶ βόμβες καθημερινῶς μέσα στὴν πόλιν. Ὑστερα, μὲ τὰ τουρκικὰ πλοία, πού κατάρθωσε νὰ μπάσῃ στὴν λιμνοθάλασσα τοῦ Μεσολογγίου καὶ νὰ κυριεύσῃ τὸ Βασιλάδι, ὁ Ἰμπραὴμ ἐματαίωσε κάθε ἐλπίδα τροφοδοσίας τῶν πολιορκουμένων καὶ ἡ τύχη τους εἶχε πιά κριθῇ. Μολαταῦτα ἡ ἐπιμονὴ τῶν Ἑλλήνων ἦταν πάντα ἀδάμαστη, ἀφοῦ στις 25 Μαρτίου 1826, σὲ δυὸ αἰφνιδισμοὺς τῶν Τούρκων, ἔφαγε τὸ σκοτάδι, πληθὺς ἀπ' αὐτοὺς, σχεδὸν 2 χιλιάδες καὶ ὁ Βασιλάδι, ὁ Ἰμπραὴμ ἐπληρώθη. Τὴν ἴδια ἐποχὴ οἱ πολιορκούμενοι Ἕλληνες εἶχαν ὀρεξί νὰ τυπώσουν καὶ ἐφημερίδα τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικά», τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖον φύλλον ἦταν μὲ ἡμερομηνία τέλη Φεβρουαρίου 1826, ὅταν μιὰ βόμβα ἔπεσε μέσα σὲ τυπογραφεῖον καὶ κατέστρεψε ὅλα τὰ σύνεργα. Ἀπ' τὴν ἐφημερίδα αὐτὴ, πού εἶναι μοναδικὸ ἡμερολόγιον τῆς Πολιορκίας μέχρι τὸ Φεβρουάριον τοῦ 1826, καὶ ἀπὸ ἄλλες εἰδήσεις, ἔχομε πλήρη τὴν εἰκόνα τοῦ ἔπους τῆς ἱστορικῆς πόλεως μέχρι τὴν ἡ-

(Συνέχεια εἰς σελ. 8)

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Η ΔΟΞΑ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Γῆ μοιρόγραφη, πᾶνε ἑκατὸ χρόνια.
Πῶς τὴν δαρμένην κράτησες Ἑλλάδα
στὸ λυγισμένο τὸ κορμί σου ἀπάνου,
Γῆ στοιχειωμένη,

Ψάλε πάλι : «Καημένο Μεσολόγγι,
δαρμός, κλαυθμός καὶ μοιρολόι σὲ λένε.
Πᾶς κλαίει, μάννες γιὰ παιδιὰ, γιὰ μάννες
παιδιὰ πῶς κλαίτε !

— Δὲν κλαίμε ἐμεῖς τὸ σκοτωμὸ, ἐμεῖς κλαίμε
τὸ σκλαβωμὸ. Ἀ! τὸ βράδυ τοῦ Λαζάρου...
Πατρίδα, ποῖος θ' ἀδράξῃ ἀπὸ τὰ νύχια
κι ἐσὲ τοῦ Χάρου ;

Ἀνοίχτε κι οἱ ἐκκλησιές, δακρύστε εἰκόνας,
κατάσταυρα ὅλες μᾶς χυτὰν οἱ μπόρες...
τοῦ κόσμου τ' ἀποπαῖδια ἐμεῖς; Περνᾶνε
κι οἱ μέρες κι οἱ ὥρες...

Μὰ δὲν περνᾶμ' ἐμεῖς γυρτοὶ ραγιαδες !
Ἐμπρός ! Ὁρθεῖ ! Μὲ τὸ σταθὶ στὸ χέρι !
Μπροστὰ οἱ νέοι, κατὰμεσα οἱ γυναῖκες,
ἐλάτε οἱ γέροι,

κι οἱ λαβωμένοι κι οἱ ἄρρωστοι κι ὅσοι ἦρως
καὶ ζωὴ καὶ τάφο γῆ δὲ θέλει ἄλλη,
τὸ δαυλὶ σὰς ἀγιάζει τοῦ Δεσπότη
καὶ τοῦ Καψάλη.

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕ

Είναι γνωστή σε όλους μας η σημασία των φυτών για τον άνθρωπο. Δεν θα είναι καθόλου υπερβολή αν ισχυρισθώ κανείς, ότι η ζωή του ανθρώπου θα ήταν αδύνατη, όπως τουλάχιστον την ξέραμε σήμερα, αν δεν υπήρχαν τα φυτά. Διότι τα φυτά με τα σπέρματά τους, τους καρπούς των, τα φύλλα και τους βλαστούς των, τις ρίζες και τα ριζώματά των αποτελούν τη σπουδαιότερη τροφή του ανθρώπου.

Αρκεί να σκεφθούμε μονάχα το ψωμί, που αποτελεί την κυριώτερη τροφή μας, και το όποιον γίνεται από τα αλευροποιημένα σπέρματα του σιταριού.

Αλλά και τα ζώα, τα οποία είναι τόσο χρήσιμα για τον άνθρωπο, δεν θα μπορούσαν να υπάρχουν χωρίς τα φυτά. Όχι μόνο τα φυτοφάγα, αλλά και τα σαρκοφάγα. Με άλλους λόγους, αν δεν υπήρχαν τα φυτά, ούτε κρέας ούτε γάλα ούτε τυρί ούτε τόσα άλλα πράγματα αναγκαία για τη ζωή μας θα είχαμε, ούτε την εργασία, που μας παρέχουν οι τετράποδοι φίλοι και βοηθοί μας.

Τη σημασία των φυτών για τη ζωή του, την εκάταλαβε πολύ ένωρις ο άνθρωπος. Γι' αυτό το λόγο, από τα πολύ-πολύ παλαιά χρόνια, άρχισε να ασχολείται με την καλλιέργεια των φυτών, έγινε με άλλα λόγια γεωργός.

Πολλοί από τους επιστήμονες, που ασχολούνται με τη μελέτη της ζωής των ανθρώπων της αρχαιότητας εκείνης εποχής, παραδέχονται πως ο άνθρωπος πρώτα-πρώτα έγινε κυνηγός, έπειτα έγινε βοσκός και τελευταία γεωργός.

Αλλοι όμως υποστηρίζουν, πως η γνώμη αυτή δεν είναι σωστή. Πρώτα-πρώτα, λένε, ο άνθρωπος είναι «ζώον παμφάγον», τρώει δηλαδή όλα τα είδη των τροφών. Επομένως δεν μπορεί να ετρέφετο μόνο με το κρέας των ζώων, που έκυνηγούσε, αφού εκ φύσεως είναι πλασμένος να τρώει και φυτικές τροφές.

Αλλά εκτός αυτού, λένε ακόμη οι επιστήμονες αυτοί, γιατί ο άνθρωπος θα περιωριζόταν μονάχα στο κρέας, όταν για να το προμηθευθεί και περισσότερο έκοπιζε και κινδύνους διέτρεχε, και θα άγνοούσε τους καρπούς και ό,τι άλλο ήμπορούν να του δώσουν τα φυτά, όταν μάλιστα ήταν δυνατόν και χωρίς κόπους πολλούς και χωρίς κινδύνους να τους μαζέψει. Ο άνθρωπος λοιπόν, υποστηρίζουν, ήταν βέβαια κυνηγός, συγχρόνως όμως ήταν και γεωργός, αλλά όχι με την έννοια του καλλιεργητού της γης. Στην άρχη έμάζεβε και απόθισκε τους καρπούς και ό,τι άλλο και απ'

αυτό ώδηγήθηκε στην καλλιέργεια της γης.

Πάντως όποια κι αν είναι η αλήθεια, το γεγονός είναι ότι ο άνθρωπος πολύ ενωρίς άρχισε να καλλιεργεί τα φυτά, τα οποία βέβαια στην άρχη ήταν άγρια και σιγά-σιγά, με την καλλιέργεια, έγιναν ήμερα, ώστε να δώσουν καλύτερους και άφθονότερους καρπούς. Αλλωστε μέχρι σήμερα ο άνθρωπος με τον έμβολιασμό εξευγενίζει ένα σωρό άγρια δένδρα, που φυτρώνουν εδώ κι εκεί μόνα τους.

Πώς όμως ώδηγήθηκε στην καλλιέργεια της γης; Στην άρχη, όπως είπαμε παραπάνω, ο άνθρωπος έμαζευε καρπούς και ρίζες. Για να τις βρή ανασκάλλεζε το χώμα με κάποια πέτρα ή ένα ξύλο. Τότε παρατήρησε, ότι στο μέρος που είχε σκαλίσει την επόμενη χρονιά οι ρίζες και οι υπόγειοι βλαστοί έγιναν μεγαλύτεροι και περισσότεροι.

Η παρατήρησι αυτή απέτέλεσε το πρώτο βήμα για την καλλιέργεια της γης. Το τυχαίο σκάλισμα, που έκαμε πολλές φορές, άρχισε πια να το κάνει συστηματικά και αντί να περιμένη τα διάφορα φυτά να φυτρώσουν μόνα τους, άρχισε να τα φυτεύει σε κάποιο κομμάτι γης, που δρισκόταν κοντά στη σπηλιά που κατοικούσε. Έπειτα τη γη αυτή την περιφράξε για να μην την καταπατούν τα διάφορα ζώα, όπου με την προφύλαξι και την καλλιέργεια τα φυτά ανεπτύσσοντο και έκαρποφορούσαν καλύτερα.

Ένα έρώτημα όμως προβάλλει: κάθε φυτό έχει και τη δική του πατρίδα και στα παλαιά εκείνα χρόνια πολλά από τα φυτά μιάς περιοχής ήταν άγνωστα στις άλλες. Ποιά πατρίδα έχει κάθε φυτό και πως διαδόθηκε ή καλλιέργεια των φυτών από τον ένα τόπο στον άλλο; Η απάντησι στο έρώτημα αυτό

Οι Ε.Σ.Ν. του Δημ. Σχολ. Γαλατίστης Χαλκιδικής κουρεύουν τους συμμαθητές των. Juniors of Elem. School, Galatista-Macedonia cutting the hair of their Schoolmates.

δεν είναι και τόσο εύκολη. Οι επιστήμονες όμως από τις μελέτες και τις έρευνες που έχουν κάνει, παραδέχονται ότι σε όλο τον κόσμο υπάρχουν έπτα περιοχές, οι οποίες αποτελούν τα κέντρα όπου αναπτύχθηκε ή καλλιέργεια των φυτών και ή γεωργία. Σε κάθε ένα από τα κέντρα αυτά εκαλλιεργήθηκαν τα φυτά της περιοχής, που ήταν πιδ χρήσιμα στον άνθρωπο. Όταν άρχισαν οι άνθρωποι για διαφόρους λόγους να μεταναστεύουν από τον ένα τόπον στον άλλο ή να έρχονται σε επικοινωνία μεταξύ των, μετέφεραν μαζί τους ή έκαναν γνωστά στους άλλους τα σπέρματα των φυτών, που ευδοκίμοιζαν στην περιοχή τους, τα οποία έτσι διεδίδοντο σε κάποια άλλη περιοχή. Πρέπει δε να δεχτούμε πως έτσι έγιναν τα πράγματα, αν σκεφθούμε, ότι από την Αμερική, μετά την ανακάλυψή της, διαδόθηκαν σε όλο τον κόσμο φυτά άγνωστα έως τότε: ο καπνός, ή πατάτα, ο άραβόσιτος.

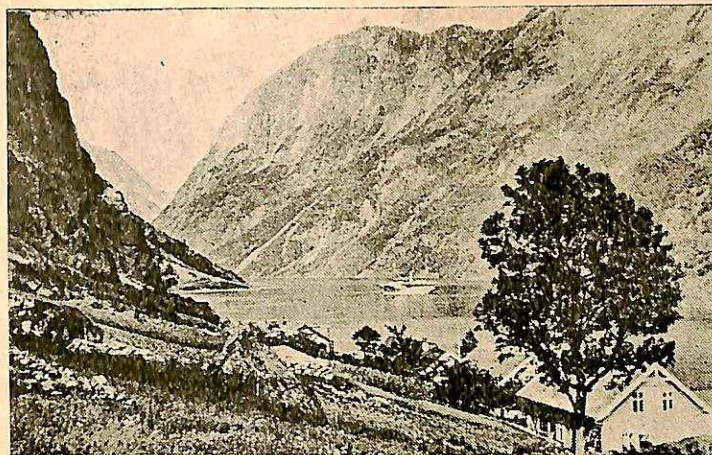
Όσο τώρα για την πατρίδα του κάθε φυτού, αν και το πράγμα δεν είναι τόσο εύκολο, οι ειδικοί κατώρθωσαν να την καθορίσουν με μεγάλες πιθανότητες. Δεν είναι βέβαια δυνατόν να αναφέρουμε εδώ για κάθε φυτό χωριστά ποιός είναι ο τόπος της καταγωγής του, αφού τα είδη των καλλιεργούμενων φυτών είναι πολλές χιλιάδες. Θα αναφέρουμε τα κυριώτερα.

Για το σιτάρι, που είναι ένα από τα χρησιμώτερα φυτά, παραδέχονται πως έχει πατρίδα τη Μεσοποταμία και τις γειτονικές χώρες της Ασίας καθώς και τις παραμεσογειικές περιοχές απ' όπου ή καλλιέργειά του διαδόθηκε σ' όλο τον κόσμο. Τη γνώμη αυτή τη στηρίζουν στο γεγονός, ότι στις χώρες αυτές φυτρώνουν μέχρι σήμερα άγρια είδη φυτών, συγγενικά με το σιτάρι, από τα οποία και κατάγονται τα διάφορα είδη του σιταριού, που ξέρουμε σήμερα.

Το ρύζι, που αποτελεί την κυριώτερη τροφή του μισού σχεδόν πληθυσμού της γης, κατάγεται από τη Νότιο και την Ανατολική Ασία.

Το κλήμα, ή άμπελος, κατάγεται από την Ασία και τις παραμεσόγειες χώρες.

Γενικά τα περισσότερα είδη των καλλιεργουμένων φυτών έχουν πατρίδα την Ασία και τις παραμεσόγειες χώρες, όπου το κλίμα και διάφοροι άλλοι παράγοντες έβοήθησαν την ανάπτυξη των αρχαιότερων πολιτισμών, την οποία έβοήθησε σημαντικά ή γεωργία, ή καλλιέργεια των φυτών.

Το Ζόγκνεφιορντ

Ανάμεσα στις άπειρες φυσικές όμορφιες, που κάνουν όνομαστή στον κόσμο ολόκληρο την πατρίδα μας, ιδιαίτερη ωραιότητα παρουσιάζουν τα παράλια της. Φθάνει να παρατηρήσουμε στο χάρτη τη μορφολογία των ελληνικών ακτών, για να διαπιστώσουμε πως καμιά άλλη χώρα δεν παρουσιάζει τόσο πολύμορφα και δαντελλωτά ακρογιάλια, όσο ή δική μας πατρίδα. Κόλποι μικρότεροι ή μεγαλύτεροι σχηματίζονται παντού, πολυάριθμες χερσόνησοι, άλλες μεγάλες και άλλες στενές γλώσσες ξηράς, που προχωρούν μέσα στη θάλασσα, ακρωτήρια, λιμάνια και όρμοι, απόκρημνες ακτές ή άμμοσκέπαστες ακρογιάλιες έναλλάσσονται αδιάκοπα και παρουσιάζουν διαρκώς καινούργιες εικόνες στα μάτια του ταξιδιώτη.

Όσοι ταξιδεύουν με πλοίο και μάλιστα κατά την ήμερα, δεν κουράζονται να μένουν ώρες ολόκληρες στο κατάστρωμα του καραβιού και να απολαμβάνουν με θαυμασμό και εύχαρίστησι την έναλλαγή των τοπίων, που παρουσιάζουν κάθε στιγμή στα μάτια των τα ελληνικά ακρογιάλια.

Έντελως ξεχωριστή είναι ή όμορφιά, που δίνουν στο ελληνικό τοπίο τα νησιά των ελληνικών θαλασσών, τα οποία είναι σπαρμένα σ' όλα τα πελάγη μας. Μοιάζουν, τα περισσότερα τουλάχιστον, σαν καταπράσινοι κήποι, που διακόπτον με την ωραιότητά τους τη μονοτονία της θάλασσας και ξεκουράζουν το μάτι και εύχαριστούν την ψυχή.

Καμμιά λοιπόν χώρα δεν παρουσιάζει τόσο πολύμορφη άκτογραφία, όσο ή πατρίδα μας, εκτός από μία: τη Νορβηγία. Και ή άπλη παρατήρησι στο χάρτη αποδεικνύει, ότι τα παράλια της μακρινής αυτής χώρας του Βορρά διακόπτονται από πολυ-

Το βάθος ενός Νορβηγικού φιορδ

Είς το περιδώριον της Γεωγραφίας

ΤΑ ΝΟΡΒΗΓΙΚΑ ΦΙΟΡΔ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΗ

αριθμούς στενούς κόλπους και στενές χερσονήσους και είναι σπαρμένα από χιλιάδες μικρά - μικρά νησάκια. Οι παράξενοι αυτοί κόλποι είναι τα περίφημα νορβηγικά φιορδ.

Τα φιορδ δηλαδή είναι κόλποι πολύ στενοί, οι οποίοι όμως εισχωρούν πολύ βαθιά μέσα στην ξηρά, περιρικλούνται δε από τη μία και από την άλλη από απόκρημνες και πανύψηλες ακτές, πραγματικά όρη σκεπασμένα από χιόνια, που δεν επιτρέπουν στον ταξιδιώτη να βλέπει τίποτε άλλο, παρά μονάχα βράχους φοβερούς δεξιά και άριστερα και μία στενή λουρίδα ουρανού από πάνω του.

Ανάμεσα στις ράχες των βουνών ανοίγονται βαθιές κόλποι, τα φιορδ. Αυτά προχωρούν πολλά χιλιόμετρα μέσα στην ξηρά, και συχνά έχουν βάθος περισσότερο από χίλια μέτρα. Ο βυθός των δηλαδή είναι χαμηλότερος από το βυθό της Βορείου θαλάσσης. Το Ζόγκνεφιορντ είναι το πιδ μακρύ. Έχει μήκος 180 χιλιόμετρα και στο πλατύτερό του σημείο μόλις φθάνει τα 5. Σαν ένας θεόρατος δρύς άπλώνει τα κλαδιά του βαθιά προς τη στεριά.

Μόλις το καράβι μας έμπηκε στο φιορδ τα νησάκια εξαφανίστηκαν. Δεξιά και άριστερα ύψώνονται πάνω από το νερό τα τοιχώματα του φιορδ, σε ύψος πολλών εκατοντάδων μέτρων και καθρεφτίζονται στο νερό. Ψηλά διακρίνεται το καταπράσινο δάσος ή μικροί κήποι με δέντρα και ένα μικρό ξύλινο σπιτάκι. Φθάνουμε στο τέλος του φιορδ όπου βοίσκομε ένα μικρό χωριουδάκι, με όμορφα ξύλινα σπιτάκια. Οι κάτοικοί του επί όκτώ μήνες το χρόνο δεν βλέπουν ήλιο.

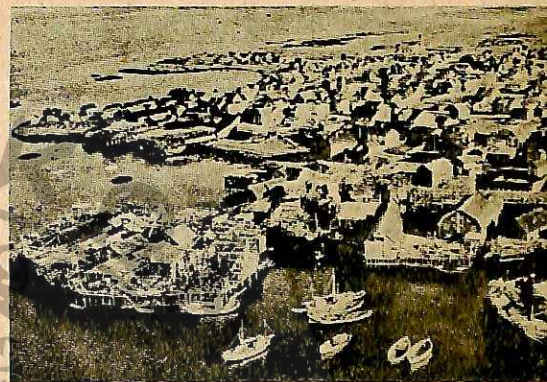
Το πλοίο τώρα γυρίζει πίσω. Έχω την έντύπωσι πως είμαστε ολόγυρα κλεισμένοι από βουνά και είναι αδύνατο να προχωρήσουμε. Όμως το πλοίο προχωρεί στρέφοντας τότε δεξιά και τότε αριστερά και κάθε φορά κάποια διάβασι βοίσκεται εκεί που νομίζει κανείς, ότι δεν υπάρχει πέρασμα, όπου φθάνουμε και πάλι στην ανοιχτή θάλασσα.

Έτσι περιγράφει κάποιος συγγραφέας το ταξίδι του σε ένα φιορδ. Πως έσχηματίσθησαν όμως οι τόσο παράδοξοι αυτοί κόλποι με την άγρια και τρομακτική μεγαλοπρέπεια;

Πριν από πολλές πολλές χιλιάδες χρόνια, μάς λένε οι γεωλόγοι, ένα μεγάλο μέρος της έπιφανείας της γης ήταν σκεπασμένο από πάγους, όπως ακριβώς σήμερα οι πολικές

περιοχές. Οι πάγοι της εποχής εκείνης έσκέπαζαν όλη τη σημερινή βόρειο Ευρώπη και έφθαναν μέχρι της Γαλλίας και Γερμανίας. Αυτή είναι ή εποχή των παγετώνων, όπως την ονομάζουν οι γεωλόγοι.

Κατά την εποχή αυτή και τα νορβηγικά όρη —οι Σκανδιναβικές Άλπεις— ήταν σκεπασμένα από παγετώνες. Οι πάγετώνες αυτοί, λόγω του βάρους των, έγλυστρουσαν σιγά-σιγά από τις κορυφές των βουνών προς τα χαμηλότερα, ακολουθώντας τη διεύθυνσι των διαφόρων κοιλάδων, που υπήρχαν στις βουνοπλαγιές. Καθώς όμως οι παγετώνες έκινούντο διαρκώς προς τα χαμηλότερα, έτρωγαν τις κοιλάδες και τις έκαναν διαρκώς βαθύτερες. Όσο μάλιστα τα πετρώματα ήταν μαλακότερα τόσο βαθύτερη έγίνονταν ή κοιλάδα, ενώ τα σκληρότερα έσχημάτιζαν ένα τοιχώματά της, ή δε κοιλάδα έμοιαζε έτσι περισσότερο με χαράδρα.

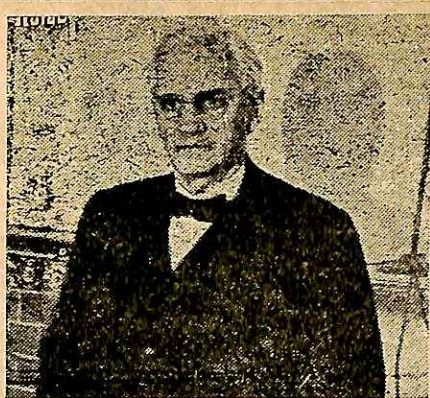

Ένα Νορβηγικό χωριό ψαράδων

Χρόνια και χρόνια έγινόνταν αυτή ή διάβρωσι, όπου ήρθε κάποια εποχή πιδ θερμή και οι πάγοι έλειψαν. Οι Σκανδιναβικές Άλπεις παρουσιάστηκαν αυλακωμένες από βαθύτατες χαράδρες. Τότε όμως έγινε μιά φοβερή αναστάτωση σ' εκείνη την περιοχή. Ολόκληρη ή Σκανδιναβική χερσόνησος έπαθε καθίζησι. Οι χαράδρες των βουνών κατέβηκαν χαμηλότερα από την έπιφάνεια της θάλασσας. Τα νερά του ώκεανού έγέμισαν τις χαμηλές χαράδρες, οι οποίες μετεβλήθησαν έτσι σε κόλπους βαθιές, στενούς και μακριούς, τα σημερινά φιορδ. Οι κορυφές των χαμηλοτέρων βουνών έσχηματίσαν τα πολυάριθμα νησάκια, που βρίσκονται κατά μήκος των νορβηγικών παραλίων και τα οποία ύπολογίζονται σε 150.000.

Τα νησάκια όμως αυτά, αν και άκατοίκητα τα περισσότερα, απο-

(Συνέχεια είς σελ. 15)

Άλεξάντερ Φλέμινγκ (1881—1955)

ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ ΦΛΕΜΙΓΚ

Την 11ην Μαρτίου απέθανε εις ηλικίαν 74 ετών, συνεπεία καρδιακής προσβολής, ο διάσημος Βρεταννός Καθηγητής της Ιατρικής Άλεξάντερ Φλέμινγκ, ο οποίος ανακάλυψε την πενικιλίνη.

Η είδησις του θανάτου του συνεκίνησε βαθύτατα όλον τον άνθρωπότητά, της οποίας τόσον πολύ ηλάττωσε την αγωνίαν και τον πόνον με την σωτηριαν ανακάλυψιν του.

Η ανακάλυψις της πενικιλίνης ηνοιξεν νέαν εποχὴν διὰ τὴν θεραπευτικὴν ἐπιστήμην καὶ ἔσωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον ἢ ἀπῆλλαξεν ἀπὸ τὸ μαρτύριον τῶν ἀσθενειῶν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν ὑπηρεσίαν του πρὸς τὴν ἀνθρωπότητά, ὁ Φλέμινγκ ἐτιμῆθη μετὰ τὸ Βραβεῖον Νόμπελ τοῦ 1945, τὸ ὁποῖον ἐπικολούθησαν ἀνὰριθμητοὶ ἄλλαι τιμητικαὶ διακρίσεις πρὸς αὐτόν.

Ὁ Φλέμινγκ ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας ἐπιστημονικὰς φυσιογνωμίας τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὰν μεγαλυτέρων εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅλος ὁ κόσμος θὰ τιμᾷ με αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην τὴν μνήμην τοῦ Ἀλεξάντερ Φλέμινγκ.

ΟΙ ΡΙΖΑΡΗΔΕΣ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 3)

κληρονόμοι. Καὶ διὰ τῆς νέας διαθήκης του, διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας συμβουλευεταί τώρα τὸν διδάσκαλον τοῦ Γένους, ἐπιφανὴ φιλόλογον καὶ κληρικόν Νεόφυτον Δούκαν, ἐκτελεῖ τὸν ἱερὸν σκοπὸν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βίου του, τὴν σύστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς, — ἐνὸς ἀπὸ τὰ σπουδαιότατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ὁ μὲν Γ. Ριζάρης ἀπέθανε τὴν 1 Ἰουλίου τοῦ 1841, ἄγamos, ὅπως καὶ ὁ Μάνθος, τὰ δὲ ἔγκαινα τῆς Ριζαρείου — ὅπως ὠνομάσθη — Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἔγιναν τὴν 15ην Μαΐου τοῦ 1844, παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως Ὁθωνος. Πρώτος διευθυντῆς ἐ χρημάτισεν ὁ τότε ἀρχιμανδρίτης καὶ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Μισαὴλ Ἀποστολίδης, ὁ ἔπειτα Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.

Μεγάλα ὀνόματα, ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τοῦ ἔθνους, ἐξεπήδησαν ἀπὸ τὸ σχολεῖον αὐτό, μεγάλῃν ἐστίαν Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως ἐφαντάσθησαν αὐτὸν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Ἀρχιερεῖς, καθηγηταὶ πανεπιστημιακοὶ, κράτιστοι θεολόγοι καὶ φιλόλογοι καὶ μαθηματικοὶ, ὑπουργοὶ καὶ πρωθυπουργοὶ καὶ ἀπειροὶ ἐκλεκτοὶ ἱερεῖς καὶ πολῖται ἐδέχθησαν εἰς τὸ σχολεῖον αὐτὸ τὰ νάματα τῆς γυναικείας παιδείας.

Ἰδοὺ εἰς ὀλίγας λέξεις ὡχρὰς τὸ κολοσσιαῖον ἔργον τῶν Ριζαρηδῶν, μεγάλων πράγματι ἐθνικῶν εὐεργετῶν. Ἀν, ὅπως ὅλοι οἱ Ἑπαιρώται ἐθνικοὶ εὐεργεταί, ὑπῆρξαν οἱ Ριζάρηδες προσκεκολλημένοι περιπα-

θῶ· εἰς τὴν Ἑπαιρὸν, ὅμως, ἐπίσης, ὅπως ὅλοι οἱ Ἑπαιρώται εὐεργεταί, καὶ οἱ Ριζάρηδες ἐξοῦσαν μετὰ τὸ παλληγιονὸν ὄνειρον. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἐλησμονοῦσαν καὶ τὴν Ἑπαιρὸν — κάθε ἄλλο — ἀλλὰ ἡ κυρία τῶν προσπάθειά ἐστρέφετο εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν μεγάλων σκοπῶν καὶ τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τῆς μεγάλης πατρίδος. Ὅσον πιστοὶ εἰς τὴν Μεγάλῃν Ἰδέαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, πιστοὶ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἐθνικῆς ὁλοκληρώσεως, ἦσαν ἄνθρωποι μετὰ εὐρὺν νοῦν καὶ ἐπομένως ἀντελαμβάνοντο ὁρίστα τὴν διδασκαλίαν τοῦ μεγάλου Ἀθηναίου, ὅτι τὸ μέρος εὐτυχίᾳ μέσα εἰς τὸ εὐτυχὲς ὅλον.

Ἀγῆρατος ἄς εἶναι ἡ μνήμη τῶν καὶ ὁδηγὸς εἰς τὸ σκοπὸς τῆς σημερινῆς ψυχικῆς πενίας!

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 5)

μέρα τῆς ἡρωικῆς ἐξόδου τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ ἐξοδος τοῦ Μεσολογγίου ἀπεφασίσθη κατὰ τὴ γενικὴ σύσκεψιν τῆς 6 Ἀπριλίου 1826, ὅταν πιά εἶχε σῶσει κάθε ἐλπίδα σωτηρίας. Κατὰ τὸ σχέδιον, ἔπρεπε ν' ἀνοίξουν δρόμο πρῶτα οἱ πολεμισταί, κάνοντες γιουρούσι μετὰ τρομακτικῆς κραυγῆς καὶ ἐσπαθαμένοι. Ὑστερα θ' ἀκολουθοῦσε ὁ ἄμαχος πληθυσμός. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμὴ, εἴτε ἀπ' τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, εἴτε ἀπὸ σύγχυσι, φυσικὴ σὲ τέτοιες περιστάσεις, εἴτε τέλος καὶ ἀπὸ τὴ γενικὴ ἐξάντλησι τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, τὰ γυναικόπαιδα ἔκαμαν καὶ πάλιν πίσω πρὸς τὸ Μεσολόγγι καὶ τότε πολλοὶ ἄνδρες γύρισαν κι αὐτοὶ, πιστεύοντας πῶς ἐδόθη νέα διαταγή. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅσοι ἐπροχώρησαν πρὸς τὰ βουνά, ἐλάχιστοι ἐγλύτωσαν. Γιατί ὁ ἱμπεραὶς, προετοιμασμένος γιὰ ἓνα τέτοιο ἐνδεχόμενον, εἶχε βάλει παντοῦ ἀποσπάσματα. Ἔτσι μόνον δύο χιλιάδες κατάρθωσαν νὰ σωθῶν, μετὰ τὸ Φωτομάρα, τὸν Κίτσο Τζαβέλλα καὶ τὸ Νότη Μπότσαρη. Οἱ ἄλλοι σκοτώθηκαν ἢ ἐσφάγηκαν καὶ τὰ γυναικόπαιδα, ὅσα δὲν ἐθανάτωθησαν, πωλήθηκαν σκλάβοι στὴν Αἴγυπτον καὶ στὰ δουλοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ἐξοδος τοῦ Μεσολογγίου ἔγινε τῇ νύχτᾳ τῆς 10ης πρὸς 11 Ἀπριλίου 1826, ἀλλὰ τὸ δράμα συνεχίσθη μέχρι τῆς 13 Ἀπριλίου, ὅποτε ὁ ἱμπεραὶς ἔμεινε κύριος τῶν ἐρείπειων τῆς θρυλικῆς πόλεως, πού ἔγινε ἐνδοξὴ σ' ὅλον τὸν Κόσμον μετὰ τὰ ποιήματα καὶ τὰ λογοτεχνήματα τῶν ξένων Φιλελλήνων. Ἔτσι τὸ Μεσολόγγι ἔπεσε, ἀλλ' αὐτὸ ἔγινε καὶ ὁ τάφος τῶν νικητῶν του, γιατί ἡ ἥττα αὐτὴ ἀπετέλεσε θρίαμβον γιὰ τοὺς νικημένους καὶ ὄχι γιὰ τοὺς νικητὰς.

Π. Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΣ

ΚΑΙΡΟΣ & ΚΛΙΜΑ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 4)

Εὐρώπῃ καὶ στὴν Ἰταλία ἐπικρατοῦν εἰδικές καταστάσεις τῆς βαρομετρικῆς πίεσεως, τότε ἀνεμὸς προερχόμενος ἀπὸ νοτιότερες περιοχὰς χτυπᾷ τὴς μεσημβρινῆς πλευρῆς τῶν Ἀλπεων. Ἀνεβαίνοντας πρὸς τὴς κορυφὰς τῶν ὄρεων ὁ ἀνεμὸς αὐτὸς ψύχεται καὶ ἀναλύεται πολλὰς φορὲς σὲ ραγδαίους βροχές. Στὴν καθοδὸν τοῦ πρὸς τὴν Ἑλβετίαν ξηρὸς πιά καὶ θερμὸς παρουσιάζει στὶς περιοχὰς αὐτὰς ἀπότομον ἀνὰ τῆς θερμοκρασίας, πού ἐπερνᾷ εἰς πολλὰς φορὲς τοὺς 10 βαθμοὺς Κελσίου. Ὁ θερμὸς αὐτὸς ἀνεμὸς, πού ἔχει ἀποτελεσεὶ καὶ εἰδικὸ τύπο ἀνέμων, φαίνεται πῶς εἶναι ἐξουσιοδοτημένος κατὰ κάποιον τρόπο ἀπ' τὴ φύσιν νὰ μετριάσῃ τὸ ψυχρὸν τῶν Ἀλπικῶν περιοχῶν.

Στὶς Δαλματικές ἀκτὲς πνέει ἕνας τοπικὸς ἀνεμὸς τοῦ Βορείου Τομέως, ἡ Μπόρα, γνωστὸς στὴν Ἰσπανίαν ὡς Γκαλέγκο, ὁ ὁποῖος πολλὰς φορὲς εἶναι τόσο σφοδρὸς ὥστε ἀναποδογυρίζει ταξιδιωτικὰς ἁμαξὰς καὶ παρασύρει ὄλγα. Στὶς Μεσογειακὰς ἐξ ἄλλου περιοχὰς τῆς Γαλλίας ἐπικρατεῖ ὁ σφοδρὸς ψυχρὸς ἀνεμὸς Μιστράλ, πού τὴν ψυχρότητά του τὴν ὀφείλει κυρίως στὸ πέρασμά του ἀπ' τὴς χιονισμένες Ἀλπεῖς καὶ τὰ Πυρηναία.

Οἱ ὑψηλὲς θερμοκρασίαι τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς στέκονται συχνὰ πηγὴ ἀνέμων, πού διευθύνονται πρὸς τὴν Αἴγυπτον, τὴ Συρίαν, τὴν Ἀραβίαν καὶ ἄλλου. Οἱ γνωστότεροι καὶ οἱ πιὸ καταστρεπτικοὶ ἀπ' τοὺς ἀνέμους αὐτοὺς εἶναι ὁ Χαρματτὰν καὶ ὁ Σιμουν.

Ὁ ξηρὸς καὶ θερμὸς ἀνεμὸς Χαρματτὰν, πού στὸ πέρασμά του καταστρέφεται καὶ φτερεῖται, παρουσιάζει μιὰ παράξενη ὁμίχλη στὶς περιοχὰς, στὶς ὁποῖες ἐπικρατεῖ. Ἡ ὁμίχλη αὐτὴ σὲ συνδυασμὸ μετὰ τοὺς πυρετοὺς, πού ἐμφανίζονται τὴν ἴδιαν ξηρὰ ἐποχὴ ἀπὸ Νοεμβρίου μέχρι Μαρτίου, μαρτυρεῖ τὴ βλαβερὴ ἐπίδρασι τοῦ ἀνέμου αὐτοῦ στὸν ἀνθρώπινο οργανισμό.

Ὁ Σιμουν, τέλος ὁ πνιγρὸς καὶ ἐπικίνδυνος αὐτὸς ἀνεμὸς τῆς Ἀραβικῆς ἐρήμου, ἀναγγέλλεται ἀπὸ ἓνα μακρινὸ μαῦρον σύννεφο ἄμμου, πού καλύπτει τὸν οὐρανὸ. Ὁ ἀνεμὸς αὐτὸς σαράννει τὸ κάθε τι, πού θὰ συναντήσῃ καὶ εἶναι συχνὰς οἱ τραγικαὶς τῶν καραβανίων στὴν ἀτελείωτη ἐρημὸν τῆς Σαχάρας. Οἱ καμήλες σκεπάζονται ἀπ' τὴν ἄμμο, τὰ ἐμπορεύματα ἀρπάζονται κυριολεκτικῶς ἀπ' τὴν ὁρμὴν τοῦ Σιμουν καὶ οἱ ἄνθρωποι μετὰ χερίαν στὸ πρόσωπο σκύβουν χαμηλὰ πρὸς τὸ ἔδαφος γιὰ νὰ γλυτώσουν. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίζῃ ἂν θὰ σκεπθῇ ζωτανὸς μέσα ἀπ' τὴν ἄμμο, πού θὰ τὸν σκεπᾷ ὕστερα ἀπ' τὴν θεομηνία αὐτὴ. Φοβερὸς ἀπολογισμὸς ἐνὸς Σιμουν, πού συνέβη κατὰ τὸ 1805 ἀναφέρει τὴν ἐξαφάνισιν ἐνὸς ὁλοκληροῦ καραβανίου, πού ἔδωκε τὸ θάνατον σὲ 2.000 ἀνθρώπους καὶ 1.800 καμήλες.

Φ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ἀπρίλης! Τὰ πορφύρα βέλη τοῦ φλογισμένου δίσκου τοῦ ἡλίου διασχίζουν τὸν διάφανον αἰθέρα. Οἱ σταχτιῆς κορυφὰς τῶν μακρινῶν βουνῶν θαρρεῖς πῶς πυρπολοῦνται. Ὁ κόλπος τῆς γειτονικῆς λίμνης σπινθίζει μετὰ μιὰ γλυκεῖα ἀνατριχίλα καὶ ὁ ἀντιπαλὸς τῶν κυμάτων ἀντιφεγγίζει τὸ γαλανὸ τοῦ οὐρανοῦ. Τὰ συννεφάκια στὸν οὐρανὸν θόλο γίνονται πότε μαβιά καὶ πότε τριανταφυλλένια. Ἐνα δροσερὸ ἀεράκι ἀνέμίζει τοὺς πυρόξανθους κλώνους τῶν δένδρων. Οἱ πεταλούδες μετὰ τὸ πολύχρωμα δαντελλωτὰ φτερά πετοῦν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀφήνοντας τὸ χνούδι τοῦ στίβου ἱτίες, τὴς φτελιῆς καὶ τὴς ἀνθισμένης κερασίης. Λογὴς λογὴς πρόσχαρον ποῦλιὰ ξεπετιοῦνται ἀπὸ τὴς φωλῖτες τοὺς τιτιβίζοντας τόσο γλυκά, πού νιώθεις πῶς ψάλλουν τὸν αἰῶνον δοξολογικὸν ὕμνον στὸν Δημιουργό.

Οἱ κρίνοι, οἱ ἀνεμῶνες κι ὅλα τὰ χιλιόχρωμα ἀνθάκια ἀνοίγουν τὰ φορτωμένα ἀπὸ διαμαντέμιες δροσοσταλίδες φυλλαράκια τους. Ἐνα γάογαρον ρυάκι πετᾷ τὰ ἀσημένια νερά του μέσα ἀπὸ τοὺς θάμνους καὶ τὰ βελούδινα φρύδια τῆς χλόης. Πιὸ χαμηλὰ στὴ λουλουδισμένη ρεματιά βόσκουν ἡμερὰ ἀρνάκια. Ἡ ἀτμόσφαιρα κολυμπᾷ στὸ φῶς εἰδυλλιακῇ. Ὅλη ἡ φύσις χαρὰ Θεοῦ!

Ἐκεῖ κοντὰ μιὰ ὁμάδα ἀπὸ σγουρόμαλλα παιδιὰ, ξανθὰ, μελαχροινὰ, κυνηγᾷ πεταλούδες.

Ἐνα σωρὸ ἄλλα παιδάκια παίζουν κρυφτοῦλιν μέσα στὰ παχύσκια δένδρα. Οἱ φωνίτες τους, σκάλαι μουσικῆς, λογγίζουν τὸ διάστημα.

Μεοικὼν τὰ γόνατα εἶναι ματωμένα, ἄλλων οἱ μπουκλίτσες σκεπάζουν τὰ λαμπερὰ ματάκια κι ὅλων ἡ ἀκτινοβολία τῆς χαοῆς γίνεται πηγὴ μαγείας. Ἀνοοικὰς μέσα σου πῶς φωνάζουν: Εἴμαστε τὸ κέντρον τοῦ ἀπείρου· ἀτόφια ἡ ἀνθρωπότης· ζων-

τανὰ εἰκονίσματα τοῦ ναοῦ τῆς φύσεως.

Ἐξαφνα σταματοῦν ὅλα τὰ παιγνίδια τους καὶ καρφώνουν περίεργα τὰ βλέμματα τους πρὸς τὴν Ραχάβ, ἓνα ὀλόξανθο κοριτάκι μετὰ δυὸ κατὰγλανάνα ματάκια σὰν τὴ θάλασσα.

Ἐ! παιδιὰ, φώναξε κελαῖδι-στά, ἐλάτε, τρέξτε γρήγορα. Ἀπὸ τὸ δρόμον τῆς Καπερναοὺμ φθάνει ἡ συνοδεία τοῦ ξανθοῦ Ραβὶ μετὰ τοὺς 12 μαθητὰς του.

Πάμε, φώναξαν ὅλα τὰ παιδιὰ μετὰ μιὰ φωνή, πάμε νὰ τοῦ μαζέψουμε ἀγριολοῦλιν, πού τόσο πολὺ τὰ ἀγαπᾷ. Κι ἁμέσως ὅλη ἡ ὁμάδα τῶν παιδιῶν σκόρπισε στὸ μικρὸ δάσος. Καθένα ἐφιλοτιμιετο νὰ μαζέψῃ τὰ πιὸ ὁμορφα ἀνθάκια.

Σὲ λίγο στὴ δρύση κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ πλατάνια κάθησε ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοὺς ἀποστόλους του. Ἦταν πολὺ κουρασμένος. Εἶχε γυρίσει πολλὰ χωρὶα κηρύττοντας στοὺς ὄχλους καὶ θεραπεύοντας κοιτούς, τυφλοὺς, δαιμονισμένους, λεπτροὺς. Εἶχε ἀναστήσει πεθαμένους. Εἶχε ἀπαντήσῃ στοὺς φοβεροὺς ἐχθρούς του, τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους, πού τὸν φθονοῦσαν καὶ τοῦ εἶχαν ζητήσει τὸ λόγο, ἐπειδὴ ἔκανε θαύματα τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου.

Γι' αὐτὸ πολὺς ἰδρώτας στάλαζε ἀπὸ τὸ μέτωπό του. Καὶ πεινοῦσε πολὺ. Πόση μεγάλη ἀνάγκη εἶχε ἀπὸ ἀνάπαυσιν!

Ὅμως τὴν ἴδιαν στιγμὴ πλήθη ἀπὸ μητέρες μετὰ τὰ παιδάκια τους ἔτρεχαν νὰ τοῦ τὰ παρουσιάσουν, γιὰ νὰ τὸ εὐλογήσῃ. Δυὸ Ἀπόστολοι σηκώθηκαν καὶ προσπάθησαν νὰ ἀπομακρύνουν τὴς μητέρες.

Φύγετε, ὁ διδάσκαλος εἶναι νηστικός καὶ κατὰκόπος εἶπαν. Οἱ γυναῖκες ὅμως ἐπέμεναν. Τὰ μαρὰ τους ἄπλωναν τὰ ροδαλὰ χεράκια τους πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Τὸν εἶχαν συνηθίσει. Συχνὰ τ' ἀγκάλιαζε καὶ τὰ εὐλογοῦσε.

Ἐκεῖν τὴ στιγμὴ ἐφθασε τρέχον.

τας καὶ ἡ ὁμάδα τῶν παιδιῶν ἀπὸ τὸ μικρὸ δάσος. Τὸ κάθε παιδί κρατοῦσε καὶ ἀπὸ ἓνα μπουκέτο ἀπὸ ἀγριολοῦλιν. Πρὶν πλησιάσουν τὸν Ἰησοῦν, ἔτρεξε νὰ τὰ ἐμποδίσῃ ὁ πιὸ ψηλὸς καὶ σωματώδης μαθητῆς, ὁ Πέτρος.

— Ἀποκαρυνθῆτε, καλὰ παιδιὰ μου, τοὺς φώναξε, ἀφήστε σὲ ἡσυχία τὸν Ραβί.

— Ἀφῆσέ μας, ἅγιε Ἀπόστολε, ἔκραξαν τὰ παιδιὰ. Ἐμεῖς ἀγαποῦμε πολὺ τὸν Ραβί. Θέλουμε νὰ τὸν ἰδοῦμε.

— Καὶ ἐμεῖς, καὶ ἐμεῖς, εἶπαν οἱ μητέρες. Θέλουμε νὰ εὐλογήσῃ τὰ παιδιὰ μας. Μὴ μᾶς ἐμποδίζετε. Τότε ἀκούσθηκε ἡ μελωδικὴ φωνὴ τοῦ Ἰησοῦ.

— Ἀφετε τὰ παιδιὰ καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιοῦτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Δηλαδή: Ἀφήστε τὰ παιδιὰ καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε νὰρθοῦν κοντὰ μου· γιατί σ' αὐτὰ ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Τότε ὅλες οἱ μητέρες μετὰ τὰ μαρὰ τους καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ τὸν περιτριγύρισαν μετὰ χαρούμενα πρόσωπα. Ἐλαμπαν ἀπὸ εὐτυχία. Ἐνα ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς ὁμάδας τοῦ ἔδινε τὸ μπουκέτο μετὰ τὰ ἀγριολοῦλιν καὶ ἀποζημιωνόταν μετὰ ἓνα χάδι καὶ μετὰ τὴν εὐλογία του. Ἐπειτα τοῦ πήγαν οἱ μητέρες τὰ μαρὰ τους ὅλα στὴν ἀγκάλια καὶ ἄλλα — τὰ μεγαλύτερα — κρατῶντας τὰ ἀπὸ τὸ χέρι. Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὸ γλυκύτερον χαμόγελο τὰ εὐλογοῦσε. Τὸ Θεῖο φῶς του χυνόταν στὰ χαριτωμένα προσωπάκια τους.

Οἱ στιγμὲς αὐτὲς ἦταν στιγμὲς ἀγαλλιάσεως. Οἱ ψυχὲς τῶν παιδιῶν ἀκτινοβολοῦσαν καὶ ἀνάδιναν τὴν εὐωδίαν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τὸν κραδασμὸ τῆς ἐσωτερικῆς συγκινήσεως. Τὰ Θεϊκὰ μάτια του καρφώνονταν στὰ ὀφθαλμοὺς τῶν παιδιῶν καὶ τὰ μαγνητίζαν καὶ τὰ μάγευαν καὶ τὰ συνεπαίρναν.

Παῖδι ὁ ἴδιος ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ γύρισε στὸν ὄχλον, πού εἶχε συγκεντρωθῇ καὶ τοὺς συγκινημένους μαθητὰς του καὶ εἶπε:

— Ἀλήθεια, λέγω σ' ἑσὰς πῶς, ὅποιοι δὲν γίνει ἄνθρωπος καὶ ἀπλῶς σὰν αὐτὰ τὰ παιδιὰ, δὲν θὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Σ' αὐτὰ ἀνήκει ὁ παράδεισος καὶ ἡ ἐπουράνια βασιλεία.

Ἀσχίσε σιγὰ σιγὰ τὸ σούρουπο νὰ τυλίγῃ τὰ πάντα στοὺς ἱσκιεροὺς πέπλους του. Τὰ παιδιὰ, οἱ μητέρες, οἱ ἀκροαταὶ συνωστίζονταν στὸ δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς. Μόνον οἱ Ἀπόστολοι ἔμειναν μετὰ τὸν Ἰησοῦ στὸ μέσον τους.

Ὁ γλυκύτατος Ραβί, νοσταλγὸς τοῦ Ἀπείρου, βύθισε τὰ μάτια του ρεμβαστικὰ στὰ πρῶτα ἀστέρια, πού ἄρχισαν δειλὰ νὰ σπιθίζουν σὰν μαρμαρυγοκεντήματα στὸν γαλανὸν οὐρανόν. Κάτι ψιθύριζε: μιὰ δέσπιν, μιὰ προσευχή; Ἰσως νὰ συλλογιζόταν πῶς ἦταν ἀνάγκη νὰρθῇ στὴ Γῆ γιὰ τὸ μέλλον γιὰ τὴ σωτηρία αὐτῶν τῶν παιδιῶν, ὅλων τῶν παιδιῶν κρῶν καὶ μεγάλων, ὅλων τῶν λαῶν τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων.

Τὰ δυὸ κεριὰ

Μία φορὰ ἦταν μιὰ μεγάλη λαμπάδα ἀπὸ καθαρὸ καὶ ἀκριβὸν κερί. Ἦταν περήφανη γιὰ τὴν καλὴ τῆς ποιότητα καὶ ὅλο ἔλεγε :

— Ἐγὼ ἔχω σπουδαία καταγωγή. Εἰμαι ἀπὸ κερί! Οἱ μέλισσες μὲ ζύμωσαν μὲ τὴ γῆρι τῶν λουλουδιῶν, κ' οἱ ἀνθρώποι μὲ πέρασαν ἀπὸ ἕνα καλοῦπι καὶ μ' ἔκαναν ἔτσι λεβεντόκορη! Ἡ θέσι μου εἶναι σ' ἕνα ἀσημένιο καντηλέρι ἢ σ' ἕνα κρυστάλλινο πολυέλαιο!

Ἐνα ἀλειμματοκέρι, ποὺ ἔτυχε μιὰ μέρα νὰ τὴν ἀκούση, τῆς εἶπε :

— Πολὺ εὐχάριστη εἶν' ἡ ζωὴ σου ἀληθινά. Ἐγὼ εἰμαι ἀπὸ ταπεινὸ ἀλειμμα προβάτου, καὶ δὲν ἔχω περάσει ἀπὸ καλοῦπι. Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ... Δὲ διαλέγει κανεὶς μονάχος του τὴ θέσι του σ' αὐτὸν τὸν κόσμον. Κι ἔπειτα κ' ἐγὼ δὲν εἰμαι ἄχρηστο. Σὺ κορδώνεσαι μέσα σὲ μιὰ σάλα, πᾶν σ' ἕνα κηροστάσι ἢ σ' ἕνα πολύφωτο, κ' ἡ θέσι ἢ δική μου εἶναι μέσα στὸ μαγειρεῖο. Ἀλλὰ κι αὐτὸ δὲν εἶναι κάτι ἀσήμαντο ἢ κάτι περιφρονημένο. Χωρὶς μαγειρεῖο δὲ θὰ μπορούσαν νὰ ζήσουν οὔτε οἱ ἀφέντες μας οὔτε καὶ τὰ παιδιά τους.

— Ἀ, τὸ φαγητὸ εἶναι μιὰ μικρολεπτομέρεια στὴ ζωὴ τους, ἀποκριθῆκε ἡ λαμπάδα. Ἡ πρώτη τους φροντίδα εἶναι τὰ γλέντια, οἱ χοροί, οἱ γιορτές. Νά, ἀπόψε, δεύτερη μέρα τοῦ Πάσχα, δίνουν — ὅπως κάθε χρόνο — ἕνα μεγάλο χορὸ. Καί, καθὼς μοῦ εἶπε τὸ καντηλέρι μου, τέτια μέρα πάντα ἡ σάλα ἔχει παραμυθένιο στολισμό. Εἶναι, λέει, γεμάτη πασχαλιὲς καὶ μεγάλα λουλουδένια αὐγά! Ἐκεῖ θὰ εἰμαι κ' ἐγὼ νὰ φέγγω, μαζί μὲ ἄλλες ἑκατὸ λαμπάδες!

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή μπῆκε ἕνας ὑπηρέτης καὶ πῆρε ὅλες τὶς λαμπάδες, ποὺ ἦταν στὸ ντουλάπι. Ὅσοι ἔβγαλε καὶ τὸ ἀλειμματοκέρι καὶ τὸ ἔδωσε στὴν κυρία του. Ἐκεῖνη τὸ πῆρε στὰ λεπτοκαμωμένα της χέρια καὶ τὸ πῆγε ἴσια στὸ μαγειρεῖο, ποὺ ἦταν καθισμένο σὲ μιὰ καρέκλα ἕνα ἀγοράκι καὶ περίμενε.

Ἡ κυρία τότε γέμισε ἕνα καλάθι μὲ πατάτες, ἔβαλε μέσα καὶ κάμποσο βούτυρο καὶ ἀρκετὰ ροῦτα, καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

— Αὐτὰ εἶναι γιὰ τὴ μητέρα σου, παιδί μου, τοῦ εἶπε. Καὶ πάρε ἀκόμη κι αὐτὸ τὸ ἀλειμματοκέρι. Ἡ μητέρα σου, ποὺ δουλεύει ὡς τὰ μεσάνυχτα, τὸ χρειάζεται.

Στὸ μεταξὺ εἶχε μπῆ στὸ μαγειρεῖο ἡ μικρὴ κορούλα τῆς κυρίας, καὶ μόλις ἀκούσε τὰ τελευταῖα λόγια τῆς μαμᾶς τῆς εἶπε χαρούμενη :

— Κ' ἐγὼ ἀπόψε θὰ μείνω ὡς τὰ μεσάνυχτα. Ἐχομε χορὸ καὶ θὰ φορέσω ἕνα φουστανάκι ἄσπρο, μὲ κεντημένα πάνω κόκκινα αὐγά!

Ἀ, πῶς ἀκτινοβολοῦσε τὸ προσωπάκι τῆς μικρούλας ἀπὸ εὐχαρίστησι! Πῶς ἔλαμπαν τὰ μάτια τῆς!

— Τί λάμπει χαρᾶς! εἶπε τὸ ἀλειμματοκέρι. Ποτέ μου δὲν ξαναεῖδα τέτια λάμπη!

Ὅσοι ἀπὸ λίγο τὸ ἀλειμματοκέρι μας βρέθηκε σὲ μιὰ φτωχικὴ καμαρούλα, ποὺ ἦταν ἀπέναντι στὸ μεγάλο σπίτι. Ἐκεῖ κατοικοῦσε ἡ μητέρα τοῦ ἀγοριοῦ, μιὰ φτωχὴ μὲ τρία παιδιά.

Τὸ ἀγοράκι ἔβγαλε ὅλα τὰ πράματα ἀπ' τὸ καλάθι, ἔβγαλε καὶ τὸ ἀλειμματοκέρι καὶ τὰδωσε στὴ μητερούλα του.

— Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ τὴν καλὴ κυρία, εἶπε ἡ καυμένη μόλις τὰ εἶδε. Τί ὠραῖο κερί!

Ἀμα βράδυνασε, τὸ ἀλειμματοκέρι — ἀναμμένο μέσα στὸ δωματιάκι τῆς χήρας — ἔρριξε τὴ ματιά του στὸ παράθυρο καὶ εἶδε τὸ ἀντικρινὸ σπίτι, ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ τὰ πολλὰ φῶτα. Σὲ λίγο ἄκουσε καὶ μουσικὴ.

— Νά, ἄρχισαν νὰ χορεύουν, εἶπε μέσα του. Ἀ, πόσο θὰ λάμπουν τώρα ἀπὸ χαρὰ τὰ ματάκια τῆς μικρούλας!

Τὴν ἴδια στιγμή μπῆκε στὴν καμαρούλα τὸ μικρότερο ἀπὸ τὰ τρία παιδιά τῆς χήρας, ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι, ἀγκάλιασε τὰ δύο ἀδελφία του, ποὺ ἦταν ἐκεῖ, καὶ τοὺς εἶπε σιγὰ :

— Ἔερετε ἕνα νέο; Ἀπόψε θὰ φάμε πατάτες τηγανιτὲς μὲ βούτυρο!

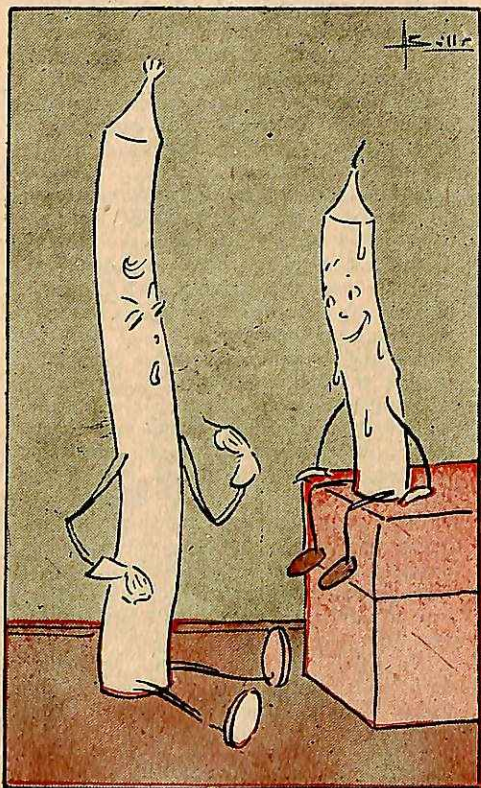
Καὶ τὰ μάτια του ἀστράφταν ἀπὸ τὴ χαρὰ. Τὸ μικρὸ κοριτσάκι τῆς πλουσίας κυρίας δὲν ἦταν πιὸ χαρούμενο ὅταν ἔλεγε «ἔχομε χορὸ καὶ θὰ φορέσω ἕνα φουστανάκι ἄσπρο μὲ κεντημένα πάνω κόκκινα αὐγά»!

— Ὅστε θὰ εἶναι μεγάλη εὐτυχία νὰ τρῶ κανεὶς πατάτες τηγανιτὲς μὲ βούτυρο... ψιθύρισε τὸ ἀλειμματοκέρι.

Τὸ τραπέζι στρώθηκε, ἔφαγαν τὶς πατάτες, ἔφαγαν κι ἀπὸ ἕνα μῆλο, κ' ὕστερα τὰ παιδιά φίλησαν τὴ μητέρα τους κ' ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Τότε ἡ χήρα ἔπεσε στὸ ράφιμο. Ἔτσι ἔγραβε πάντα, σκυμμένη ὦρες, γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὰ παιδιά τῆς. Κ' ἐνῶ ἀπὸ ἀπέναντι ἀκούσαν χαρούμενη ἢ μουσικὴ τοῦ χοροῦ, ἀπ' τὸν οὐρανὸ ψηλὰ τὸ φεγγάρι ἔρριχνε τὴν ἴδια λάμπη στὰ σπίτια τῶν πλουσιῶν καὶ στὰ καλύβια τῶν φτωχῶν.

Διασκευὴ Β.

Ἐγὼ εἰμαι ἀπὸ δλοκάθαρο κερί.

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΠΑ

συντροφία, παίζοντας μὲ τὴ λύρα του εὐθυμοῦς, χαρούμενους σκοποῦς. Ἦταν τόσο τὸ κέφι του καὶ τόση πάντοτε ἡ ξεγνοιασιά του, ποὺ ὅλοι ἔλεγαν ὅτι ὁ Ἄμπελος ἦταν ἡ προσωποποίηση τῆς εὐθυμίας. Ἀρκοῦσε νὰ κάνῃ κανεὶς μιὰ ὥρα συντροφία μαζί του, γιὰ νὰ ξεχάσῃ κάθε του κακὸ καὶ νὰ παρηγορηθῇ γιὰ κάθε συμφορά.

Ἀλλὰ δὲν ἦταν μονάχα γιὰ τὸ κέφι του ξεκουστὸς ὁ Ἄμπελος, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν μεγάλη του γενναϊότητα. Κανεὶς δὲν παράγγαινε μαζί του, ὅταν πῆγαιναν γιὰ κυνήγι, στὴν ἱκανότητα, τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ τὴ γρηγοράδα. Κι ἐπειδὴ ἡ τόλμη του καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη στὴν δύναμή του ἦταν μεγάλη, δὲν φοβόταν νὰ χτυπήσῃ καὶ τὰ πιὸ ἀγρία θηρία καὶ τὰ φοβερώτερα ζῶα. Ἡ πιὸ εὐχάριστη ἀπασχόλησίς του ἦταν νὰ καβαλλικεύῃ ἕνα ἀγριώτατο ταῦρο καὶ νὰ τὸν ἀφίει ἔπειτα νὰ τρέχῃ. Κι ἐνῶ οἱ ἄλλοι τὸν παρακολουθοῦσαν μὲ φόβο, ἐκεῖνος ἀτρόμητος ἔτρεχε στὰ πιὸ μακρινὰ μέρη καὶ χανόταν μέσα στὰ δάση. Πολλὲς φορές ὁ Διόνυσος τὸν παρακάλεσε ν' ἀφήσῃ αὐτὸ τὸ ἐπικίνδυνον παιχνίδι, ποὺ μπορούσε νὰ στοιχίσῃ τὴ ζωὴ του. Ἀλλ' οὔτε τὶς παρακλήσεις του, οὔτε τὶς ἀπειλὲς του ἄκουε ὁ Ἄμπελος. Καὶ νὰ ποὺ ἦλθε μιὰ μέρα νὰ δικαιωθοῦν οἱ φόβοι τοῦ θεοῦ.

Εἶχαν ξεκινήσει ἕνα πρωινὸ ὁ Διόνυσος μ' ὅλη τὴν ἀκολουθία του συντροφιά, παίζοντας μὲ τὴ λύρα του εὐθυμοῦς, χαρούμενους σκοποῦς. Ἦταν τόσο τὸ κέφι του καὶ τόση πάντοτε ἡ ξεγνοιασιά του, ποὺ ὅλοι ἔλεγαν ὅτι ὁ Ἄμπελος ἦταν ἡ προσωποποίηση τῆς εὐθυμίας. Ἀρκοῦσε νὰ κάνῃ κανεὶς μιὰ ὥρα συντροφία μαζί του, γιὰ νὰ ξεχάσῃ κάθε του κακὸ καὶ νὰ παρηγορηθῇ γιὰ κάθε συμφορά.

Εἶχαν ξεκινήσει ἕνα πρωινὸ ὁ Διόνυσος μ' ὅλη τὴν ἀκολουθία του

γιὰ ἕνα κυνήγι στὰ βαθύτερα μέρη τῆς χώρας τῶν Ἰνδιῶν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν σατύρων, ξεχώριζε ὁ Ἄμπελος, καβάλλα στὸν ἀγριο ταῦρο του, ποὺ ἔτρεχε γρήγορα, σὰν ἀστραπή. Θάταν τὴν ὥρα ποὺ κυνηγοῦσαν ἕνα ἀγριο κάπρο, ποὺ ὁ Ἄμπελος χύθηκε πᾶν σὲ τὸ ζῶο, κεντώντας βαθειὰ μ' ἕνα σιδερένιο κεντρί τὸν ταῦρο του. Ἀλλὰ στὸ κέντημα αὐτό, ὁ ταῦρος μούγκρισε ἀπὸ πόνο καὶ γεμάτος ὀργή, τίναξε μακριὰ ἀπ' τὴ ράχη του τὸν Ἄμπελο. Ὁ νεαρὸς ἀκόλουθος τοῦ Διονύσου, χάνοντας τότε τὴν ἰσορροπία του, σωρίστηκε πάνω στὸ χῶμα, πληγωμένος βαρεῖα.

Ὁ θεὸς Διόνυσος καὶ οἱ ἄλλοι σάτυροι, ἀφίνοντας τὸ κυνήγι, ἔτρεξαν συντετριμμένοι κοντὰ του. Ἀλλ' ὁ Ἄμπελος ἦταν χαμένος. Ὑψώνοντας τὰ μάτια πρὸς τὸν Διόνυσον ἀναστέναξε βαθειὰ, λέγοντας πῶς ἦλθε ἡ ὥρα νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ γιὰ πάντα. Τότε ὁ Διόνυσος μ' ἀπειρὴ θλίψι στὴν ψυχὴ παρακάλεσε τὸν μεγαλόπρεπο Δία, τὸν πατέρα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, πρὶν νὰ περάσῃ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀμπέλου τὸν Ἀχέροντα ποταμὸ, γιὰ νὰ πάῃ στὸν κάτω κόσμον, νὰ τὸν μεταμορφώσῃ σ' ἕνα φυτὸ, γιὰ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑπάρχῃ πάντα στὴ γῆ. Κι ὁ Δίας, ποὺ ἄκουσε τὴν παρακλήσί του, μεταμόρφωσε τὸν Ἀμπελο στὸ γνωστὸ μας φυτὸ, ποὺ πῆρε ἀμέσως τ' ὀνομά του καὶ ποὺ ὁ Διόνυσος τ' ἀγάπησε, ὅσο εἶχε ἀγαπήσει καὶ τὸ ὁμορφο παλληκάρι.

Κι ὅπως ὁ χαρακτήρας τοῦ Ἀμπέλου ἦταν εὐχάριστος κι εὐθυμος, ἔτσι καὶ τὸ ποτὸ, ποὺ γίνεται ἀπ' τὸ γλυκὸ σταφύλι, χαρίζει τὸ κέφι καὶ τὴν εὐθυμία στοὺς ἀνθρώπους. Γιατί ὁ Διόνυσος ἀπὸ ἀγάπη στὸν μεταμορφωμένο Ἀμπελο, θέλησε νὰ διαδώσῃ παντοῦ τὴν καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ καὶ πρῶτα - πρῶτα τὸ φέρε στὴν Ἑλλάδα. Κι ὁ γιὸς τοῦ Διονύσου, ὁ Οἰνοπίων, ἐδίδαξε τὴν παραγωγή τοῦ κρασιοῦ στοὺς Χίους, ποὺ μετέδωσαν τὶς γνώσεις τους καὶ στοὺς ἄλλους νησιώτας. Κι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, μὲ τοὺς Ἕλληνες ἀποίκους, ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀμπέλου, διαδόθηκε στὴν Ἰταλία κι ἀπὸ κεῖ μὲ τοὺς Ρωμαίους στὴν Ἰσπανία, τὴ Γαλλία καὶ τὴν ἄλλη Εὐρώπη.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ

ΤΟ ΣΤΑΦΥΛΙ

Σταφύλι, τρισευγενικὸ τῆς γῆς Βασιλοπαίδι.

Ἄλλοι καρποὶ ἔχουν μιὰ θωριά καὶ σὺ πολυθωριάξεις:

Ἀπ' τὴ μαυρίλα τῆς ἐλιάς στὴν κρυσταλλένια ἀσπράδα,

Κι' ἀπ' τὴ χλωμάδα τοῦ κериοῦ στοῦ κερασίου τὴ φλόγα.

Πότε σι' ἀμπέλι κρύβεσαι καὶ προσκυνᾷς τὸ χῶμα,

Πότε ψηλὰ στὴν κρεβατιά κρέμεσαι σὰν καντήλι.

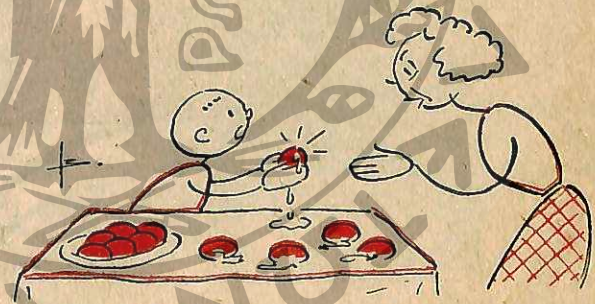
Ἔσ' εἶσαι ὁ πόθος τῶν πουλιῶν, τῶν ἀγριμιῶν λαχτάρα

Νυχτοπατοῦσα ἢ ἀλεποῦ γιὰ σὲ τὰ ὀρνίθια ἀφῆνει,

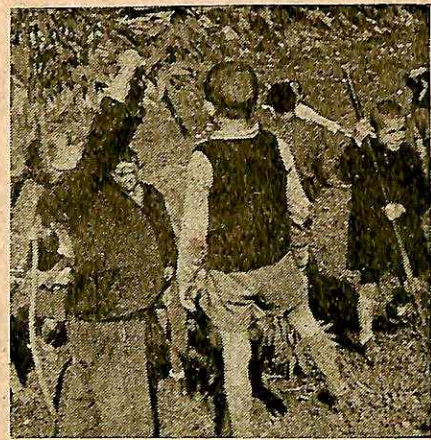
Κ' ἡ σφήκα ἀπ' τὴ γλυκάδα σου κυλιέται λιγωμένη.

Δίνεις τὴ σάρκα ζωντανὸ κι' ὅταν πεθάνῃς τὸ αἷμα

Κ' εἶναι γιὰ σένα μακελλιοῦ σφαγὴ τὸ πατητήρι.

— Τί κάνεις αὐτοῦ, Τάκη;
— Μὰ δὲ μούπες, μαμά, πῶς τὰ Πασχαλινὰ αὐγά πρέπει νὰ εἶναι σφιγτά;
— Ἐ, ναι.
— Κι, ἐγὼ τὰ σφιγγω λοιπὸν ὅσο μπορῶ, γιὰ νὰ γίνουν ὅπως πρέπει...

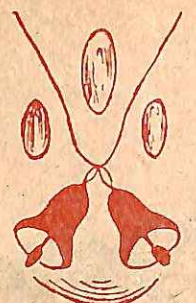
Οἱ Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Παραλίας Πλα-
τάνου φυτεύουν καὶ κλαδεύουν δένδρα.
Juniors of Elem. School Paralia—
Platanos planting and pruning trees.

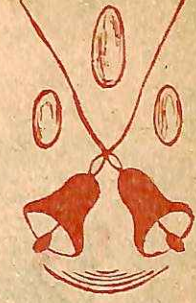
Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ Β' Δημ. Σχολ. Φλωρίνης φυτεύουν δένδρα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
Σχολείου.
Juniors of 2nd Elem. School Florina planting trees in their
School yard.

Οἱ Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Γιαννούλης — Σουφλίου ἀσχοῦνται εἰς τὰς Α'.
Βοηθείας.
Juniors of Elem. School Jannouli - Epirus practising in First Aid

Ἀπὸ τῆς κίνησιν τοῦ

Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ Ἰδρυτ. Σχολείου Μανδρου Πειραιῶς μὲ
δέματα διὰ τὰ σεισμόπληκτα σχολ. Λευκάδος.
Juniors of Private School Mavride, Piraeus with
parcels for the earthquake stricken children in
Leucas.

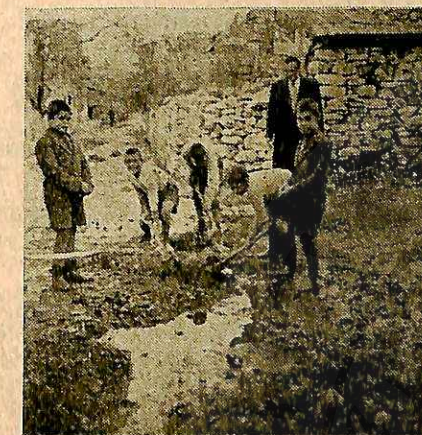
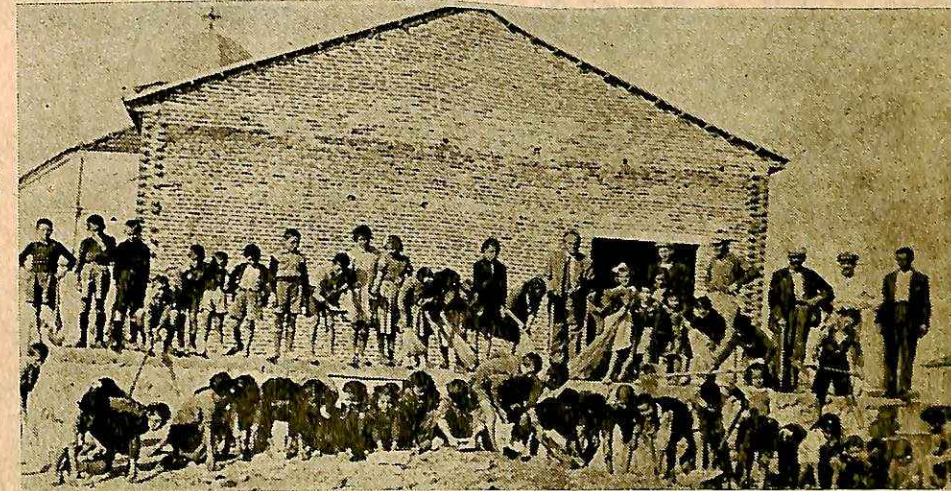

Οἱ Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Δραπετσώνας Πειραιῶς ἔν-
δυσαν 10 ὀρφανὰ.
Juniors of 5th Elem. School Dραπετσώνας Piraeus,
offered garments to ten orphan children.

Οἱ Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Φωτεινῆς Καστορίας περιποιού-
νται τὰ φυτευθέντα ὑπ' αὐτῶν δένδρα.
Juniors of Elem. School Fotini - Kastoria
attending to the trees they planted

Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ 15ου Δημ.
Σχολ. Δράμας βοηθοῦν εἰς
τὴν ἀνέγερσιν τοῦ σχολείου
τῶν.
Juniors of 15th Elem.
School Drama. helping
in the reconstruction of
their School.

Οἱ Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ἀγίου Κων-
σταντίνου Σάμου καθαρίζουν κοινοτι-
κὴν ὁδόν.
Juniors of Elem. School St. Con-
stantin, Samos, cleaning the vil-
lage road.

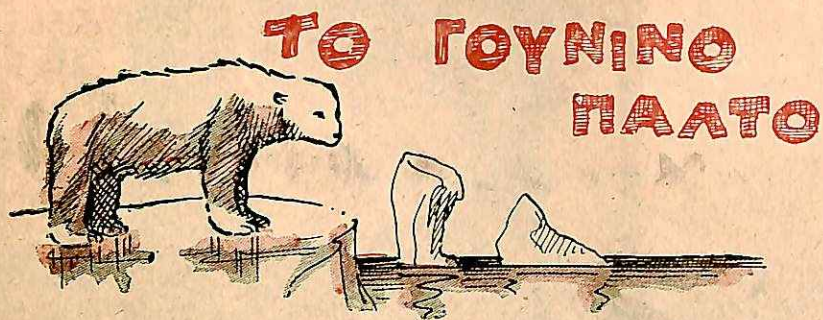
Οἱ Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Καλλονῆς,
Κρήτης εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.
Juniors of Elem. School Kalloni
Crete in their School garden.

Ε.Σ.Ν. μαθ. τοῦ Δημ. Σχολ. Δωροθέας Ἀλμωπίας καλ-
λιεργοῦν τὸν σχολ. κήπον.
Junior girls of the Elem. School Dorothea, Mace-
donia in their school garden

Οἱ Ε.Σ.Ν. τοῦ 3ου Δημ. Σχολ. Κορίνθου καθαρίζουν τὸ σχο-
λεῖον τῶν.
Juniors of 3rd Elem. School Corinth caring for the
cleanliness of their School.

«Έξω κάνει κρύο, τρομερή παγω- νιά. Σφυρίζει ο άνεμος και πέφτει χιόνι. Το απόγευμα, ή γιαγιά με τη μητέρα πήγαν επίσκεψη σε κάποια εξαδέλφη, που ήταν άρρωστη. Έ- μεις τα παιδιά, αφού διαβάσαμε, παίζαμε τα παιχνίδια μας, μέσα στο ζεστό δωμάτιο. Ο παππούς ξαπλω- μένος στην πολυθρόνα, κοντά στη θερμάστρα, άποκοιμήθηκε διαβάζον- τας την έφημερίδα του.

Είχε πιά νυχτώσει, όταν χτύπησε ή πόρτα. Τρέχουμε και ανοίγουμε. Ήταν ή γιαγιά με τη μητέρα. Κυνηγημένες από το κρύο και το χιόνι, μπάνουν μέσα διασπασ- τικά. Κλείνουμε άμέσως την πόρτα, γιατί καθώς ανοίξαμε γέμισε το σπίτι από ένα παγερό ρεύμα αέρα.

Εβγαλαν τα παλτά, τα τίναξαν για να πέσουν οι νιφάδες του χι- ονιού, που είχαν στιβαχθεί επάνω, καθώς ήρχοντο, και έπειτα τα κρέ- μασαν. Η μητέρα προχώρησε στην κουζίνα, ενώ ή γιαγιά κάθισε κοντά στη θερμάστρα για να ζεστανή τα παγωμένα χέρια και πόδια. «Αχ τί τσουχτερό κρύο έξω! Πάγωσαν τα χέρια μου, τα πόδια, το πρόσωπο.

Αν δεν είχα τέτοιο παλτό, το πρόσω- πο, πόσο με ζεσταίνει! Α- λήθεια, ήλθε, θυμάσαι πόσα χρόνια πάλι τώρα, που μου το έφερες γυ- ρώντας από ένα σου ταξίδι; Τόσα χρόνια τώρα, μου χαρίζει πάντα κάθε χειμώνα την ίδια γλυκειά ζε- στασία.

—Α! αυτό το παλτό, άποκρίνε- ται ο παππούς αφήνοντας την έφη- μερίδα του πάνω σε μια καρέκλα, έχει την ιστορία του.

—Δεν μάς την λες παππού; φώ- ναν όλοι.

Ο παππούς άνασηκώθηκε τό- τε και άρχισε: Ταξιδεύαμε εκείνο το φθινόπωρο με το καράβι μας, τον Άρχάγγελο, από την Άγγλία στη Σουηδία. Μέσα στα τόσα έμπορεύ- ματα και επιβάτες, ήταν και ένας έμπορος, που είχε φορτώσει πολλά και ωραία γούνινα παλτά και άλλα γουνάρικα. Μόλις τα είδα σε σκέ- φηκα. Αποφάσισα άμέσως να σου αγοράσω έν' απ' αυτά. Δεν εύρισκα και καλύτερη ευκαιρία. Τα κοίταξα καλά όλα, άλλ' αυτό μου έπρεσε στο μάτι. Το κοίταξα και δεν χόρταινα. Δεν μου ζήτησε και πολλά ο έμπο- ρος και άμέσως συμφωνήσαμε. Το πήρα, το έφερα στην καμπίνα μου και το κρέμασα πάνω από το κρεβ-

βάτι μου. Άκόμα νιώθω την ευχαρί- στηση, που αισθανόμουν τότε, για τη χαρά, που δού σου έκανα.

Η γιαγιά, χαμογελούσε κι εκείνη από την ευχαρίστησή της.

—Το βράδυ κοιμήθηκα, εξακολουθώ- σε ο παππούς, ενώ το παλτό κρεμό- ταν πάνω από το κεφάλι μου. Δεν ξε- ρω άν κοιμώμουν ή άν ήμουν ξύπνιος και όνειροπαλούσα. Ξαφνικά σαν ν' άκούω το παλτό να μου λέη με άν- θρώπινη μιλία: «Καλέ μου άφέντη, είμαι πολύ ευχαριστημένο, που μ' ά- γόρασες. Ίσως ζεσταίνοντας το ω- ραίο σώμα της καλής σου γυναικού- λας, βρώ την ήσυχία μου. Αν μ' άγαπάς και με προσέχει δεν θά φύγω ποτέ από κοντά της. Θα την ζε- σταίνω χρόνια πολλά! Από κρύο δεν πρόκειται να πάθω ποτέ τίποτε, έφ' όσον θα μ' έχη στην πλάτη της.

Αχ πόσο έχω ταλαιπωρηθώ! Ίσως ήλθε ο καιρός να ήσυχάσω. Τώρα ά- φού γίναμε φίλοι και θά μ' έχης στο σπίτι σου, να σου διηγηθώ την ιστο- ρία μου για να με γνωρίσης καλύ- τερα. Τώρα και πολλά χρόνια γεν- νήθηκα σε μια έρημη σπηλιά από ένα μεγάλο όλόαστρο θηρίο, μια λευκή άρκτο, καθώς λέτε σεις οι άν- θρωποι. Κάθισα μέσα στη σπηλιά άρκετους μήνες, ώσπου μεγάλωσα και μπορούσα να την άκολουθώ. Κά- ποια μέρα, ή μητέρα μου με παίρνει μαζί της. Βγήκαμε έξω: Τί να ιδώ, παντού χιόνια και πάγος. Ούτε δέν- τρο ούτε κλαρί πουθενά. Στο δρόμο με συμβούλευε πώς να βαδίζω και πώς να τρέχω. Η μητέρα, σιγοθά- διζε μπροστά και έγώ άκολουθούσα πίσω. Τέλος φθάσαμε στην άκρο- γιάλια. Καθίσαμε λίγο. Ξαφνικά ή μητέρα μ' ένα πήδημα άρπάζει ένα τεράστιο ψάρι. Φάγαμε καλά, έπειτα μια και δυό πίσω στη σπηλιά μας. Αυτό γινόταν πολύ συχνά. Σιγά σιγά, μ' έμαθε κι έμένα να κυνηγώ Ταράνδους και ό,τι άλλο ζώο ή ψάρι βρίσκαμε. Έτσι κι έγώ κάθε μέρα μεγάλωνα. Πολλές φορές μαλώναμε με άλλα θηρία. Το τί γινόταν τότε πώς να σου το πώ. Έτσι περνούσαν τα χρόνια. Ζούσαμε πάντα μέσα στα χιόνια και τους πάγους. Ποτέ δεν πάτησα χώμα ή πέτρα. Κάποια μέ- ρα ενώ πηγαίναμε για κυνήγι, ή μη- τέρα στάθηκε τρομαγμένη.

—«Ανθρωποι! φωνάζει. Τρέξε να φύγουμε! Θα μάς σκοτώσουν.

Δεν πρόφθασα καλά να ιδώ τί ή- ταν αυτοί οι άνθρωποι. Άκούω γύρω μας κάτι τρομερούς κρότους και

βλέπω τη μητέρα μου να ξαπλώνε- ται νεκρή πάνω στο χιόνι. Τρέχω να φύγω όσο μπορούσα γρηγορώτερα. Κάτι μεγάλα σκυλιά με κυνηγούσαν και οι κυνηγοί με πυροβολούσαν συνέχεια. Κάποια σφαίρα με τραυ- μάτισε ελαφρά στο πόδι· στο τέλος όμως ξέφυγα. Πέρασαν χρόνια από τότε! Ζούσα όλομόναχη μέσα στη σπηλιά μου. Κάποια μέρα, που πή- γαινα για κυνήγι, να πάλι κάτι σκυ- λιά όρμουν επάνω μου. Πρόφθασα και κατασπάραξα ένα. Στη στιγμή όμως χτυπημένη από δυό σφαίρες πέφτω νεκρή. Όρμουν επάνω μου οι άνθρωποι και με τα μαχαίρια ξεκολ- λούν το δέρμα και με παίρνουν μαζί των. Με φέρνουν στις καλύτερες των με χαρά. Εκεί είχαν και άλλα πολ- λά δέρματα σαν κι έμένα. Με τέν- τωσαν και μ' έστέγνωσαν πολλν και- ρό. Κάποια μέρα έρχονται άλλοι άνθρωποι και μάς κοιτάζουν ένα ένα με προσοχή. Μάς κάνουν τέλος δέ- ματα πολλά μαζί, μάς φορτώνουν και φεύγουν. Ταξιδεύαμε πολύ, πάνω σ' έλκυθρα, αυτοκίνητα και πλοία. Τέλος μάς βάζουν στην άποθήκη κάποιου μεγάλου εργοστασίου. Α- κουα μέσα ένα τρομερό θόρυβο από μηχανές. Ήλθεν ή ώρα μας. Μάς ρίχνουν μέσα σε κάτι μεγάλες δε- ξαμενές με νερά και φάρμακα. Και- ρούς μάς έπλεναν, μάς στέγνωναν, μάς λούστραραν. Από τα νύχια της μιας μηχανής στα δόντια της άλλης. Τέλος μάς βαφουν και μάς λουστρά- ρουν σ' αυτό το πολύ ωραίο χρώμα! Και μεις τα ίδια θαυμάσαμε την γυαλαδα των τριχών μας και την ομορφιά μας. Σε λίγο σε άλλο έργο- στάσιο με πολλές μηχανές μ' έκο- ψαν και μ' έραψαν ωραίες κοπέλλες και μ' έδωσαν στον έμπορο για να με φέρη ποιος ξέρει που! Τώρα, να ή καλή μου τύχη μ' έρριξε στα χέρια σας για να περάσω εύτυχισμένο.

Έτσι τελειώνει την ιστορία του ο παππούς, ενώ ή μητέρα μάς φώναζε για το δείπνο. Κοιτάζαμε τώρα όλοι με θαυμασμό το ωραίο γούνινο παλτό, που τόσα πράγματα έζησε και είδε και τόσα βάσανα υπέφερε.

Γ. ΜΕΤΑΞΑΚΗΣ

Δημ/λος Έπισκοπής Μυλοποτάμου Κρήτης

Για να προφυλαχθίτε από την έλονοσία:

Καταστρέψετε τα κου- νούπια, που προκαλούν την άρρώστεια.

Γεμίζετε με χώμα τους μικρούς λάκκους, που εί- ναι, στην αύλη του σχο- λείου, στο σπίτι, στην κοι- νότητά σας.

Ραντίζετε συχνά με πε- τρέλαιο τα στάσιμα νερά.

Η παιδική ήλικία στα ζώα

Όπως ο άνθρωπος έτσι και τα ζώα, έχουν την παιδική ήλικία τους. Ποιος δεν γνωρίζει από κοντά, τα άρνάκια, τα κατσικάκια, τα σκυλά- κια, τα γατάκια, που μάς είναι τόσο συμπαθητικά για την άφελεία τους και τα παιχνίδια τους; Ό,τι συμ- βαίνει με τα ζώα αυτά, συμβαίνει με όλα, ακόμα και με τα άγρίμια. Στην παιδική του ήλικία το ζώο, είναι άθωοτερο, είναι έπιδεκτικό έ- ξημερώσεως και έχει τάση προς το παιχνίδι. Το παιχνίδι είναι ένα είδος γυμναστικής, που ίσχυροποιεί και δίνει τα τρυφερά μέλη του σώματος. Γι' αυτό ώρισμένα ζώα, που από τη φύσι της ζωής τους έχουν ανάγκη να διατηρήσουν ευκίνητο το σώμα τους, εξακολουθούν τα παιχνίδια και πέραν της παιδικής ήλικίας, όπως τα άγριοκατσικά. Άλλα ή παιδική, είναι ακόμη ή κατάλληλη ήλικία και για την εκπαίδευση. Στην ήλικία αυτή πρέπει να εκπαιδευθί και να μάθι ό,τι έχει να μάθι το κάθε μι- κρό, είτε για άνθρωπο πρόκειται, είτε για λυκόπουλο, είτε για άλεπό- πουλο. Για τον άνθρωπο υπάρχουν δυό πεδία εκπαίδευσως: το σπίτι και το σχολείο. Για το ζώο υπάρχει ένα μόνο πεδίο, ή μητρική φωλιά, και ένας μόνο δάσκαλος, ή μάνα.

Για να μάθουμε με ποιο τρόπο γίνεται ή άνατροφή και ή εκπαίδευ- σις στα ζώα, άς πλησιάσουμε τη φωλιά ενός άγρίμιου. Άς προτιμή- σουμε τη φωλιά μιας άλεπούς γιατί, όπως λέγουν, το ζώο αυτό είναι το πιο έξυπνο απ' όλα τ' άγρίμια.

Η άλεπού, ως μάνα είναι εξαί- ρετη. Άγαπάει και περιποιείται τα μικρά της με αφάνταστη τρυφερό- τητα. Άλλά και ως δασκάλα, είναι άφθαστη. Τα μικρά άλεπόπουλα,

ΤΑ ΝΟΡΒΗΓΙΚΑ ΦΙΟΡΔ

(Συνέχεια από σελ. 7)

τελούν ένα τείχος, που προστατεύει τα νορβηγικά παράλια από τη μα- νία των κυμάτων του ώκεανού. Όσο μεγάλη και άν είναι ή τρικυμία στην άνοιχτή θάλασσα, εκείνος που ταξιδεύει ανάμεσα στα νησάκια και τις άκτές, πολύ λίγο την καταλα- βαίνει. Μέσα στα φιορδ μάλιστα έ- πικρατεί σχεδόν άδιάκοπη γαλήνη.

Η διαμόρφωσις αυτή των παρα- λίων έκαμε τους Νορβηγούς έναν από τους πιο έμπειρους ναυτικούς λαούς του κόσμου. Άκόμη τα πα- ράλια αυτά άποτελούν μια από τις περιοχές, όπου άφθονεί, όσο πουθε- νά άλλο, ο άλιευτικός πλούτος. Έ- δίδας ρέγγες και μπακαλιάροι. Έ-τσι κατορθώνουν οι Νορβηγοί, έκ- μεταλλευόμενοι τη θάλασσα, να εξασφαλίζουν τη ζωή τους, αφού ή χώρα των, όρεινη και άγονη, παρά- γει έλάχιστα από τα προϊόντα, που είναι άποαραίτητα για τη διατροφή του ανθρώπου.

Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

πρωτόγαλα στον κόσμο, δεν ξέ- ρουν τί θα πη κίνδυνος. Πολλές φο- ρές βγαίνουν από τη φωλιά και παί- ζουν μπρος στο στόμα του έχθρου τους, με μιά ξενοιασιά άληθινά παι- διάστικη. Αν μέσα στο μυαλούδακι τους, καταλάβουν κάποιον κίνδυνο, τρυπώνουν στη φωλιά τους, αλλά άμέσως τον ξεχνούν και σε λίγο να τα πάλι έξω. Όταν έρθι ή μάνα τους και καταλάβει κάτι ύποπτο, τα άναγκάζει να μπουν μέσα στη στιγμή, με ένα είδος είδικό γρυλλι- σμό, ή και με δαγκωματιές, που τα κάνει τόσο ύπάκουα ώστε δεν ξανα- βγαίνουν έξω χωρίς την άδειά της. Αυτή ή άναγκαστική φυλάκισις μπο- ρεί να κρατήσει μια και δυό ή και τρεις μέρες, άνάλογα με την διάρ- κεια του κινδύνου, και τότε δεν ά- κούεται ούτε ένα κίχ, σαν να μην κατοικείται ή φωλιά.

Εκεί επίσης, μπροστά στη φω- λιά, γίνεται ή εκπαίδευσις των μι- κρών στο μόνο έργο, που έχουν να μάθουν, στο κυνήγι. Για τα πρώτα μαθήματα ή άλεπού, χρησιμοποιεί μικρά σκοτωμένα ζώα ή πουλιά. Ό- ταν όμως τα μικρά περάσουν αυτό το πρώτο άλφαθητήριο, ή μάνα τους φέρνει το δεύτερο, που είναι πάλι ζώα ή πουλιά, μα ζωντανά αυτή τη φορά. Για να μην μπορούν να φύ- γουν τα τραυματίζει τσακίζοντάς τους τα πόδια ή τα φτερά. Πάνω λοιπόν, σ' αυτά γίνεται ή εκπαίδευ- σις. Τα αφήνουν να άπομακρυνθούν λίγο, έπειτα χυμούν και τα πιάνουν, ώσπου να τα άποτελειώσουν παί- ζοντας. Υστερα κάθονται και τα τρώγουν. Έτσι έχουν το τερπνόν μετά του ώφελίμου. Αφού ξεσκολί- σουν και με αυτό το άγνωστικό, τα μικρά άκολουθούν τη μάνα τους σε μικρές περιόδεϊς, στην αρχή γύρω από τη φωλιά τους, άργότερα πιο ξέμακρα. Στο στάδιο αυτό ή μάνα παύει πιά να τους προμθεύι τροφή και περιορίζεται να τους ύπο- δεικνύι τη λεία και να τα οδηγί πώς να την άσπάσουν. Σε μιά τέτοια περιόδεϊα, λέγει ένας μύθος, ή μά- να έξάπλωσε σε μιά ραχούλα να ξε- κουρασθή. Δίπλα της ξαπλώσαν και τα μικρά της. Σε μιάν άλλη ρα- χούλα, άντικρυ, κάποιος τσοπάνος άναψε φωτιά. Η μάνα τότε τεντω- νοντας τα πόδια της έκανε τάχα πώς

ζεσταίνονταν στη φωτιά. —Τί κάνειϊς μάνα; ρωτούν τ' άλεπόπουλα. — Δεν βλέπετε πυρώνομαι τους ά- παντάει αυτή. Σε λιγάκι τα μικρά βάζουν τις φωνές. —Τί πάθατε; τα ρωτάει ή μάνα. —Δεν βλέπεϊς; της άπαντούν αυτά. Πετάχθηκαν σπίθες και μάς έκαψαν. —Α... έτσι; Τους λέει τότε αυτή. Βλέπω πώς έσεις με ξεπεράσατε. Τα μαθήματα τε- λείωσαν. Δρόμο λοιπόν τώρα.

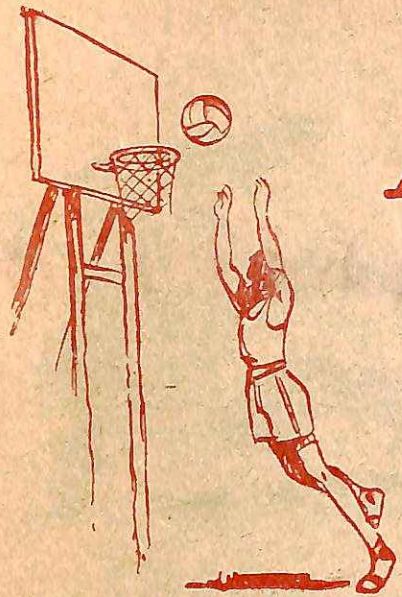
Αυτή είναι ή ιστορία της χειρα- φετήσεως των μικρών ζώων. Σε τρεις τέσσερις μήνες, ή παιδική ήλικία τε- λειώνει και αρχίζει ή ύπεύθυνη ζωή. Πολλά παιδιά, βέβαια, θα ζηλεύουν αυτή τη γρήγορη χειραφέτησι. Άρ- γότερα, όταν μεγαλώσουν, θα θυ- μούνται την παιδική τους ήλικία και θα λυπούνται, γιατί δεν κράτησε περισσότερο.

Εκείνο, λοιπόν, που παρατηρού- με, από όσα είπαμε για την άλεπού, είναι ότι και τα ζώα έχουν την παι- δική τους ήλικία, όπως και ο άνθρω- πος, και ότι στην ήλικία αυτή γί- νεται ή κατάλληλη εκπαίδευσις στο κάθε είδος, ώστε το νέο ζώο να άπο- κτήσι τις γνώσεις εκείνες, που του είναι άναγκαϊες στην κατοπινη του ζωή. Στα ζώα το διάστημα αυτό της εκπαίδευσως είναι πολύ σύν- τομο, αντίθετως στον άνθρωπο είναι πολυχρόνιο. Μπορούμε να πούμε πως κρατάει σ' όλη του τη ζωή. Ο άνθρωπος γηράσκει πάντοτε διδα- σκόμενος, διότι θέλει να μελετήσει το βιβλίο της Ζωής, που είναι πολύ μεγάλο. Και ο άνθρωπος βίος εί- ναι πολύ βραχύς, για ένα τέτοιο βιβλίο.

Σ. Γ. ΚΩΣΤΑΡΙΑΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙ ΣΤΟ ΧΟΡΙΟ

Μόσχους σκορπίζει ή πασχαλιά, χοροί, τραγούδια και βιολιά κι ή θράκα φένει φένει στη σούβλα τα παχειά τ' άρνιά, που τα γυρίζει νιός ή νιά σε πέτρα καθισμένοι. Έλπίδες μόσχους σις καρδιές γιορτάζουν κάμποι λαγκαδιές και τα θουνά γιορτάζουν κι οι θάλασσες κι οι ουρανοί· πασίχαροι κι οι χωριανοί Άνάστασι γιορτάζουν!

Διεθνούς αξίας τό 'Ελληνικόν Μπάσκετ

Οι θρίαμβοι της ομάδος μπάσκετ-μπάλ του Πανελληνίου Γυμναστικού συλλόγου στις Βρυξέλλες, το Σάν Ρέμο, την Μπολόνια και την Βενετία, κατά τις πρώτες ημέρες του καινούργιου χρόνου, πλημμύρισαν από συγκίνησι και ένθουσιασμό των φίλων μας κόσμο. Και ο ένθουσιασμός αυτός δεν ήταν άδικος. Γιατί δεν είναι υπερβολή να πη κανείς ότι χάρις στον Πανελλήνιο, οι Έλληνες μπασκετμπωλιστάι έδειξαν ότι βρίσκονται στην πρώτη σειρά μεταξύ των καλύτερων της Εύρώπης. Το γεγονός, άλλωστε, πως από τότε η ομάδα μπάσκετ του Πανελληνίου έχει δεχθή πολυάριθμες προσκλήσεις για να δώσει αγώνες σε διάφορες πρωτεύουσες και άλλες μεγάλες πόλεις της Εύρώπης, όπως στο Παρίσι, τη Μασρίτη, το Μιλάνο κλπ., δείχνει την αξία, που έχει και την αίγλη, που απέκτησε το Έλληνικό μπάσκετ-μπάλ στο εξωτερικό. Οι Έλληνες φίλαθλοι, που τόσες πικρίες έχουν δοκιμάσει, ιδίως από τους διεθνείς ποδοσφαιρικούς αγώνες της Έθνικής μας ομάδος, έννοιωσαν άλληθνη χαρά με τις αλληπαλλήλες επιτυχίες της ομάδος του Πανελληνίου. Μέσα σε λίγες ημέρες η καταπληκτική αυτή ομάδα κατώρθωσε να σημειώσει διαδοχικά όκτω θαυμάσιες νίκες σε αντίπαλες ομάδες γνωστής αξίας σ' όλη την Εύρώπη.

Οι νίκες αυτές έδωσαν την ευ-

καιρία στον φίλαθλό μας κόσμο να πανηγυρίσει το γεγονός και να το θεωρήσει σαν μια άφελήρη ανάτα-

σεως του άθλητισμού μας. Ο Πανελλήνιος κατέκτησε τέσσερα μεγάλα κύπελλα για τις νίκες του στο εξωτερικό επί ομάδων διεθνούς αξίας. Ειδικά, η Ιταλική ομάδα «Βίρτους» που νίκησε ο Πανελλήνιος στην Μπολόνια με 54 — 37, είναι η δυναμικότερη ομάδα μπάσκετ της Ιταλίας με πανύψηλους παίκτες. Η «Βίρτους» έχει νικήσει την έθνική ομάδα της Τσεχοσλοβακίας, έχει δε ήττηθι με διαφορά μόλις δυο βαθμών από την ισχυρότατη έθνική ομάδα της Ρωσίας. Τέτοιον αντίκτυπον είχαν οι επιτυχίες του Πανελληνίου ώστε η Κυβέρνησις του έστειλε ειδικά συγχαρητήρια τηλεγραφήματα εκ μέρους του Προέδρου της Κυβερνήσεως και του Υπουργού της Παιδείας. Όπως η νίκη του Σπύρου Λούη στον πρώτο Όλυμπιακό Μαραθώνιο το 1896 έγινε αφορμή να δημιουργηθή κατάπιν παράδοσις στο άγώνισμα αυτό, που έγινε το δημοφιλέστερο μεταξύ των φίλων, έτσι και οι επιτυχίες του Πανελληνίου έδωσαν εξαιρετική ώθησι στην κίνησι της ώρας παιδείας του μπάσκετ-μπάλ. Δεν είναι μόνο το ενδιαφέρον και ο αριθμός των φίλων του μπάσκετ-μπάλ, που αύξηθηκαν στη χώρα μας τελευταία, αλλά και το επίπεδο τεχνικής και αξίας των άλλων ομάδων. Γιατί, όπως ήταν έπόμενο, όλες οι ομάδες φιλοτιμήθηκαν να φθάσουν τον Πανελλήνιο και καταβάλλουν γι' αυτό το σκοπό κάθε προσπάθεια.

Δεν είναι άσκοπο να σημειωθή κι εδώ ότι ο άθλος αυτός των παιδιών του Πανελληνίου κατακτήθηκε με θυσίες και κόπους όχι μόνο των αθλητών, αλλά και της διοικήσεώς του. Το χρηματικό ποσόν, που χρειαζόταν για να πραγματοποιηθή ή τουρνέ αυτή της ομάδος του Πανε-

λνίου στο εξωτερικό, που μας χάρισε τόσα έθνικά άφέλη δεν υπήρχε και χρειάσθηκε, να γίνη άλληθνη έκστρατεία για την συγκέντρωσι του. Γιατί το μπάσκετ-μπάλ στην Ελλάδα δεν έχει τις δυνατότητες εισπράξεων του ποδοσφαίρου. Τα γήπεδα του μπάσκετ-μπάλ είναι μικρά και μόλις 1.500 - 2.000 θεαταί είναι δυνατόν να χωρέσουν. Έτσι και τα έσοδα των ομάδων μπάσκετ είναι τόσο περιορισμένα, ώστε να μη καλύπτουν ποτέ τα έξοδά τους. Τα μεγάλα σωματεία, που έχουν σοβαρές εισπράξεις από τις ποδοσφαιρικές συναντήσεις, διαθέτουν σημαντικά ποσά για την διατήρησι των ομάδων τους εις το μπάσκετ-μπάλ, τα άλλα όμως σωματεία τί μπορούν να κάνουν;

Δεν νομίζομε ότι οι προσπάθειες που γίνονται από καιρό για να ιδρυθή ιδιαίτερη Όμοσπονδία μπάσκετ-μπάλ ανεξάρτητη από τον Σ.Ε. Γ.Α.Σ., θα λύση το πρόβλημα το οικονομικό και το διοικητικό, που απασχολεί στη χώρα μας την παιδεία αυτή. Έκείνο που προηγείται από όλα, είναι να γίνη ένα γήπεδο μπάσκετ-μπάλ μεγαλύτερο και καλύτερο από αυτά, που υπάρχουν σήμερα. Στους περισσότερους αγώνες μπάσκετ, οι κερκίδες δεν φθάνουν για να χωρέσουν τους φιλάθλους, που θέλουν να τους παρακολουθήσουν.

Κι αυτό είναι διπλή ζημιά για το άθλημα: οικονομική αλλά και ουσιαστική, γιατί αναγκάζονται φίλοι του μπάσκετ να φεύγουν απογοητευμένοι, γιατί δεν κατόρθωσαν να παρακολουθήσουν έναν αγώνα που τους ενδιέφερε.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΒΟΗΘΕΙΩΝ

Το απόγευμα της 3(3)1955 έγινε εις την Μεγάλην αίθουσαν του Σταθμού Α' Βοηθειών η έναρξις των μαθημάτων Α' Βοηθειών δια τους Έρυθροσταυρίτας και Έρυθροσταυριτίσας των Γυμνασίων 'Αθηνών.

Κατ' αυτήν ο Πρόεδρος της Έφορείας του Ε. Ε. Σ. Ν. Ναύαρχος κ. Δ. Φωκάς είπε τα ακόλουθα:

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίαί και Κύριοι,
Άγαπητά μου παιδιά.

Η παροχή πρώτων βοηθειών και εις τους καιρούς τους ειρηνικούς, πολύ περισσότερον όμως εις τας κακάς ημέρας των θεομηνιών και των πολέμων, είναι γνώσις απαραίτητος δια κάθε άνθρωπον.

Την παρακινεί το αίσθημα της άνθρωπίνης αλληλεγγύης και την φωτίζει η ικανοποίησις της εκπληρώσεως του χρέους.

Δια την παροχήν εν τούτοις των πρώτων βοηθειών δεν αρκεί η ευγένεια του αὐθορμητισμού. Χρειάζεται επί πλέον η εμπειρία της γνώσεως.

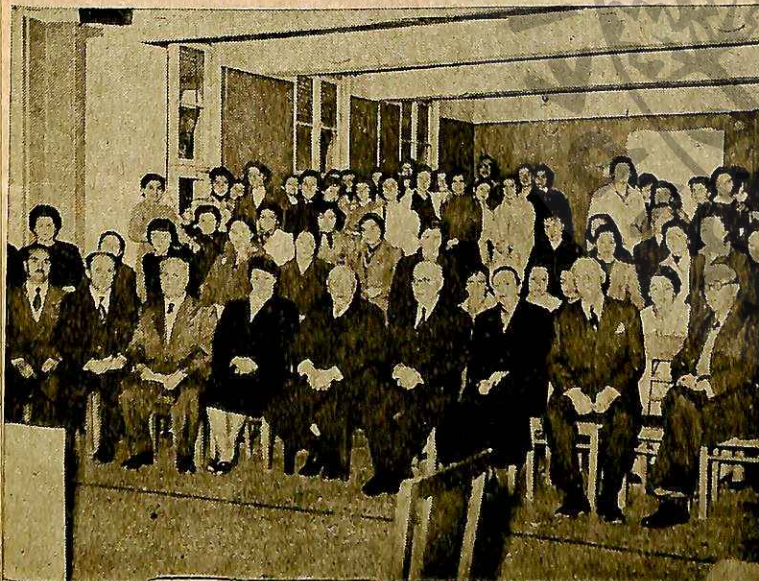
Δεν φθάνει να σπεύσωμε προς τον λιπόθυμο, τον τραυματία, τον πάσχοντα και πρόθυμα να τον ανασηκώσωμε. Πρέπει να ξυρώμε πως ακριβώς θα τον βοηθήσωμε, τί να κάνωμε, πως να ενεργήσωμε, έως ότου έλθη ο ιατρός η μεταφερθή ο πάσχων εις το Νοσοκομείον.

Ορθή και φωτισμένη πρώτη βοήθεια σώζει τις περισσότερες φορές, ενώ αντίθετως η άγνοια του τρόπου, η άστοχία των μέσων οδηγεί σε δυσάρεστα αποτελέσματα.

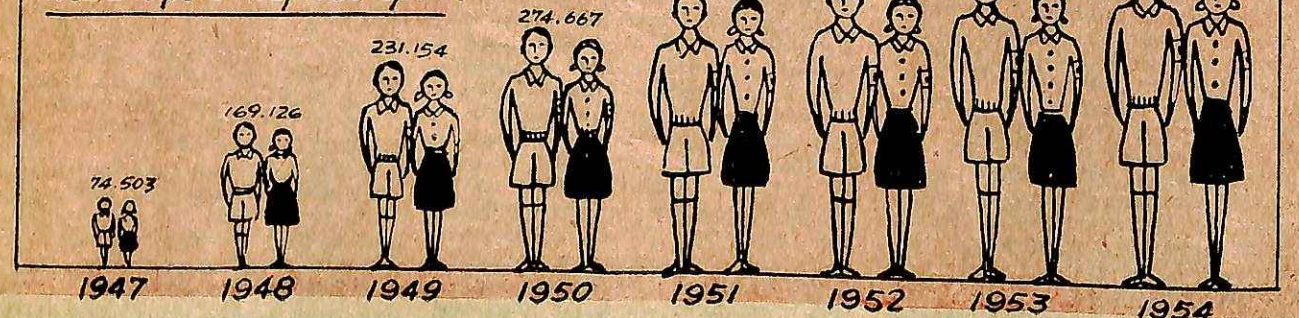
Την ανάγκην αυτήν διαδόσεως γνώσεων δια την όρθην παροχήν πρώτων βοηθειών έταξεν ως μίαν των κυρίων του επιδιώξεων ο Έρυθρός Σταυρός της Νεότητος εις όλας τας χώρας του κόσμου, όπου λειτουργεί ο λαμπρός αυτός θεσμός.

Από την πανηγυρικήν έναρξιν των μαθημάτων παροχής Α' Βοηθειών εις τους Έρυθροσταυρίτας των Γυμνασίων 'Αθηνών. Έκ δεξιών προς τα άριστερα. Ο σύμβουλος του Δ. Σ. του Ε.Ε.Σ. Καθηγητής κ. Μ. Μακκάς, ο Πρόεδρος της Έφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. Ναύαρχος κ. Δ. Φωκάς, ο σύμβουλος της Έφορείας παροχής βοηθείας Ε.Ε.Σ. κ. Μ. Τσάτσου, ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ο Πρόεδρος της Έφορείας Παροχής βοηθείας Ε.Ε.Σ. κ. 'Αλ. Πασιπάτη, η Δ' τρια Ε.Ε.Σ.Ν. Κα Κ. Παπαδοπούλου, ο Γεν. Γραμματεὺς της Έφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Χρ. Παπαδόπουλος, ο Δ' της Τμήματος παροχής βοηθείας κ. Κ. Κοδέλας, ο Καθηγητής Γυμναστικής Πειραματικής Σχολείου του Πανεπιστημίου 'Αθηνών κ. Λουζιάντης. Εις το βάθος δεξιά η χορωδία Έρυθροσταυριτισσών του Γυμνασίου Μοσχάτου μετά του Καθηγητού των κ. 'Αλ. Παναγιωτοπούλου.

From the opening ceremony of First Aid courses for Juniors of the Athens High Schools. From right to left: Professor Maecas, member of A.B.G.R.C., Admiral D. Phocas President G.I.R.C., Mrs. Tsatsou, Advisor G.R.C. A' Aid Station, Mr C. Georgakopoulos, President, G.R.C., Mr A. Paspatis President, G.R.C. First Aid Station, Mrs Papadopolou, Director G.I.R.C. Mr. Papadopoulos, Secretary General G.I.R.C., Dr. C. Codelas, Director of the First Aid Station, Mr Louzianes Professor of the Athens University Experimental School. At the back right is the choir of the Juniors of Moschatou High School with their Professor Mr. Panayiotopoulos.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΕΣ Κάθε χρόνο περισσότεροι!

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός της Νεότητος επιμελείται ιδιαίτερος το θέμα αυτό. Εις το περιοδικόν του, που η κυκλοφορία του, ως μη το λησμονώμεν, υπερέβη έφέτος τας 80 χιλιάδας αντιτύπων, τακτικά άφιερoutai μία στήλη δια τας πρώτας βοηθείας. Εύρίσκομαι δε εις την ευχάριστον θέσιν να σας ανακοινώσω ότι χάρις και εις την πρόθυμον συναντίληψιν του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου, ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος τυπώνει τώρα ένα χρησιμώτατο μικρό βιβλίον, ένα πρακτικό οδηγόν Πρώτων Βοηθειών, κατά διασκευήν από το 'Αμερικανικό έγχειρίδιον, που σύντομα θα κυκλοφορήσωμε σε 21 χιλιάδες αντιτυπα. Το βιβλιαράκι αυτό προορίζεται αποκλειστικώς δια τους μικρούς μας Έρυθροσταυρίτας. Θα τους μεταδώση συστηματικά τας πρακτικάς, τας στοιχειώδεις γνώσεις δια την παροχήν των πρώτων βοηθειών, ώστε να τους καταστήση ικανούς να προσφέρουν τας υπηρεσίας των όχι μόνον με τυφήν προθυμίαν αλλά και με φωτισμένην γνώσιν, ώστε με τον τρόπον αυτόν να αξιοποιήσουν τα έκλεκτά ψυχικά των χαρίσματα. Συνέχισαν και συμπλήρωσιν των σχετικών επιδιώξεων του Έλληνικού Έρυθρού Σταυρού Νεότητος άποτελεί και η σημερινή μας συγκέντρωσις.

Εσκέφθημεν ότι οι νέοι Έρυθροσταυρίται της πρωτεύουσας — προνομιοῦχοι και εις το κεφάλαιον αυτό — θα ήμπορούσαν να έπαφεληθούν της υπέρδεως εις τας 'Αθήνας του λαμπρού αυτού Σταθμού Α' Βοηθειών του Έρυθρού Σταυρού και να ακούσουν χρήσιμα μαθήματα από το εξαίρετον έπιστημονικόν έπιτελείον του, το όποιον ώργάνωσε και έδίδαξε το έκλεκτον σώμα των Σαμαρειτών.

Η σκέψις της Έφορείας μας, συνήντησεν ευτυχώς δύο ευμενείς και συντονισμένας απηχήσεις.

Η πρώτη, η κυριώτερα, ποοήρηχο από την Έφορείαν και την Διεύθυνσιν του Τμήματος Παροχής βοηθείας, που με εξαίρετον προθυμίαν άπεδέχθη το βάρος και της προσθέτου διδασκαλίας και της συναδελφικής φιλοξενίας.

Θερμαί είναι αι ευχαριστίαι μας δια την πολύτιμον συνδρομήν.

Η δεύτερα ευμενής απήχησις έσημειώθη με τας αξιειπιδους συστάσεις των κυρίων καθηγητών, αλλά και με την ολοπρόθυμον αὐθόρμητον και έθελοντικήν προσφοράν 128 νέων Έρυθροσταυριτών ν' ακολουθήσουν αυτά τα μαθήματα, θυσιάζοντας μερικὰς ώρας αναπαύσεως.

Ευχαριστίαι λοιπόν πολλὰι όφείλονται προς την πλευράν των διδασκόντων αλλά και εγκάρδια συγχαρητήρια προς την πλευράν των διδασκομένων. Και έρητήρια προς την πλευράν από το πρωτ ήμφορουμε, πειδη ή καλή μέρα φαίνεται από το πρωτ ήμφορουμε, νομίζω, από τώσα να θεμελιώσωμε βασίμους έλπίδας. Ημπορούμε δηλαδή να έλπίσωμε με βεβαιότητα ότι αγαθά, άποδοτικά και καρποφόρα θα είναι τα άποτελέσματα.

Την πρόγνωσιν αυτήν δεν την βασίζω μόνον εις την φωτισμένην διδασκαλίαν, την στηρίζω ιδίως σε σας μικροί μου φίλοι.

Για να σας δώ στα μάτια! Την στηρίζω στη δική σας επιμέλεια, προσοχή στην Έρυθροσταυριτική σας προθυμία. Δεν είν' έτσι παιδιά;

ΦΩΝΑΙ : Μάλιστα, μάλιστα. Σημειώνω λοιπόν την φιλότιμον υπόσχεσιν σας με την βεβαιότητα ότι θα την τηρήσετε. Κύριε Πρόεδρε, άπόφασιν ρούσαμε να προσεφλήσωμε, κύριε Πρόεδρε, άπόφασιν του Έρυθρού Σταυρού ν' άπονείμει εις το τέλος της σειράς αυτών των μαθημάτων διπλότυμα δοκίμια Σαμαρειτικού εις όσους έπιτυχώς ήκολούθησαν την διδασκαλίαν.

Με την έλπίδα ότι όλοι και όλες σας θα έπιτύχετε την αναγνώρισιν αυτήν σας καλώ να φωνάξετε μαζί μου Ζήτω ο Έρυθρός Σταυρός.

Μεθ' ό έλαβε τον λόγον ο Πρόεδρος του Ε. Ε. Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ο όποιος, άφορ έχαιρέτισε έν

τῷ προσώπῳ τῶν συγκεντρωθέντων Ἐρυθροσταυριτῶν τοὺς Ἐρυθροσταυρίτας ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, ὑπεγράμμισε τὴν σημασίαν τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως εἰς τὴν παροχὴν α'. βοηθειῶν, ἡ ὁποία θὰ συμπληρώσῃ τὴν θεωρητικὴν τῶν μόρφωσιν.

Ἐν συνεχείᾳ συνέστησεν εἰς τὰ ἀποτελέσαντα τὴν πρώτην ὁμάδα πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέλη τοῦ Ε. Ε. Σ. Νεότητος ὅπως ἐπωφεληθῶσι τῆς εὐκαιρίας, ἥτις θὰ τοὺς δίδεται κατὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν μαθημάτων νὰ γνωρίσουν τὸ ἔργον καὶ τὴν δράσιν δύο Ἐθελοντικῶν Σωμάτων τοῦ Ε. Ε. Σ., τοῦ Σώματος τῶν Ἑλληνίδων Ἀδελφῶν τοῦ Ε. Ε. Σ. καὶ τοῦ Σώματος τῶν Ἐθελοντῶν Σαμαρειτῶν. Τὰ δύο ταῦτα Ἐθελοντικά Σώματα, εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος, ἔδωσαν τὰς ἡρωϊκὰς Ἀδελφάς, αἱ ὁποῖαι μετ' ἄφθαστον ἥρωϊσμόν καὶ μετ' ἀντιμέτωπον τοῦ καθήκοντος προσέφεραν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ πρὸς τραυματίας, θύματα θεομηνιῶν, ἀσθενεῖς καὶ ἐνδεεῖς καὶ τοὺς Σαμαρείτας, οἵτινες προσέφεραν ἐπίσης ἀξιολόγους ὑπηρεσίας ἐμπνεόμενοι ἀπὸ ἀνώτερον ἐρυθροσταυριτικὸν πνεῦμα. Καὶ τὰ δύο ταῦτα Ἐθελοντικά Σώματα ἐσημείωσαν τὴν ἐνδοξὴν δράσιν των καὶ μετ' ὅ τιμιον αἷμα τῶν Ἀδελφῶν καὶ τῶν Σαμαρειτῶν οἱ ὁποῖοι ἔπασαν ἡρωϊκῶς ἐν πολέμῳ ἢ ἐτραυματίσθησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος. Αὐτὰς τὰς ἡρωίδας καὶ αὐτοὺς τοὺς γεμάτους αὐτοθυσίαν Ἐθελοντὰς Σαμαρείτας θὰ διαδεχθῇτε ἐν καιρῷ.

Εἰς τὸν Σταθμὸν Α' Βοηθειῶν ὅπου θὰ ἐκπαιδευθῇτε θὰ ἰδῇτε καὶ τὰ πλήρη καὶ ἄφθονα μέσα τὰ ὁποῖα οὗτος διαθέτει διὰ τὴν ὁμαδικὴν βοήθειαν ἐν περιπτώσει ἐκτάκτων ἀναγκῶν, ἥτοι τὰ τέλεια καὶ πλήρη χειρουργεῖα ἐκστρατείας, τοὺς σταθμοὺς ἐπιδέσεως, τὰ ἀσθενοφόρα αὐτοκίνητα, τὰς ἐγκαταστάσεις πάσης φύσεως διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν των κλπ. καὶ οὕτω θὰ λάβητε μίαν εἰκόνα τῆς προσπάθειας, τῆς ὁποίας ἀπὸ τοῦδε μετέχετε ὡς ἄμεσα καὶ ἐνσυνείδητα ὄργανά της.

Κατόπιν ὠμίησε ὁ Δ/ντὴς τοῦ Τμήματος Παροχῆς Βοηθείας Ε. Ε. Σ. κ. Κοδέλλας περὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ε. Ε. Σ.

Ἡ τελετὴ ἤρχισε μετ' ὅν ὕμνον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ ἔκλεισε μετ' ὅν Ἑθνικὸν ὕμνον, τοὺς ὁποίους ἔβαλλαν ἡ χορωδία τῶν Ἐρυθροσταυριτιστῶν τοῦ Γυμνασίου Μοσχάτου ὑπὸ τὴν Δ/σιν τοῦ κ. Ἀλ. Παναγιωτοπούλου.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

1) Τὸ 14ον Δημ. Σχολεῖον Α' Πε-

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ Γραφεῖα μας σύντομον περίληψιν τῆς Ἐρυθροσταυριτικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν γιὰ νὰ τὴν δημοσιεύωμε εἰς τὸ περιοδικὸ καὶ νὰ ἐνημερώνωμε σχετικῶς τὴν Γενεύην.

2) Ὑπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μας ὠραία μεταλλικὰ σήματα Ε.Σ.Ν., καμωμένα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀντὶ 0,50 δραχ. ἕκαστον, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.

3) Τὰ ἐμβλήματα διὰ τὸ περιοδικὸν νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπὸ πρὸς ὡς Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Μάκενζυ Κίγκ 1, διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσπραξις.

4) Ἐπιστροφὰι φυλλαδίων περιοδικοῦ γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια τοῦ Μαρτίου ἔ. ἔ. θὰ γίνωνται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους Ἀπριλίου κ.ο.κ.

5) Πρέπει νὰ ἐπιστραφῶν συμπληρωμένα τὸ ταχύτερον αἱ καταστάσεις ἐγγραφῆς Ἐρυθροσταυριτῶν καὶ τὰ Γεν. δελτία.

6) Νὰ ἐτοιμασθῶν καὶ νὰ σταλῶν εἰς τὰ Γραφεῖα μας μέχρι τέλους Μαΐου ἔ. ἔ. τὰ λευκώματα Σχολ. ἀλληλογραφίας.

7) Οἱ φωτογραφίαι νὰ παρουσιάζουν Ἐρυθροσταυριτικὴν δράσιν μετ' ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερα πρόσωπα καὶ νὰ εἶναι γυαλιστερὰς καὶ καθαρὰς.

ριφερ. Ἀθηνῶν ἔστειλε διὰ τὸ 2ον Δημ. Σχολεῖον Ληξουρίου 1 σάκκον μετ' ἀδιάφορα εἶδη.

2) Ἡ Σχολὴ Χατζηδάκι Ἀθηνῶν ἔστειλε 7 δέματα μετ' ἱματισμὸν καὶ σχολικὸν ὑλικὸν διὰ τὸ Δημ. Σχολεῖον Λαχανοκάστρου Ἡπείρου.

3) Τὸ Δημ. Σχολεῖον Βελανιδίων Βοιωτῶν ἔστειλε διὰ τὸ Δημ. Σχολεῖον Ἀδόρου Δωριδος 2 δέματα μετ' ἀδιάφορα εἶδη βοηθείας.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

«ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ»

Τοιοτοτρόπως ἀντήχησε πρὶν χίλια τόσα χρόνια ἡ θεία φωνὴ στὴ γῆ. Ἦρθε καὶ πάντοτε θὰ ἔρχεται ὁ ἴδιος ὁ Θεός, γιὰ νὰ τὴν σκορπίσῃ στὶς πονεμένες καὶ στὶς εὐτυχισμένες ψυχές, στοὺς τρανοὺς τῆς γῆς, μὰ καὶ στοὺς πρὸ ἀσπίδους, νὰ βασιλέψῃ παντοῦ ἡ βασιλισσα τῶν ἀρετῶν! Ἐρχεται νὰ τὴν διακηρύξῃ παντοῦ καὶ νὰ διδάξῃ μετὰ θείᾳ χεὶρὶ τοῦ «Ἀγαπάτε ἀλλήλους».

Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὴν εὐγενικὴς καρδίᾳ καὶ τὰ λεπτὰ αἰσθήματα, πρὶν νοιώθουν τὰ λόγια αὐτά, σκιρτοῦν μόλις τ' ἀκούουν. Σκορπίζετε τὴν ἀγάπην, διαλαλεῖ ἡ γλυκὴ φωνὴ τοῦ παντοῦ καὶ πάντοτε, νοιώσετε ὅτι ὅλοι ἀδελφία εἴσατε, ὁ πλοῦσιος νὰ γίνῃ ἓνα μετ' ὁ φτωχός, ὁ ἐγγράμματος μετ' ὁ ἀμόρφωτος, ὁ τρανός μετ' ὁ πρὸ ἀπλοῦ καὶ ἁσπιο. Δείχεται τὴν μ' ὅλους τοὺς τρόπους. Ἐπισκέπτεσθε τοὺς ἀρρώστους καὶ τὰ ὄρφανὰ καὶ λέγετέ τους, ὅτι ἔχουν πατέρα, ὁ ὁποῖος ἀδιάκοπα γι' αὐτοὺς μεριμνᾷ. Ἀγαπάτε ὅχι μόνον τοὺς ὁμοφύλους καὶ ὁμοθρήσκους σας, διότι τί θὰ καταλάβετε, ὅταν ἀγαπάτε ἐκεῖνους ποὺ σὰς φθονοῦν; Εὐεργετεῖτε τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς κατατρεγμένους ἀπὸ τὴ μοῖρα τους. Διότι ὅσα χρήματα, καὶ γνώσεις καὶ μεγαλεία, ἂν ἀποκτήσῃ ὁ ἄνθρωπος, ποτὲ δὲν θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀνέκφραστον ἐκείνην εὐτυχίαν καὶ τὴν ἀνεκλάλητην χαρὰ, ποὺ πλημμυρίζει τὴν ψυχὴν του, τὴν ὥρα ποὺ σκορπίζει τὴν χαρὰ σ' ἓνα φτωχὸ παιδάκι μ' ἓνα ἀπλὸ δῶρο, τὸ κομμάτι καὶ τὴν γαλήνη, ποὺ μεταδίδει μετὰ λίγα λόγια θάρρους σ' ἓνα ἄρρωστο, τὴν καλὴ συντροφιά σ' ἓνα φυλακισμένο.

Ἡ ἀγάπη εἶναι πράγματι ἡ καὶ νὴ ἐντολή, ποὺ φέρει τὴ σφραγίδα τῆς θείας προελεύσεώς της, εἶναι τὸ ἀνεκτίμητο διαμάντι, ποὺ ἂν ἀκτινοβολήσῃ μέσα σ' ὅλες τὰς καρδίας θὰ τὶς γλυκάνῃ, καὶ θὰ σκορπίσῃ τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν σ' ὅλη τὴν γῆ.

ΙΑΝΝΗΣ Μ. ΠΕΤΡΙΤΑΚΗΣ

Μεθ. 11' Γυμν. Ἀθηνῶν

ΕΠΙΣΚΕΨΙ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ ΒΟΥΛΑΣ

Ἐνα αὐτοκίνητο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κυλᾷ στοὺς δρόμους τῆς Ἀθῆνας. Μία χαρούμενη μελωδία πλημμυρίζει ὅλα γύρω. Εἶμαστε μερικὲς μαθήτριες τοῦ 4ου Γυμνασίου θηλέων Ἀθηνῶν, ποὺ τραγουδοῦμε γεμάτες χαρὰ, γιὰ τὴν πᾶμε νὰ σκορπίσωμε τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη τῶν σεισμοπλήκτων παιδιῶν.

Μετὰ τὴν χαρὰ, ποὺ δίνει ἡ αἴσθησις ὅτι κάνουμε κάτι καλὸ, καὶ πιστὲς

στὰ ἰδανικά τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, προχωροῦμε πρὸς τὸν παιδικὸ σταθμό.

Ἐχομε βγῆ πρὸς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος καὶ βρισκόμαστε στὴν ἐξοχὴ. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μας βίλλες καταπράσινες. Μὰ νὰ, κ' ἡ θάλασσα. Πῶς λαμπροφέγγει κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο! Κι αὐτὸς, σκαρφαλωμένος στὸν καταγάλανον οὐρανὸ μᾶς χαμογελά μετὰ ἀγάπης.

Πλησιάζουμε. Μπαίνουμε στὸ χωριό, τὸ «σεισμοχωριό», ὅπως λένε τὰ παιδιά στὸ σταθμό. Κατεβάζουμε τὰ δέματα καὶ προχωροῦμε γιὰ τὰς ἀγωνίας. Ἀραγε θὰ πετύχῃ ἡ γιορτὴ μας, θὰ εὐχαριστηθῶν τὰ παιδιά, θὰ διασκεδάσουν, θὰ χαροῦν;

Τί καθαρά, περιποιημένα εἶναι τὰ σπιτάκια τοῦ σταθμοῦ. Τὰ παιδιά θὰ πρέπει νὰ εἶναι εὐτυχισμένα ἐδῶ. Ἐάνου ἀκούμε ἓνα πράγματι συγκινητικὸ «καλῶς ὀρίσατε». Εἶναι μὴ κοινότητα ἀπὸ πολλὰ μικρὰ παιδιά, ποὺ μᾶς χαιρετᾷ. Χαιρετοῦμε καὶ ἐμεῖς, ἐνῶ τὰ παιδάκια κοιτοῦν μετὰ χαμόγελο τὸ σῆμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ποὺ φοροῦμε. Φαίνεται πῶς τοὺς εἶναι πολὺ γνωστὸ καὶ ἀγαπητὸ. Παιδαγωγοὶ μᾶς ὁδηγοῦν σὲ μίαν σκηνή. Ἐκεῖ ὑπάρχουν πάγοι καὶ καθόμαστε. Σιγὰ σιγὰ καταφθάνουν καὶ τὰ παιδιά μετὰ τῆς, σὲ γραμμῆς. Πόσα εἶναι! Μᾶς κοιτοῦν χαμογελαστά καὶ περιμένουν μετὰ ἀνυπομονήσῃ ν' ἀρχίσῃ ἡ γιορτὴ. Ἡ χορωδία ψάλλει τὸ «Ἅγιος, Ἅγιος» καὶ ἀκολουθοῦν ἀπαγγελίες, τραγούδια καὶ τὸ παίξιμο μίας κωμωδίας. Εἶδα πολλὰ ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα παιδιά νὰ μᾶς συνοδεύουν δεξιὰ στὸ τραγούδι. Ὅλα μᾶς κοίταζαν προσεκτικά καὶ χειροκροτοῦσαν μετὰ ἐνθουσιασμό, ἀκόμη καὶ ἡ μικρὴ Φρειδερίκη, ἡ χαϊδεμένη ὄλων, χαριτωμένη μέσα στὸ πράσινο παντελονάκι της. Τὰ προσωπάκια ἔλαμπαν, τὰ χεῖλάκια γελοῦσαν. Πῶς νὰ μὴν εὐχαριστηθῶν μετὰ τὰ τραγούδια, ποὺ τοὺς λέγαμε, τὸ ἀκοντεῖν, ποὺ τοὺς παίζαμε καὶ μ' ἐκείνην τὴν ἀμίμητο φασαρί, ποὺ ἔκανε τὴν φασαρία μετὰ τὴν φαρδιά μπλούζα, τὸ χιλιμπολαμένο πανταλόνι, ποὺ τὸ σήκωνε ὅλη τὴν ὥρα κωμικά, ἢ τὴν χαζο-Γιαννούλα, ποὺ ἄγρόρασε μυαλό ἀπὸ τὸν Ἀη Βασίλη.

Πόση ἀνείπωτη εὐτυχία νιώσαμε ὅλες μας, πόση ἱκανοποίησις, καθὼς βλέπαμε τὰ παιδάκια χαρούμενα, αἰσιόδοξα, εὐτυχισμένα. Κι ἀκόμα περισσότερο, γιὰ τὴν εὐχάριστη αἰτία τῆς χαρᾶς, ποὺ ἔλαμπε στὰ μάτια τους.

Ὅταν τελείωσε ἡ γιορτὴ, ἓνα κοριτσάκι ἀνέβηκε στὴ σκηνὴ καὶ μᾶς προσέφερε μίαν ἀνθοδέσμη. Ἦταν τόσο συγκινητικὸ νὰ τὸ βλέπῃ κανεὶς μετὰ πόση σοβαρότητα καὶ μετὰ τί ὕψος γεμάτο εὐλικρίνεια μᾶς προσέφερε τὰ λουλούδια καὶ μᾶς διεβίβα-

σε τὰ εὐχαριστήρια ὄλων. Εὐχαριστήσαμε κι ἐμεῖς καὶ εἶπαμε ὅτι καὶ ἡ δικὴ μας χαρὰ δὲν ἦταν πρὸς μικρὴ.

Ὑστερα ἐτοιμαστήκαμε νὰ μοιράσωμε τὰ παιγνίδια. Ὅλα τὰ παιδάκια ἔτρεξαν κοντὰ μας. Ἦταν τόσα πολλὰ καὶ μοῦ φάνηκαν τόσο λίγα τὰ παιγνίδια, ποὺ θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶχα ὅλα τὰ παιγνίδια, ὅλα τὰ γλυκὰ καὶ ὅλα τὰ ρούχα τοῦ κόσμου γιὰ νὰ πάρῃ τὸ καθένα ὅ,τι θέλει. Ἄν κι ἐπιθυμοῦσαν ν' ἀποκτήσουν γρήγορα τὰ ρούχα καὶ τὰ παιγνίδια, μόλις τοὺς εἶπαν οἱ παιδαγωγοὶ νὰ σχηματίσουν κοινότητες ἀμέσως ὑπάκουσαν. Μοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσις αὐτὴ ἡ πειθαρχία τους. Κάθε κοινότητα ἀφοῦ ἐπαίρνε τὰ δῶρα τῆς μᾶς φωνᾶς «εὐχαριστοῦμε» μετὰ μίαν λεπτὴν κι εὐγενικὰ, μίαν φωνὴν ποὺ ἔδινε ἀπὸ τὸ στόμα παιδιῶν, ποὺ στερήθηκαν τὴν πατρίδα τους, τοὺς γονεῖς τους, τ' ἀδελφία τους. Πόσο θάβηκα νὰ τοὺς ἔδωκα πάλι τὴν εὐτυχία, ποὺ ἔχασαν! Νὰ μποροῦσα νὰ ἔκανα τὰ πάντα ὅπως ἦταν πρὶν γίνων οἱ σεισμοί. Νὰ κυλᾷ ξανά ἡ ζωὴ ἐκεῖ ὅπως πρὶν καὶ οἱ σεισμοὶ νὰ μὴ μείνουν στὴ θύμισή τους οὐτε σὰν ἓνα κακὸ ὄνειρο.

Μὰ πρέπει νὰ φύγωμε. Μετὰ λύπη ἀποχαιρετοῦμε τὰ παιδιά. Χαϊδεύοντας ἓνα χαριτωμένο κεφαλάκι, ἓνα παχουλὸ μαγουλάκι, προχωροῦμε γιὰ τὸ αὐτοκίνητο. Τί κρίμα νὰ φύγωμε! Ἄς μποροῦσαμε νὰ μείνωμε λίγο ἀκόμα! Ἀλλὰ ἡ ὥρα πέρασε. Οἱ παιδαγωγοὶ μᾶς χαιρετοῦν, εὐχαριστημένους, ὡς τὴ στιγμή ποὺ χανόμαστε στὴ στροφή τοῦ δρόμου.

Νιώθουμε μέσα μας μίαν χαρὰ, μίαν ἱκανοποίησις, ποὺ δὲν ὑπάρχουν λόγια νὰ τὴν ἐκφράσουν. Εἶναι ἡ ἀνταμοιβή, ποὺ δίνει κάθε καλὴ πράξις. Κι αὐτὴ τὴν χαρὰ τὴν αἰσθάνονται ὅλες οἱ μαθήτριες τοῦ σχολείου μας, γιὰ τὴν ὁποία συνέβαλαν σ' αὐτό. Ὅτι δώσαμε ἐμεῖς οἱ λίγες ἐκεῖ στὰ παιδιά, τὰ πρόσφερε ὅλο τὸ σχολεῖο. Καὶ σ' ὅλο τὸ σχολεῖο ἀντὶ τοῦ εὐχαριστοῦ καὶ ἡ χαρὰ.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΦΑΝΤΗ
Δ' Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν

ΤΡΙΓΩΝΟ

- 1) Ποταμὸς Θεσσαλίας
- 2) Χώρα σχήματος τραπεζοειδούς
- 3) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ
- 4) Κάθε μία
- 5) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου

- 6) Παρατατ. του είμι α' πρόσ.
7) Σύμφωνον διπλόν.

**

ΑΙΝΙΓΜΑ

Πετοί έδω πετοί εκεί στη μέση
μέλι και ρακί. Τί είναι;
ΜΥΡΕΣΙΩΤΟΥ ANNA
Σχολή Μιχαήλ

**

ΤΡΙΓΩΝΟ

- 1) * * * * *
2) * * * * *
3) * * * * *
4) * * * * *
5) * * * * *
6) *

Όριζόντια και κάθετα τὰ ἴδια
1) Σώμα που δέν έχει κανονικόν
σχῆμα καί ὄγκον.

2) Πρώτη ὕλη δια τὴν βιομηχανίαν.

3) Ἀκρωτήριο τῆς Πελοποννήσου.

4) Εὖσμον ἄνθος.

5) Ζῆ καί κινεῖται.

6) Σύμφωνον.

Γ. ΚΑΤΣΑΝΗΣ
Γυμν. Ἀρρ. Καλαμών

**

ΜΕ ΕΝΝΕΑ ΣΠΙΡΤΑ

Πῶς δυνάμεθα νὰ ἐνώσωμεν τὰς κεφαλὰς ἐννέα σπέρτων οὕτως ὥστε νὰ σχηματίσωμεν τρεῖς ὁμίλους (ἀνεξαρτήτους) ἐκ τριῶν κεφαλῶν ἑκαστος, ἀλλὰ καί ὅλα τὰ σπέρτα νὰ ἐνώνωνται σχηματίζοντα δώδεκα γωνίας ἥτοι ἕξ ἀμβλείας καί ἕξ ὀξείας.

ΠΑΠΑΔΕΑΣ ΠΑΝΑΓ.
Γυμν. Ἀρρ. Καλαμών

**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο ὑπάτων ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ τιμητικὴ προσωνομία Ἀφρικανός, εἰς τὸν Κορνήλιον Σκιπίωνα ἢ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πόπλιον Κορνήλιον Σκιπίωνα;

2) Πότε ἐφονεύθη ὁ φρενοβλαβὴς Αὐτοκράτωρ Καλιγούλας, καὶ ὑπὸ ποίας πολιτικῆς τάξεως;

3) Πότε ὁ Νέρων παρέδωσε 7 συνοικίας ἐκ τῶν 14 τῆς Ῥώμης εἰς τὰς φλόγας;

4) Πότε κατεστράφη καὶ ἐξηφανίσθη ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ Βεζουβίου ἡ Πομπηία;

5) Πότε ἀρχισεν ἡ κτίσις τοῦ Κολοσσαίου καὶ ὑπὸ ποίου;

6) Πότε ἐγίνεν ὁ πρῶτος γενικὸς διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν τῆς Ῥώμης καὶ ὑπὸ ποίου αὐτοκράτορος;

Ν. ΡΟΥΣΟΣ

Α' Πρότ. Νυκτ. Γυμν. Πειραιῶς

**

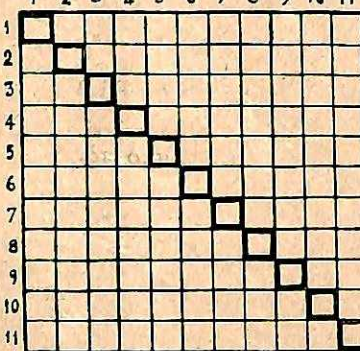
ΔΙΑΓΩΝΙΟΛΕΞΟ

Ἐὰν βρῆτε ὅλας τὰς ἀπαντήσεις ὁρθὰς ὀριζοντίως, θὰ σχηματισθῇ

τότε διαγωνίως ἡ λέξις «Ρωμαντισμός».

- 1) Τὸ ἀντίθετον τοῦ Ρωμαντικός.
2) Ὁ φυλάττων κάποιον ἄτομον.
3) Εἶδος πουλιοῦ.
4) Χώρα τῆς Ἀσίας (αἰτιατ.).
5) Καθαρίζω τὴν ψυχὴν

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

μου. 6) Ὅπαδὸς θρησκείας ἐνάρθρων. 7) Ἐξωραΐζει ὁ τιδήποτε. 8) Ὄνομα ἀρσενικὸν ἐνάρθρων. 9) Υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως. 10) Ἦρωξ τοῦ εἰκοσιένια. 11) Βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑΣ
Δ' Τάξ. Ἑλλ. Κολλεγίου Πάφου

**

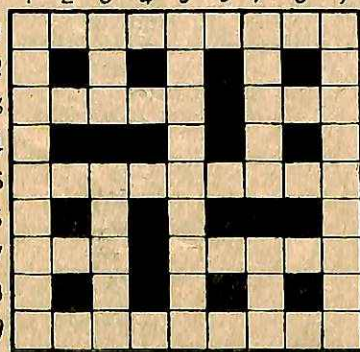
ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Σουλτανικὸν διάταγμα.
3. Μακρὸν σχοινίον μετὰ κινητοῦ βρόχου (ξέν.) — Τὸ γέλιο εἰς τὴν γαλιχὴν.
5. Σημεῖον προσδιορισμοῦ ὀρίων.
7. Τὸ μισὸ ἐν συνθέσει — Γάλλος κομμουνιστής.
9. Σημαίνει καὶ ἑλλειψις.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Καταστρέφει τὰ ἀμπέλια.
3. Μέρους τοῦ προσώπου — Ναρ-
κωτικὸν (γεν.).
5. Ἀπόμερα.
7. Τέτοιοι χώροι εἶναι οἱ ναοὶ —
Κινηματογράφος τῆς πρωτεύουσας.
9. Ἀπὸ τὸν φλοιὸν τῶν καρπῶν
τῆς κατασκευάζεται μία νόστιμη
μαρμελάδα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

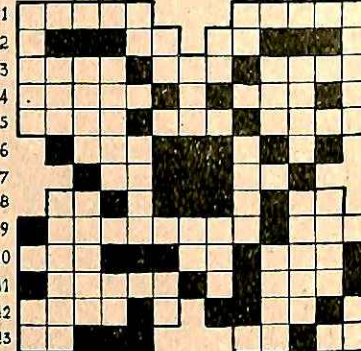

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΜΑΡΗΣ
Μαθητὴς Γ' Τάξ. Γυμνασ. Καρπάθου

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ποταμὸς τῆς Βορειανατολικῆς Ἑλλάδος — Κάτοικος Ἀσιατικῆς χώρας.
2. Νῆμα — Σύνδεσμος τελικός.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

3. Ὁφίς ἐκ τῶν μεγαλύτερων — Χρονικὸν διάστημα. Τὸ πιὸ ἀγαπητὸ μας πρόσωπο (ἀντιστρώφως).

4. Ὅρος τῆς Βορείου Ἀφρικῆς — Ἀριθμητικόν.

5. Χώρα τῆς Νοτίου Ἀσίας — Στρατιωτικὴ ἀστυνομία — Τέτοια εἶναι ἡ ζωὴ μας.

6. Σῆμα κινδύνου.

7. Ἰρλανδὸς συγγραφεὺς — σύνδεσμος πρὸ φωνήεντος.

8. Πλανήτης — Πρόθεσις.

9. Ποταμὸς τῆς Μακεδονίας — Λύνω.

10. Κριτὴς τῶν Ἑβραίων — Καὶ (Λατινιστὶ) — Σημαίνει ποσὸν (δοτικὴ ἐνικοῦ).

11. Μονὴ τῆς Πελοποννήσου — Διάστημα τοῦ χρόνου.

12. Τοπικὸν ἐπίρρημα (δημ.) — Κάθε τι ποὺ ζῆ λέγεται

13. Ἄνθη — Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία (γεν. ἐνικοῦ) — Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Ποταμὸς τῆς Γερμανίας — Γράμμα τῆς ἀλφαβήτου.

2. Εἰδικὸς σύνδεσμος — Χώρα τῆς Εὐρώπης.

3. Νοστιμίζει τὸ φαγητόν — Προφήτης τῶν Ἑβραίων.

4. Νῆσος τῆς Ἑλλάδος — Υἱὸς.

5. Νότα τῆς μουσικῆς — Ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν ἕνα...

6. Χρονικὸς σύνδεσμος (ἀντιστρώφως) — Θεὸς τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων (ἀντιστρώφως).

7. Αἰσθητήριον ὁσφίσεως — Πρόθεσις (δημ.).

8. Σύνδεσμος — Αἰσθητήρια ὄργανα.

9. Ἀρθρον (ἀντιστρ.) — Ὁ μὴ θέλων.

10. Πρόθεσις — Μαζὶ (καθαρ.).

11. Μηδέν... (ἀντιστρ.) — Κάτοικος Βαλκανικῆς χώρας.

12. Κατοικίδιον ζῶν.

13. Τὸ παλαιὸν ὄνομα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου — Μόριον (ἀρχ.).

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΕΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τάξ. Δ' ΣΤ' Γυμν. Ἀρρ. Θεσ/νίκης

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1) *
2) * *
3) * * *
4) * * * *
5) * * * * *
6) * * * * *
7) * * * * *
8) * * * * *
9) * * * * *
10) * * * * *

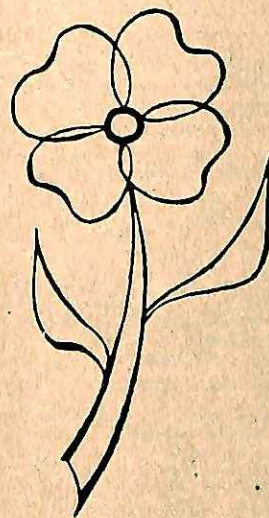
- 1) Σύμφωνον. 2) Πρόθεσις. 3) Τοπικὸν ἐπίρρημα. 4) Διαζευτικὸς σύνδεσμος. 5) Στωϊκὸς φιλόσοφος. 6) Ἑλλην φιλόλογος ἐκ Σμύρνης. 7) Ὀργανωτὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. 8) Λυρικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος. 9) Ἰδρυτὴς τῆς Ἐπικουρίου φιλοσοφίας. 10) Σπουδαιότατος τῶν Σοφιστῶν..

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
Μαθ. Γυμνασίου Ναυπλίου

**

ΑΝΘΟΣ — ΜΟΝΟΚΟΝΤΥΛΙΑ

Προσπαθήσετε νὰ σχεδιάσετε τὸ ἄνθος χωρὶς τὸ μολύδι σας νὰ πε-

ράση δύο φορές ἀπὸ τὸ ἴδιο σημεῖο ἢ γραμμὴ, δηλαδὴ μὲ μονοκοντυλιά.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Α' Πρότ. Γυμνασίον Ἀρρ. Ἀθηνῶν

**

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Μητέρα: Σήκω Τάκη μου, νὰ φάς.

Τάκης: Τί νὰ φάω μαμά;

Μητέρα: Σοὺ τὸ εἶπα παιδί μου.

**

Μητέρα: Σήκω Σταύρο γιὰ νὰ φάς.

Σταύρος: Μητέρα, μόνο ἐγὼ θὰ φάω;

Μητέρα: Μὰ φώναξα καὶ τὸν ἀδερφό σου δὲν ἀκουσες;

ΡΑΜΑΝΤΖΑΣ ΜΙΧΑΗΛ
Μαθ. Πρωτ. Δημ. Σχολ. Ἰωαννίνων

ΕΛΛΙΠΟΦΩΝΗΕΝΤΑ

Κ * Λ * Σ Π * Ν * ΣΘ * * Μ * Λ -
Λ * Ν * * ΠΛ * * Τ * * Ν * Κ * -
Κ * Σ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ι. ΚΟΚΚΑΛΙΑΡΗ
Μαθητρία Γυμνασίου Κοζάνης

**

ΜΗΠΩΣ ΞΕΡΕΤΕ ;

- 1) Ποῖος ἦτο ὁ πρῶτος νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν;
2) Ἡ Ἥθῃ ποίου κόρη ἦτο;
3) Καὶ τί θεά;
4) Ποῖος ὁ μεγαλύτερος γιαντρός τῆς ἀρχαιότητος μετὰ τὸν Ἴπποκράτη;

ΡΕΝΑ ΚΑΤΣΙΩΤΟΥ
Μαθ. Ε' Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν

**

Σ Κ Α Λ Α

Μ * * * * *
Μ * * * * *
Μ * * * * *
Μ *

- 1) Μονὰς μήκος. 2) Γάλλος ζωγράφος. 3) Ὁ ἐφευρέτης τοῦ ηλεκτρομαγνητικοῦ τηλεγράφου. 4) Πλήθος τοιούτων ἀποτελοῦν ἕνα σύστημα τοῦ ὁργανισμοῦ μας. 5) Νότα μουσικῆς.

ΤΙΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Λύκειον Παντάνασσα Πειραιῶς

**

ΣΤΟ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΔΙΚΕΙΟ

— Κατηγοροῦμενε, εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἐξύβρισε τὸν μνηστῆρα καὶ τοῦ εἶπες ὅτι εἶναι γαῖδουρί καὶ ἡλίθιος; — Δὲ θυμᾶμαι, καλὰ, κύριε πταισματοδίκᾳ, ἀλλὰ τώρα, ποὺ τὸν κυττάζω μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι...

ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΑ Κ. ΜΟΛΥΝΔΡΗ
Μαθ. Γ' Γυμν. Θηλ. Πειραιῶς

**

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Πρωτεύουσα τῆς Τρωάδος.
2) Πατρίς τῆς συζύγου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
3) Διαμέρισμα τῆς Ἑλλάδος.
4) Ὅρος τῆς Ἑλλάδος.
5) Πρωτεύουσα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.
6) Μέγας κατακτητικὸς λαὸς τῆς ἀρχαιότητος.
7) Ἠπειρος.
8) Πόλις τῆς Συρίας.
9) Μέγα οὐράνιον σῶμα.
10) Λιμὴν τῆς Αὐστραλίας.

Μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν ἀνω 10 λέξεων σχηματίζεται ὄνομα ἐνὸς μεγάλου ἀνδρὸς τῆς ἀρχαιότητος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΜΑΥΡΟΣ
Μαθ. Γυμν. Παραρτήματος Ἀμοργοῦ

**

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Εἶμαι νῆσος τοῦ Αἰγαίου ἐνδοξὸς καὶ ἱσχυρὸς καὶ ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς καὶ μὲ ἀλλαξοτονίσῃς ὅπου εἶσαι κι' ὅπου πᾶς πάντα θὰ μὲ συναντᾷς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΑΣΣΙΟΣ
Μαθ. Ε' Τάξ. Γυμν. Ροδολείδους

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Πότε καὶ ποῖος ἐφευρε τὸ θερμόμετρον;
2) Ποῖος ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς γῆς ὡς πρὸς τὰ ὕδατα;
3) Πότε ἐγίνε ἡ ἐξοδος τοῦ Μεσολογγίου;
4) Ποῖος ὁ σπουδαιότερος λιμὴν τῆς Μεσογείου;
5) Πότε ἐγίνε ἡ καταστροφὴ τοῦ Σουλίου καὶ πότε ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου.
6) Πότε καὶ ποῖος ἐφευρεν τὸ Ἀλεξικέραυνον;
7) Ἀπὸ ποῦ κατήγετο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἀπὸ ποῦ ὁ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστής;
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΣΣΙΟΣ
Γυμνασίον Ροδολείδους

**

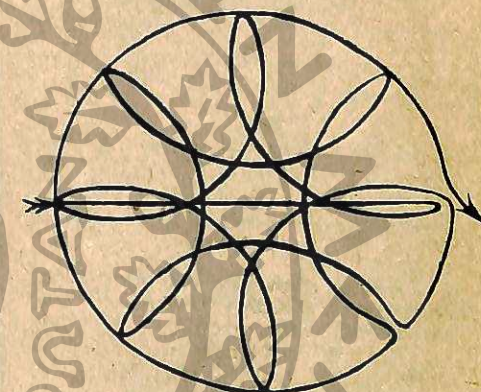
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Πότε ἐγίνε ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων;
2) Ποῖος θεωρεῖται πατὴρ τῆς ἱστορίας;
3) Πότε ἐγίνε ἡ ἐν Ἰψῷ μάχη;
4) Πότε καὶ ἀπὸ ποῖον ἐφευρεθὲ τὸ γραμμόφωνον;
5) Ποία χώρα ἐλέγετο γῆ τῆς ἐπαγγελίας;
6) Ποία χώρα ἔχει περισσοτέρας λίμνας;
7) Πότε καὶ ἀπὸ ποῖον ἐγίναν ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Μικηνῶν;

ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθ. Γυμν. Ροδολείδους

**

ΜΟΝΟΚΟΝΤΥΛΙΑ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου μικρὴ ἀλλὰ ἱσχυρὴ καὶ ἂν τῆς βάλῃς κεφαλὴ μέσ' στὴν ψυχὴ σου θὲ νὰ μῇ.

**

Ποία πόλις τοῦ κόσμου ἔχει ὅλα τὰ φωνήεντα ἐκτὸς τοῦ «ω»;

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑ
Β' Γυμνασίον Θεσ/νίκης

23

φράσεις καλλιγραφικά και σε ένα μήνα μέσα θα έχεις κάνει μεγάλη πρόοδο. Αυτό εξ άλλου θα το διαπιστώσω από το δεύτερο γράμμα σου που περιμένω τον άλλο μήνα δίχως άλλο.

Α. Ντούσια, Πρέβεζα: Νά μην άφηνες ποτέ τον έαυτόν σου να βαριέται. Και την καλή σου μητέρα να βοηθής και πά- λι όταν έχεις λίγο καιρό ελεύθερο κοίταξε γύ- ρω την πατρίδα σου, μάθε την ιστορία της, τα μνημεία της, τα ήθη τα έθιμα, Έσένα ίσως σου φαίνονται συνηθισμένα και ανάξια προσοχής, μα στους άλλους Έλληνες φαί- νονται ενδιαφέροντα. Κυρίως όμως μη ξε- χνάς ότι είσαι έρρυθροταυρίτισσα και πρέ- πει να βοηθής όσο μπορείς τους γύρω σου.

Ν. Μπούζου, Κεραμίες: Μία μου γράφετε από τις Κεραμίες και μία από τα Περατάρια, που κάθεται λοιπόν; Όχι την συνεργασία σας μην την στέλνεται σε μένα.

Εύγ. Νέσσερη, Πρέβεζα: Καί η δική μου ή πένα έχει φτερά και δεν σε παρεξηγώ καθόλου. Γράψε μου πολλά για σένα γιατί εγώ δεν έχω πολύ χώρο για να μπορώ να λέγω στο κάθε άνήφι μου όσα θα ήθελα.

Γ. Κσούτσα, Προσήλιον: Και εγώ είμαι καλά Γεωργία και θέλω να μου γράψης ένα μεγάλο γράμμα και να μου λές πώς είναι το χωριό σου και πώς περνάς τον καιρό σου.

Ν. Παλιούρας, Βόλος: Πώς ν' άρνηθώ ν' άπαντήσω σε μία τόσο ευγενι- κή παράκληση, τόσο όμορφη γραμμένη. Την συνεργασία σου όμως να την στέλνης απ' ευθείας στον Ε.Ε.Σ.Ν. και όχι σε μένα. Αύ- την που έστειλες την διεβίβασα. Γεια σου.

Δ. Καρσιώριδης, Γιανι- τσά: Δεν είμαι άρμόδια για την συνεργα- σία σου. Πάντως χάρικα που έδωσες άφορ- μή να γνωρισθούμε, και θα επιθυμούσα να νά μου γράψης ξανά.

Ν. Κουμπή, Κιάτον: Είναι παρατηρημένο ότι τα περισσότερα παιδιά που έχουν κλίση στη φιλολογία έχουν δυσκολία στα μαθηματικά και τανάπαλιν. Κάνεις καλά που θεωρείς ότι από σένα και από τη θηλή σου εξαρτάται η πρόοδος και η επιτυχία σου. Την συνεργασία σου να στείλεις απ' ευθείας στον ΕΕΣΝ.

Ε. Γραμματικοπούλου, Κοζά- νη: Από που ν' άρχισω και πού να τελειώ- σω; Πρώτον θερμούς χαιρετισμούς εις τον κύ- ριον Γυμνασιάρχην και εις την διδασκάλισσά σου. Δεύτερον διάφορα φιλικία για τις συμ- μαθήτριες και για την Τασούλα. Τρίτον χριή- κα που είσαι καράτι και από δώ και μπρός καλή καρδιά. Τέταρον το περιστράκι και η χρυσόσκονη μου άρσαν πολύ. Γεια σου.

Άφρημένο άνήφι: Έστειλες το γράμμα σου δίχως όνομα και δεν ξέρω πώς να σε προσφωνήσω. Το ποίημά σου ή καρδιά της Μάννας το έδωσα στην άρμόδια Έπιτροπή.

Μ. Γιαμαλή, Πειραιεύς: Την συνεργασία σου έδωσα. Σήματα θα πάρης από τα Γράφια μας ή μέσω του σχολείου σου.

Χαραλαμπίδης, Γιαννι- τσά: Την συνεργασία σου έδωσα. Μην άπο- ρεις με το γεγονός ότι ή 'Ιταλία καιτοι έλαι- οπαραγωγός εισάγει λάδι από την Έλλάδα. Συχνά συμβαίνει αυτό. Η Γαλλία π.χ. εισά- γει κρασί παρ' όλον ότι είναι οινοπαραγωγός.

Διάφοροι λόγοι επιβάλλουν την συνήθεια αυτήν. Κακές έδοσεις διάφορες ποιότητες του προϊ- όντος, εισαγωγή φθηνότερου προϊόντος που το τυποποιούν και το ξαναεξάγουν κλπ. Άλλά ά- νηψάκια μου καμμία φορά μου κάνετε αλήθεια δύσκολες έρωτήσεις. Χαλάλι σας όμως, μα- θαίνω κοντά σε σας και εγώ ένα σωρό πράγ- ματα.

Ν. Πέκου, Πολεμαίς: Υπάρ- χουν ήμερολόγια με εικόνες συνήθως. Δεν έχω υπ' όψει μου ήμερολόγιον γραμμένο αγγλικά. Θα ήθελες να μου εξηγήσης καλλίτερα αυτό που ζητείς.

Σ. Σπιριδωνός, Ζάκυνθος: Δεν έχεις άδικο και δεν υπερβάλλεις για την άρσεν και δυστυχισμένη σου πατρίδα. Άλλά έσείς την φτιάξατε και σεις θα την ξαναφτιά- ξετε. Υπάρχει σειρά των τευχών του ΕΕΣΝ του έτους 1953—54. Κοστίζει όλη ή σειρά 12 δρχ. Γράψε αν θέλεις απ' ευθείας στην Δισι του περιοδικού και συνεννόησον. Τώρα που ξαναγίνεις έρρυθροταυρίτισσα δεν θα μάς ξεχάσης πιά.

Κ. Τσιγκούδη, Θεσ)κη: Έλαβα τα δύο σου γράμματα, το ένα απεπισημέ- νωτο ενδουσιασμένο. Τάς άσκήσεις έ- δωσα. Εμπρός να πηγες καλά στους διαγ- ωγισμούς σου σε ενδιαφέρουν πάντοτε τα μαθηματικά του Ε.Ε.Σ. Άλλα μην εύχασαι να σου χρονομετρήσω εν καιρώ πόλεμου. Άρκετά άσκήσεις έδωσα και εν καιρώ ειρή-

νης δίχως να είναι άνάγκη να προστίθενται σε αυτά και οι πόλεμοι.

Μ. Παπασταύρου, Κραγι- διον: Τι όμορφη ιδέα να μου γράψης ά- πό την εξοχή και να με θυμηθής. Όσο για τις νέες άνηφίες χαρά μου και καμάρι μου.

Κ. Τουτουντζή και Μ. Πα- παγεωργίου, Κρανίδιον: Άφού είσθε άχώριστες, δεν σας χωρίζω ούτε στην άλληλογραφία. Όσο για την αγαπη μου την έχετε άμεριστον και ελπίζω ή γνωριμία μας να ευοδωθεί.

Κ. Άνδρικόπουλος Μπό- λάτιον: Κώστα μου πολύ με χαροποι- ησε το γράμμα σου και ή άπόφασίς σου να φανής άνδρας σωστός. Όχι τα χρήματα, που δίδεις, δεν πάνε χαμένα. Και σύ διαβάζεις χρήσιμα και ωφέλιμα πράγματα και αυτά πά- λι βοηθούν άλλους, που έχουν άνάγκη πε- ριβάλλεως και βοηθείας. Στην καλή σου μη- τέρα στέλνω την αγάπη μου.

Π. Παπασητηρίου, Σαλα- μίς: Έχω επισκεφθώ το όμορφο νησί σου. Καί θα χαρώ να λάβω την φωτογραφία σου. Θέλω όμως και εγώ να μου κάμης μια χάρι να διαβάσης καλά, κακά αυτά που σάς λέγω στο γενικό μου γράμματάκι.

Α. Βλάχου, Πειραιεύς: Το γράφειό μας είναι κοντά στην όδον Άκα- δημίας. Είναι πολύ εύκολο να το βρης. Να έλθης καμμία φορά να το επισκεφθής. Έλπίζω ότι θα μου ξαναγράψης και δεν θα με λη- σμονήσης.

Δ. Κυπριωτάκης, Πειραι- εύς: Διάβασες λοιπόν για τον Άζωρ μου. Άφού έχεις τάλαντο στη ζωγραφική την άλλη φορά, που θα μου γράψης, να ζωγραφίσης τον Άζωρ και έμένα μαζί του, όπως μάς φαν- τάζεσαι. Μπορείς;

Δ. Φαρμάκης, Άράχωβα: Νά έλθης το Πάσχα, αλλά δεν θέλω να φέ- ρης το άραιο ύφαντό. Τα ξέρω τα ύφαντά της πατρίδος σου που όπως λές σωστά, είναι ξεκαουστά. Έσύ ξέρεις να ύφανής; Πήγες πο- τέ στους Δελφούς; Τι όμορφη πού είναι ή Άράχωβα με τα κρύα της νερά και τον κα- θαρό της αέρα. Όσες φορές πέρασα από κει μου άρσσε άφάνταστα.

Κ. Βρυωνάκης, Νέον Χω- ριον: Δεν μου κακοφαίνεται ότι μου γρά- φεις τα παράπονά σου. Αυτοίμαί όμως ότι έχεις παράπονα. Θα ήθελα όλα τα άνηφια μου να είναι ευχαριστημένα. Τα δώρα, που έστά- λησαν, δεν ήταν δυνατόν να είναι όλα όμοια. Άλλα ήταν καλλίτερα και άλλα λιγότερο κα- λά. Μα τίποτα στον κόσμο δεν είναι όμοιο και δεν πρέπει να σου κακοφαίνεται, αν έτυχε σε σένα κατι λιγότερο καλό. Σου εύχομαι καλή πρόοδο στο Γυμνάσιο, που θα πάς.

Β. Μητσουμπουνή, Θεσ)νί- κη: Πρώτα εύχομαι περαστικά στη Μητέ- ρα σου, δεύτερον γιατί σου φαίνεται δύσκολη ή Γεωγραφία; Την πήρες φοιτητή από κα- κό, ενώ είναι μάλλον άπλο μάθημα. Τρίτον το ζήτημα της εικόνας μου στο περιοδικό εί- ναι μεγάλο μυστικό. Έσύ πώς με φαντά- ζεσαι; Τέταρον σ' εύχαριστώ για το γράμμα σου και σε φιλά.

Μ. Κεφαλά, Ν. Ίωνία: Και εγώ είμαι ενθουσιασμένη, που μου έγραψες και περιμένω τη φωτογραφία σου όπως ή- ποτε.

Α. Μαυρουδής, Ν. Ίωνία: Πολλές έρωτήσεις. Άλεξ μου και έραγα τα λεξικά, λοιπόν άρχίζω 1) Ό Σολωμός γεν- νήθηκε στη Ζάκυνθο το 1798· 2) Πρωτεύουσα της Χίλης είναι το Σαντιάγο· 3) Ό Παλα- μάς γεννήθηκε στας Πάτρης το 1859 και πέ- θανε στας Άθήνας το 1943· 4) Πατήρ του 'Ηροδότου ήτο ο Λύξης και μητέρα του ή Δροιά· 5) Πρωτεύουσα της Μαδαγασκάρης είναι ή Ταναναρίβ. Τέλος λοιπόν και τό Θεώ Δόξα.

Μ. Άμπάτη, Πειραιεύς: Τι παράξενο, που είναι το όνομά σου. Δεν το ξανακούσα ποτέ. Να μου γράψης όμως την άλλη φορά περισσότερα για να γνωρι- σθούμε πιο καλά.

Κ. Θεοφανίδου, Κιάτον: Την συνεργασία σου ή συνεργασία σας έδωσα. **Ι. Λαμπράκης, Άλμυρός:** Διεβίβασα την συνεργασίαν, εύχαριστώ διότι δεν με ξεχάς.

Ε. Άστερινού και Β. Θεο- λογίτου, Νέα Λιόσια: Και εγώ θέλω πολύ να γνωριστούμε άλλα θέλω και έσείς να μου γράψετε περισσότερα πράγ- ματα για να μπορώ να σας γνωρίσω καλ- λίτερα.

Α. Άσημίνα, Σαλαμίς: Δεν είναι δυνατόν να κάμω αυτό που μου ζητάς. Άλλά νομίζω ότι πολύ εύκολα θα βρης το βιβλίο αυτό στα βιβλιοπωλεία του Πειραιώς και έχετε τακτική συγκοινωνία, δεν είναι έτσι; **Μ. Γάκη, Τρίπολις:** Άν δεν

μέ γελά ή μνήμη μου το γράμμα σου είναι πραγματικώς το πρώτο, που παίρνω από την Τρίπολι. Πως φαντάσθηκες ότι είναι δυνατόν να άμείλνω να σου άπαντήσω; Πολύ με θί- γει αυτό. Χαίρομαι όμως που άγαπάς και αντίλαμβάνεσαι τον μεγάλο προορισμό του Ε.Ε.Σ.

Ν. Γραμμένου, Χρυσούπο- λης: Έχεις πολύ δικαιο, Νίκη, να άγα- πάς τα γράμματα και να θεωρείς ότι ή μορ- φώσις είναι πολύ σημαντικό πράγμα. Έκεί που δεν έχεις δικαιο είναι να πιστεύεις ότι όσοι δεν μπορούν — για πολλούς και δια- φόρους λόγους — να άποκτήσουν μορφώσι εί- ναι κατώτεροι και μπορεί κανείς να τους προσβάλει. Όποιος προσβάλλει άλλον άν- θρωπο, γιατί δεν είναι μορφωμένος, όσα γράμ- ματα και αν ξέρη ο ίδιος, δεν αξίζει μία δακάρα.

Μ. Κυριακίδου, Θεσ)νίκη: Η άλληλογραφία των Έρρυθροταυριτών γί- νεται μέσω των σχολικών Λευκωμάτων. Όσο για το όνειρό σου να γίνης ποιήτρια, στά- σου να μεγαλώσης λίγο. Είναι εύκολο να κάμη κανείς στίχους, είναι όμως πολύ δύσκολο να γίνη κανείς ποιητής.

Δ. Μαλακούδης, Θεσ)νίκη: Το γράμμα σου διεβίβασα εις το άρμόδιον τμήμα.

Κ. Λαζάρου, Κόρινθος: Διεβίβασα επίσης και τη δική σου συνε- ργασία.

Κ. Πατεράκη, Χρυσούπο- λης: Σ' εύχαριστώ για τα καλά σου λό- για. Και χαιρετώ και εγώ τους καλούς σου γονείς.

Δ. Ραπαντζίκου, Σαλα- μίς: Δεν είναι δυνατόν να σου στείλω αυτό που ζητάς. Φαντάσου αν έστειλα σε όλα μου τα άνηφια βιβλία. Δεν θα πρόφθανα να κάμω τίποτ' άλλο. Την πατρίδα σου την ξέρω και την αγαπώ πολύ. Έλπίζω να είδες τώρα πιά και την άπάντησι στο πρώτο σου γράμμα και να ευχαριστήθηκες.

Τ. Φασούλας, Άθήναι: Τα καλά σου λόγια, Τάκη, μου έδωσαν μεγάλη χαρά. Χαίρομαι, που άγαπάς το περιοδικό μας και ελπίζω να το διαβάσης προσεκτικά.

Π. Ζερβού, Σαλαμίς: Μην σου κακοφαίνεται αν δεν βλέπης άμέσως την άπάντησί μου, έχω τόσα πολλά γράμματα να άπαντήσω και τόσο λίγο χώρο ώστε τα μοι- ράζομε αναλόγως του χώρου σε κάθε φύλλο. Τώρα όμως θα έλαβες πιά την πρώτη μου άπάντησι και θα διαπιστώσες ότι δεν σε ξε- χασα.

Μ. Τσιγάρα, Ν. Λιόσια: Διάβασα την έκθεσί, που μου έστειλες. Είναι πολύ δύσκολο να γίνη κανείς λογοτέχνης. Θέλει δουλιά, διάβασμα πολύ. Είσαι όμως ά- κόμη μικρή και ίσως με τον καιρό το κα- τορθώσης. Έχεις δικαιο να άγαπάς τον Ε.Ε.Σ. Το έργο του είναι μεγάλο και εξαιρετικά χρήσιμα.

Ε. Μαρκαντέ, Κυνουρία: Δεν νομίζω ότι θα σε εξετάσουν σε ξένες γλώσσες· άφού δεν τις διδάσκειες τώρα. Το ποίημά σου να το στείλεις και από την άρμό- δια υπηρεσία. Θα λάβης άπάντησι. Να προ- σέξης πολύ την όρθογραφία σου γιατί γρά- φεις όμορφα και είναι κρίμα να έχης λάθη. Σε γλυκοφιλά.

Μ. Πετρίδου, Άθήναι: Διεβίβασα τις έρωτήσεις σου, αλλά έχεις ένα μεγάλο λάθος. Στάς 'Ην. Πολιτείας ή κυρια- τερα θρησκεία δεν είναι ή Ορθόδοξος Χρι- στιανική αλλά ή των Διαμαρτυρομένων.

Μ. Αρβανίτη, Φισκάρδον: Άφού, Μαρία, άγαπάς τόσο πολύ τον Ε.Ε.Σ. και το έργο του δεν είναι δύσκολο να γίνης και σύ μέλος του όργανισμού αυτού. Γράψε στην Δισι του Ε.Ε.Σ.Ν., στην ίδια διευ- θυνσι, που μου έγραψες και θα σου πη πώς να το έπιτυχής. Γεια σου λοιπόν και καλή συνέχεια άλληλογραφίας.

Χ. Παπουτσής, Άράχωβα: Έ, δεν είπα, Χαρίκλεια, πώς θα σου στείλω από τώρα πελατεία άργότερα όταν γίνης οπουδαία και τρανή. Δεν μου λές όμως πώς περνάς και αν είσαι έρρυθροταυρίτισσα και γενικώς τί κάνεις. Θα περιμένω να μου γρά- ψης για όλα αυτά.

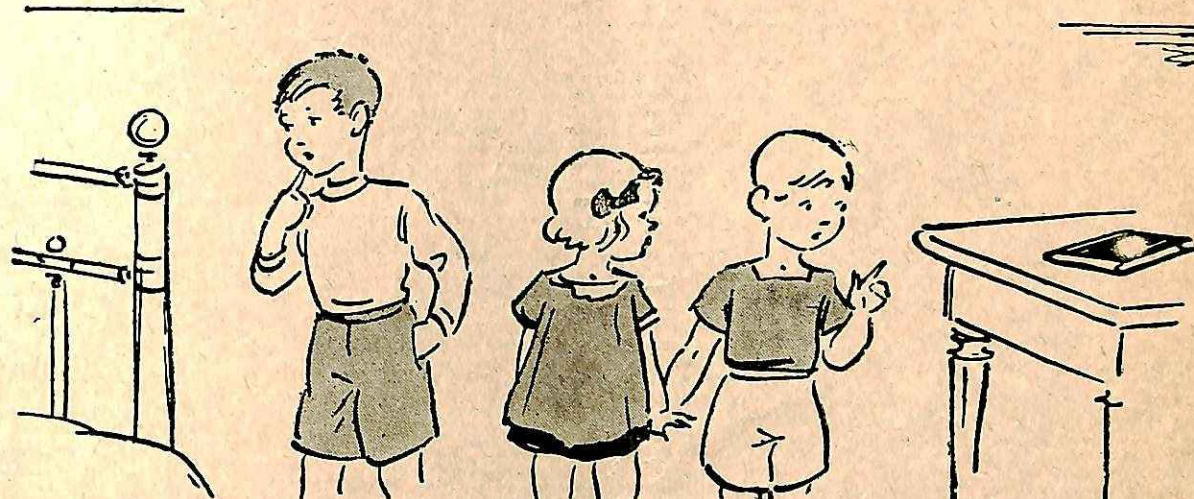
Α. και Ε. Σκορδούλη, Δι- α- κοφτό: Πολύ, πολύ άγάπησα το γράμ- μα, που έλαβα από τις δυο άδελφούλες, που αν και είναι τόσο νέες έγιναν ήδη χρήσιμα μέλη της οικογενείας των. Μην ξεχνάτε όμως και τα γράμματα. Προσπαθήτε όταν βρίσκε- τίς λίγο καιρό να διαβάζετε και να γράφετε. Άργότερα θα καταλάβετε πόσο χρήσιμο θα σας φανή αυτό.

ΣΗΜ: Άπό έλλειψι χώρου οι ύπόλοιτες άπαντήσεις θα δημοσιευθούν εις τό προσχές.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ, ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ

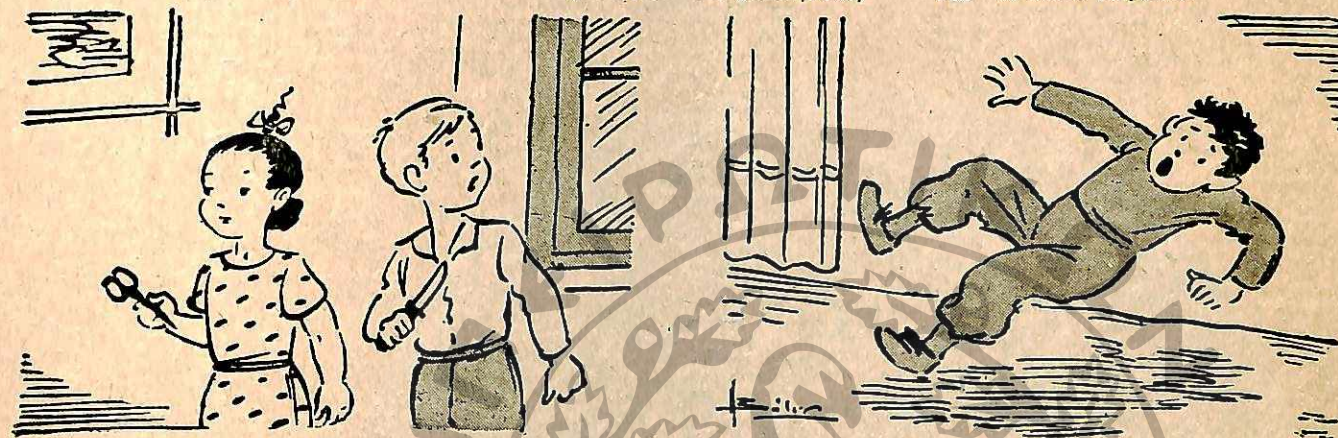
ΥΠΟ ΑΝ. ΒΩ

Πρέπει, παιδιά μου, πάντοτε υπ' όψι σας να έχετε μέσα στο σπίτι παίζοντας ποτέ σας να μην τρέχετε.

Γιατί είναι πιθανώτατο, αν ξάφνου σκουντουφλήσετε, στο πόμολο του κρεββατιού —ας πούμε— να χτυπήσετε,

στο χέρι κάποιου καναπέ ή σ' ένα ξύλο άλλο, και τότε, αγαπημένα μου, θάν' το κακό μεγάλο.

Έάν κρατάτε κάποτε κανένα μαχαίράκι, είτε τρυπάνι, είτε σουγιά, ή έστ ισιαιδίακι,

ποτέ σας να μην τρέχετε, σιγά να περπατήτε, μήπως τυχόν σκοντάμετε και πέφτοντας κοπήτε.

Σ' ένα πάτωμα που τώρα μόλις τόχουν παρκετάρει, αν κανένας πάρη φόρα θα γλυστρήσει, θα τουμεπάρη.

Σε παρκέ λοιπόν καινούργια περπατάτε σιγανά. Η τρεχάλα και ή φούργια έκείπερα δεν περνά.

Με σπύρτα και με φώσφορα και μ' όσα φάκο παίρνουμε μην παίζετε. Πολύ συχνά κακό μεγάλο φέρνουνε.

Επίσης ούτε με γυαλιά, καρφιά και βελονάκια, πούναι πολύ επικίνδυνοι έχθροί για τα παιδάκια.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Στίχοι
Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ.

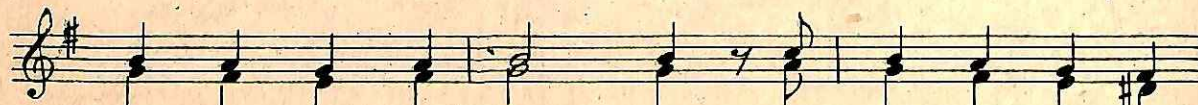
Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

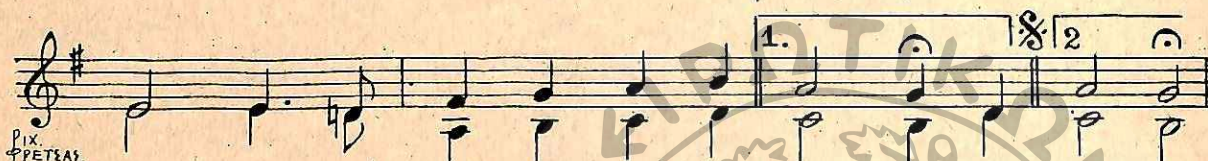
1. Χρι- στός 'Α- νέ- στη, ἀ- νοί- γουν κι' ὕμνο- λο- γοῦν τὰ
2. 'Ο θά- νατος ἐ- χά- θη ὁ 'Α- δης ἐ- νι-
3. 'Η- μέ- ρα δο- ξα- σμέ- νη, χαρ- μό- συ- νη, με-

χεί- λη, ἐχ- θροὶ καὶ φί- λοι σμί- γουν καὶ
κή- ρη, ἡ- φά- νι- σε τὰ πά- ρη κι' ἐν-
γά- λη, ἡ- φυ- σις ἀν- δι- σμέ- νη "Χρι-

γί- νον- ται ὅ- λοι φί- λοι, Χρι- στός στὸ θρό- νο ἁ-
δό- ξως ἀ- νε- στη- θη ὁ Λυ- τρω- τὴς τοῦ
στός ἀ- νέ- στη, ψάλ- λει Κώ- δων χα- ρὰς ση-

νέ- θη κι' ἀ- γά- πη βα- σι- λεύ- ει. 2. 'Ο
κό- σμου, ὁ Πλά- στης καὶ Θε-ός μου. 3. 'Η-
μαί- νει, χα- ρῆ- τε λυ- πη- μέ- νοι.

1η Στροφή

Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀνοίγουν κι ὕμνολογοῦν τὰ χεῖλη
Ἐχθροὶ καὶ φίλοι σμίγουν καὶ γίνονται ὅλοι φίλοι.
Χριστὸς στὸ θρόνο ἀνέβη κι ἀγάπη βασιλεύει!

2α Στροφή

Ὁ θάνατος ἐχάθη, ὁ Ἀδης ἐνίκηθη.
Ἠφάνισε τὰ πάθη κι ἐνδόξως ἀνεστήθη
Ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, ὁ Πλάστης καὶ Θεός μου.

3η Στροφή

Ἡμέρα δοξασμένη, χαρμόσυνη, μεγάλη!
Ἡ φύσις ἀνθισμένη, «Χριστὸς Ἀνέστη» ψάλλει
Κώδων χαρὰς σημαίνει, χαρῆτε λυπημένοι.